

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

CİNSELLİĞE DAİR VAZGEÇMEMİZ GEREKEN

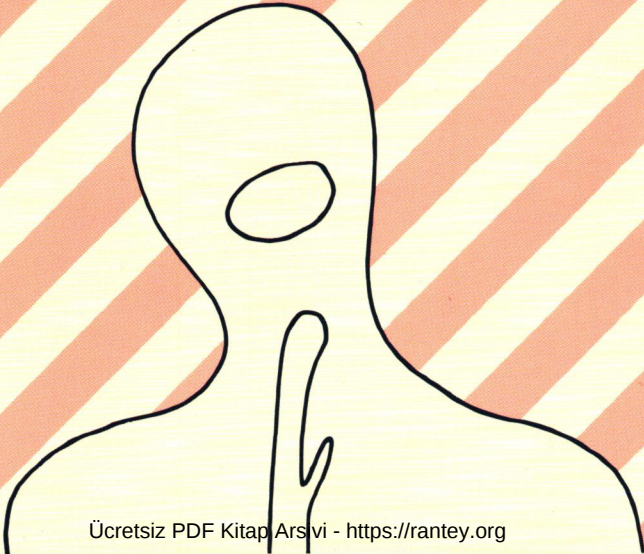
100

★ EFSANE ★

HAZIR BİLGİ SERİSİ - 6

Bülent Somay

Çizimler: Aslıhan Niksarlı

“Hazır Bilgi” serisi nedir, nasıl çalışır?

Bilgi, bugün internet marifetiyle büyük bir hızla yayılıyor. Biz okurken güncellenen ansiklopediler, dergiler var. Hangi yazı, ne kadar okunuyor belli. Eskisi gibi şişirme yazarların nesli tükeniyor. Bunun kötü yanları da var muhakkak. Her şeyden önce, insanları “daha kısa okumaya” sevk ediyor. 140 karaktere felsefe sığdırabilen meşhurlar peydah oldu. Bir süre sonra akademik bilgiyle kolay tüketilir, hazır bilgi arasındaki uçurum iyice açılacak.

Ancak insanlığın her durumda kaliteli, güvenilir hazır bilgiye ihtiyacı var. Bugüne kadar memleket sınırlarından içeri sadece çeviri yoluyla giren yahut çeviri kokan hazır bilgi, doğal olarak “buraların” olamadı. Hazır yerli bilgi depoları olarak Google kurcalayıp, Vikipedi, Ekşisözlük diye sayıp bolca tıkladıklarımız da, konuyu kitaplık mertebesine getiremiyor.

Uzun lafın kisası bütün yollar “güvenilir, titizlikle hazırlanmış bir kolay¹ ve yerli bilgi deposu” ihtiyacına çıkıyor. Ağaçkakan Yayınları’nın “Hazır Bilgi” serisinin varlığının ana sebebi de bu.

¹ Kolay dediysek, okuması kolay!

**CİNSELLİĞE DAİR
VAZGEÇMEMİZ GEREKEN
100 EFSANE**

HAZIR BİLGİ SERİSİ - 6

Bülent Somay 1956'da İstanbul, Bakırköy'de doğdu. 1972'de girdiği Boğaziçi Üniversitesi'nden 1981 yılında, İngiliz Edebiyatı dalında lisansüstü derecesiyle ayrıldı. 1982-83 arasında Montréal McGill Üniversitesi'nde bilimkurgu alanında doktora çalışması yaptı, ancak doktora derecesini almadan İstanbul'a döndü. *Akıntıya Karşı*, *Zemin*, *Birikim*, *Demokrat* ve *Defter* dergilerinde deneme ve makaleleri yayımlandı. 1984-1995 arasında Mozaik Müzik Topluluğu'nun bir üyesi olarak, 1995'ten sonra ise bağımsız olarak müzik çalışmalarını sürdürdü. Metis Yayınları'nda fantezi ve bilimkurgu dizilerinin editörlüğünü yaptı. 1986-1994 arasında yazdığı siyasi makalelerini *Geriye Kalan Devrimdir* (Metis, 1997) ve sevdiği şarkıların sözlerinden hareketle yazdığı denemeleri *Şarkı Okuma Kitabı* (Metis, 2000) kitaplarında topladı. *Tarihin Bilinçdışı* (2004), *Bir Şeyler Eksik* (2007) ve *Çokbilmiş Özne* (2008) Metis Yayınları'ndan çıkan diğer kitaplarıdır. Ütopya, distopya ve bilimkurgu hakkındaki yazılarını derlediği *The View from the Masthead: Journey through Dystopia towards an Open-Ended Utopia* kitabı 2010'da İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları tarafından yayımlandı. 2014'te Palgrave Macmillan'dan *The Psychopolitics of the Oriental Father* isimli kitabı çıktı. 2002'den beri Bilgi Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Bülent Somay aynı zamanda İstanbul Bilgi Üniversitesi Kültürel İncelemeler Yüksek Lisans Programı Direktörüdür.

Cinselliğe Dair Vazmeçmemiz Gereken

100 Efsane

Bülent Somay

Hazır Bilgi Serisi - 6

Dizi Danışmanı: Tolga Arvas

Çizimler: Aslıhan Niksarlı

Son okuma: Fatma Tulum

Dizi ve kitap tasarımı: Vecdi Özkan

Kitap uygulama: Yeşim Ercan

Birinci Basım: Haziran 2016, İstanbul

(3.000 adet)

ISBN — 978-605-65824-7-9

Sertifika No: 32278

© 2015, Ağaçkakan Yayınları

Bu kitabın yayın hakları Ağaçkakan Yayınları'na aittir. Kitabın tamamı veya bir bölümü hiçbir biçimde çoğaltılamaz, dağıtılamaz, yeniden elde edilmek üzere saklanamaz.

Ağaçkakan Yayınları

Yayın Yönetmeni: Metin Solmaz

Ömer Ayni Mah. Sulak Çeşme Sok.

Geyik Apt. No: 3 D: 6 Gümüşsuyu

34427 Beyoğlu, İstanbul

Tel: (212) 252 74 25

Faks: (212) 252 74 28

E-posta: biz@agackakan.org

www.agackakan.org

Dağıtım: Punto Kitap

www.puntokitap.com

Baskı: Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş.

Sertifika No: 11957

www.acar-group.com

CİNSELLİĞE DAİR VAZGEÇMEMİZ GEREKEN

100

★ EFSANE ★

HAZIR BİLGİ SERİSİ - 6

Bülent Somay

 AĞAÇKAKAN
YAYINLARI

İçindekiler

Giriş Niyetine	13
----------------------	----

I. Üreyelim, Çoğalalım, Sevişelim

Seks, üremek, çoğalmak için yaptığımız bir şeydir	21
İnsanlarla hayvanlar, üreme ve cinsellik açısından farklı değildir.....	23
Sevişmek ve çiftleşmek aynı şeydir.....	25
Üreme (yavrularımız, çocuklarımız) bizi ölümsüzleştirir.	27
Soy erkekten geçer	29
Seks için iki cins gerekir	31
"Cinsel üreme" mi? Bakın Freud da söylüyor, ikisi aynı şeymiş	33
Cinsel ilişkide bulunan, sonucuna da katlanır	35
Doğum kontrolü erkeklerin işidir	37
Modern çağda doğum kontrolü kadınların elindedir	39
Kürtaj cinayettir	41
Nasıl yani? Bir cenin öldürmek insan öldürmekten sayılmıyor mu?	43
Ne demek, şimdi kürtajı savunmak zorunda mıyız?	45
Benim bedenim, devletin (ailemin, kocamın) seçimi.....	47

II. Ana Gibi Yar Olmaz

Baba meselesi biraz karışık olabilir, ama anne her zaman bellidir.	51
Eskiden biraz karışıkmiş belki, ama "modern" çağda böyle bir şey olamaz.....	53
Annelik içgüdüselidir	55
Peki öyleyse, anne, kendisine en ulvi duygularla bağlı olduğumuz kadındır	57
Annelerinden başkasını bulamıyor mu bu tanrılar?.....	59
Ne yani, Yunan gâvuru yapmış diye anneyle cinsel ilişki mubah mı?.....	61
Oidipus annesine âşıkı (babasından da nefret ediyordu).....	63
En azından arzulanıştır canım, yoksa neden evlensin?	65
Ensest yasağı, genetik yozlaşmayı engellemek içindir.....	67
Anne ile kurulan ilişki, tensel bir ilişki değildir.....	69
Freud'a göre, her erkek çocuk annesiyle cinsel ilişki kurmak ister.....	71
Biz Türklerde anne kutsaldır, böyle şey olmaz	73
Anne olmak dünyanın en güzel şeyi (ama zorlukları da var tabii)!.....	75

III. Amca, Size Baba Diyebilir Miyim?

Herkesin bir babası vardır (belli olmayana "piç" denir).....	79
Baba korur, kollar, gözetir	81
Baba ile cinsel ilişki zinhar yasaktır	83
Gâvur ellerinde öyle olabilir, ama "bizde" böyle şeyler asla olmaz	85
(Hemen taraf değiştiriyoruz) Evet, zaten Şark'ta her şey daha kötü (Ensest dâhil)..	87
Babanın öz kızına şehvet duyması haram değildir	89
Eğitilmiş, üst sınıftan kişiler arasında böyle bir istismar yoktur en azından.....	91
Erkek çocuk babaya çeker.....	93
Babalık "fıtratımızda" var bir kere!.....	95
Bakın, demek ki namus ve ahlak babalık sayesindeymiş!	97
Ne yani, baba lüzumsuz bir şey midir?	99
Babayı yedik yani!.....	101

IV. Bayanlar, Baylar!

Kadın doğulur	105
Kadın kadındır, erkek de erkek	107
Kadınlar ve erkekler eşittir	109
Erkekler Mars'tan, kadınlar Venüs'ten	111
Küçük kızlar pembe giyer, oğlanlar mavi	113
Kızlara bebek, oğlanlara tüfek.....	115
Erkekler iş yapar, kadınlar ev işi	117
Erkeklerin beyni daha büyük bir kere! Dolayısıyla.....	119
Erkekler kadınlara göre daha iyi "düşünür" oluyor	121
Peki, öyleyse neden erkekler eğitim hayatında daha başarılı?	123
O dediğiniz "yumuşak", sosyal ya da beşeri bilimlerde. Ama pozitif bilimlerde.....	125

V. Orgazm Sıkıntısı

Ön sevişme başımıza kadınların musallat ettiği bir angaryadır.....	129
Erkekler kadınlardan daha çok seks düşkünüdür	131
Penis olmadan cinsel ilişki olmaz.....	133
Penis olmadan cinsel iktidar olmaz	135
Penisin boyu-posu önemlidir	137
(Hemen karşı tarafa geçiyoruz) Önemli olan büyüklüğü değil, işlevi!.....	139
Kadınlar sık sık orgazm taklidi yaparlar.....	141
"İyi" erkekler, eşlerinin orgazmını önemser.....	143

Erkeğin en büyük dehşeti erken boşalmaktır	145
"G" noktası diye bir şey vardır, ama yeri bir muammadır.....	147
Erkekler daima sekse hazırdır	149
Kadınlar için cinsel hazdan çok bağlanmak önemlidir	151

VI. Eşcinsellik, Düzcinsellik, Dümdüzcinsellik

Eşcinsellik hastalıktır.....	155
Eşcinsellik doğal değil bir kere.....	157
(Hemen taraf değiştiriyoruz) Evet, evet, eşcinsellik doğada da var.....	159
Eşcinsellik hastalık değilse de gūnahtır	161
Eşcinsellik kapitalizmin bize musallat ettiği bir beladır	163
Demek ki eşcinsellik erkeklere özgü... ..	165
Eşcinsellik doğuştandır (Genlerimizde var).....	167
Eşcinsellik doğuştandır (Allah böyle yaratmış)	169
Eşcinsellik kalın bağırsak hastalıklarına yol açar	171
"Heteroseksüellik", düzcinselliktir	173
Ya eşcinselsindir, ya da düzcinsel.....	175
Biseksüeller iki cinsi de aynı biçimde arzular	177

VII. Karnından Sıpayı, Sırtından Sopyı

Kadının karnından sıpayı, sırtından sopyı eksik etmeyeceksin.....	181
Kızını dövmeyen dizini döver	183
Kızını kendi haline bırakırsan, ya davulcuya varır ya da zurnacıya.....	185
Kadın, erkeğinin "sert" olmasını ister.	187
Erkek şiddeti doğada da var	189
"Dövüyorsa, sevdiğindendir!"	191
"Kadına karşı şiddet abartılıyor!"	193
"Nush ile uslanmayı etmeli takdir, takdir ile uslanmayanın hakkı körektir." ...	195
Ama kadınlar da erkekleri tahrik ediyorlar	197
"Cinnet getirmiştin."	199
"Kadın Cinayetleri" giderek artıyor	201

VIII. Tecavüzün Şakası Olmaz

Tecavüzcü hastadır.....	205
Her erkek aslında tecavüzcüdür.....	207
Tecavüz sadece kadınlara karşı işlenen bir suçtur	209
Tecavüzden kurtulmak için, güçlülerin tarafına geçmek gerekir.....	211

Tecavüz cinsel bir suçtur.....	213
Peki, öyleyse tecavüz “Adi” bir suçtur	215
Tecavüz sokakta olan bir şeydir.....	217
Ev bizi tecavüzden korur	219
Babalarımız bizi tecavüzden korur.....	221
Tecavüzden sonra en yüksek sesle bağırان, tecavüze en şiddetle karşı olandır ...	223
Tecavüzcüler kısırlaştırılırsa sorun çözülür	225
...Çünkü tecavüz doyurulamayan cinsel iştahtan kaynaklanır	227
Tecavüz Türkiye’ye, Şark’a, az gelişmişliğe özgü bir sorundur	229
Ne demek! Cinsellik, aile gibi meselelerde Doğu başkadır, Batı başka	231
Tecavüzden “gelişerek” kurtulabiliriz.....	233

*Şahika Yüksel'e.
Biz yorumlarken, o değıştiriyordu.*

Giriş Niyetine

Biliyorum, “Ne kolay ki?” diyeceksiniz, ama Türkiye’de, hele bu dönemde kitap yazmak çok zor. Her şeyden önce, kitabı birtirmenizle yayınlanması arasında o kadar çok şey oluyor ki, yazdıklarınızın modası geçiyor bir-iki ayda. Nitekim aynı şey burada da başıma geldi: Ensar Vakfı ve kırk beş çocuğa cinsel taciz tartışması ve onun ardından bir bir ortaya dökülenler, “Çocuklara cinsel taciz ve tecavüz” meselesi dışında cinsellikle ilgili her tartışmayı fuzuli, hattâ beyhude hale getirme eğiliminde.

Ben ise “100 Efsane” seçerken bu konuya arada bir değinmeyi, ama doğrudan ele almamayı tercih etmiştim. Nedenleri ise basit: (1) Uyuyan yılanı uyandırmayacaksınız; (2) Bu konuda Türkiye’de yapılmış güvenilir ve geniş ölçekli bir araştırma yok; Nimet Çubukçu’nun “Aile ve Kadından Sorumlu Devlet Bakanlığı” döneminde (yani daha “Kadın” kelimesi gündemden düşmemişken) yapılan tek (ciddiye yakın) çalışma ise sümen altında.

Meğerse kazın ayağı öyle değilmiş: Her şeyden önce, (1) “Yılan” gayet uyanık ve faalmış ve (2) Küçük çaplı da olsa bir sürü çalışma yapılıyor, ama başka, “daha mühim” gündem maddeleri arkasında gizleniyormuş.

O yüzden bu konuda da birkaç efsane dövelim isterseniz. Mesela, artık kadınlarla ilgili olmayan “Aile ve Sosyal Politikalar” Bakanımızın “Münferit vakadan kurumu sorumlu tutmayalım,” gayreti. Sosyal medyada bu çıkış “Bir kereden bir şey çıkmaz,” diye yorumlandı. Biraz haksızlık ediliyor denebilir. Her şeyden önce o sözün aslı, “*Arkadaş arasında bir kereden bir şey*

çıkamaz,” şeklindedir. Üstelik şimdilerde sanıldığı gibi İngilizcede “*Friends with benefits*” (Avantalı arkadaşlık) ya da daha kaba deyişle “*fuck-buddies*” (“Düzüşen kankalar” diyelim mi buna da?) denilen şeylere denk düşmez. O terimler erkeklerle kadınlar arasındaki sürekli olmayan/bir kerelik/hasbelkader cinsel ilişkinin kılıfıdır ki, güzel, ahlaklı ve nüfusunun %99’u Müslüman ülkemizde buna tahammül gösterilmesi düşünülemez bile. “Arkadaş arasında bir kereden bir şey çıkmaz,” düpedüz erkek arkadaşlar arası gelişigüzel cinsel ilişkiye kılıf bulmak, eşcinsel adını sahiplenmeden arada bir eşcinsel ilişki kurabilmek için uydurulmuş bir efsanedir. Eh, sayın bakan da bu efsanenin kap-sama alanını genişletmekten başka bir şey yapmamış aslında. Çocuklar (dinî ya da seküler) kurumların çatısı altında istismar edildiğinde, önce kurumlar süt banyosunda yıkanır, bir-iki “sapık” bulunup kabahat onların üstüne atılır, toz duman dağıldığında ise çocuklar başlarının çaresine bakmak üzere kapı önüne bırakılır.

Kuşkusuz çocuklara yönelik taciz ve tecavüz, cinsellikle ilişkili diğer konulardan bağımsız ele alınamaz. Yani durduğumuz yerde “Kendi kızına (oğluna da olabilir) şehvet duymak caiz midir?” ya da “Bade(m)leme nedir?” gibi sorularla uğraşırsak, bir arpa boyu yol bile gidemeyiz. Sorun, insanlık kültürünün “Cinsellik” dediğimiz fiile on bin yılı aşkın bir süredir verdiği aşırı, ölçüsüz önemde. Öncelikle, cinselliğin üremeden ayrılmaması/ayırt edilememesi yüzünden, erkek üzerinden yürüyen soyun güvence altına alınması amacıyla kadın cinselliği üzerine konulan yasak ve kısıtlamalarla başlıyor sorun. Hukuki/töresel yasaklar her zaman büyük fire verme riski taşıdıkları için de bu on bin yıllık süre boyunca yasaklar içselleşiyor, insanlığın kolektif ruhsal yapısının bir parçası haline geliyor: Kıskançlık, namus, iffet, sadakat gibi kavramlar kendi boylarını aşan an-

lamlar kazanıp gündelik hayatlarımızın tümünü kaplar hale geliyor. Ardından da bu kavramların etrafından dolaşacak yollar icat ediliyor. En başta fuhuş, sonra doğum kontrolü; eşcinsellik ise zaten bu yasakların kapsama alanı dışında, onun için ayrı yasaklar icat edilmesi gerekiyor. Ancak bunlar da yetmeyince, yasağı çiğnemenin, ama kırılan kolu da yen içinde tutmanın yolları keşfediliyor. Bu yollardan en etkili, sorunu “ev” içinde çözmek. Çocuklara yönelik taciz ve tecavüz o yüzden ilk olarak “evde” başlıyor. Sonra da dinsel (ve daha sonra da seküler) eğitim kurumlarına yayılıyor. Kilisenin cinselliğin üreme dışındaki her çeşidini ve varyasyonunu, hattâ dinî görevliler için cinselliğin bütününe yasaklamasının karşılığı, kilise denilen kurumun kendi duvarları içinde sonu gelmez taciz ve tecavüz vakalarıdır (ne de olsa Katolik rahiplerinin taciz edebilecekleri “kendi” çocukları yok). Bunun bir muadili mutlaka Musevilikte de vardır, ancak Musevilerin dışarıya kapalı cemaat yapısı yeterince duyulmasını engellemiştir.

İslamın da bu eğilimden payını almamış olması düşünülemez; ne de olsa aynı Semavi/İbrahimi dinler silsilesinin en son, en “gelişmiş” aşamasıdır İslamiyet. O yüzden İslami eğitim kurumları içinde de çocuklara taciz/tecavüz vakaları olacaktı mutlaka. Evlenmenin yasak olduğu Yeniçerilerin ocaklarında (ki o “Ocak” aynı zamanda bir “eğitim” kurumudur da) bu tür bir geleneğin olduğunu biliyoruz. Nitekim günümüzde de biraz kurcalayınca dinî ya da seküler eğitim kurumlarındaki vakalar bir bir ortaya çıkıyor. Kurumun (dinsel ya da seküler fark etmez) “kutsal” sıvası döküldükçe, altında yatan facialar görünür hale geliyor.¹

1 Bu konuyu dahafazla uzatmaktansa, okuru Şahika Yüksel’in 4 Nisan 2016 tarihinde *Cumhuriyet* gazetesinde yayınlanan söyleşisine yönlendirmeyi tercih ediyorum, çünkü orada söylenecek her şey söylenmiş zaten: http://t24.com.tr/haber/ensardaki-istismar-skandalinin-benzeri-vatikanda-da-yasandi-diyant-gibi-onlar-da-sessiz-kaldi,334741?utm_

Kısacası, sorun ne çocukları doyurulmaz bir iştahla arzula-
yan “sapıklarda”, ne cinsel arzusu tepeye vurup dayanılmaz hale
gelmiş “tecavüzcülerde”, ne de aşkından Mecnun olarak her
kötülüğü yapabilen meczuplarda. Sorun, insanlık/uygarlık ta-
rihinin başından beri, ayrıştıran, ezen, sömüren bir mülkiyet re-
jiminin sürekliliğini sağlamak için cinselliği önce üremeye tabi
kılan, sonra bu tabiiyeti yüceltmek için cinselliğe hak ettiğin-
den kat kat fazla bir anlam ve önem atfeden bizlerde, hepimiz-
de, “normallerde”. O yüzden mesela birileri çıkıp size “Bu Freud
da her şeyi cinsellikle açıklıyor canım!” diye bir efsane söyledi-
ğinde sakın inanmayın. Freud öyle bir şey yapmıyor. Tam tersi-
ne, cinselliği kendisine verilen o aşırı anlam ve önemden kurtar-
maya çalışıyor. Ama bu “kurtarma” operasyonunu gerçekleştiri-
menin yolu, önce durumu tespit ve teşhir etmek, olmakta olanı
üzerine örtülen mistik perdeden, “sessizler suç ortaklığından”,
“kol kırılır yen içinde kalır”dan, “ayıp yorgan altında”dan kurtar-
mak. Freud’a duyulan o müthiş öfkenin nedeni tam da bu zaten:
Ele vermesi, teşhir etmesi, saklanacak delik bırakmaması.

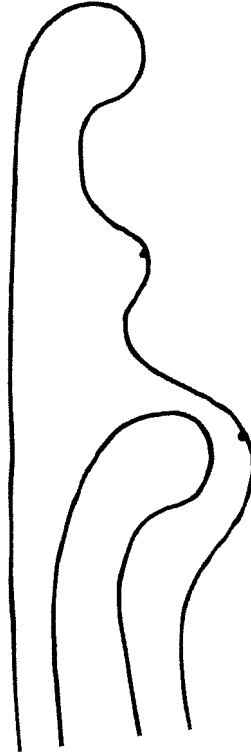
Adına “Aile” dediğiniz zaman meselenin gene de cinsellikle
ilişkili olduğunu gizlemiş olmuyorsunuz. “Aile” dediğiniz nedir
ki? Cinselliğin hem yüceltildiği (karı-koca arasında) hem de
yasaklandığı (ebeveyn ve çocuklar arasında) yer değil mi? Bu
bir yandan yüceltip bir yandan yasaklamanın çocukları daha en
baştan kafası karışık, sorunlu bireyler olarak yola çıkarmasına
neden şaşıyoruz ki o zaman? Çocuklarımızın ana karnından
ensest tabularını, “evliliğin kutsiyetini”, “eşcinselliğin haram ol-
duğunu” bilerek çıktığını mı zannediyoruz yoksa? Son dakika:
Öyle çıkmıyorlar. Biz bütün bunları onlara tüm yarım-yamalak-
lıkları, çelişkileri ve tutarsızlıkları ile *öğretiyoruz*. Ya da öğret-
meye çalışıyoruz. Elimizden geldiğince. Onlar da direniyorlar,
direniyorlar, sonra yavaş yavaş teslim oluyorlar. Akılları ermes

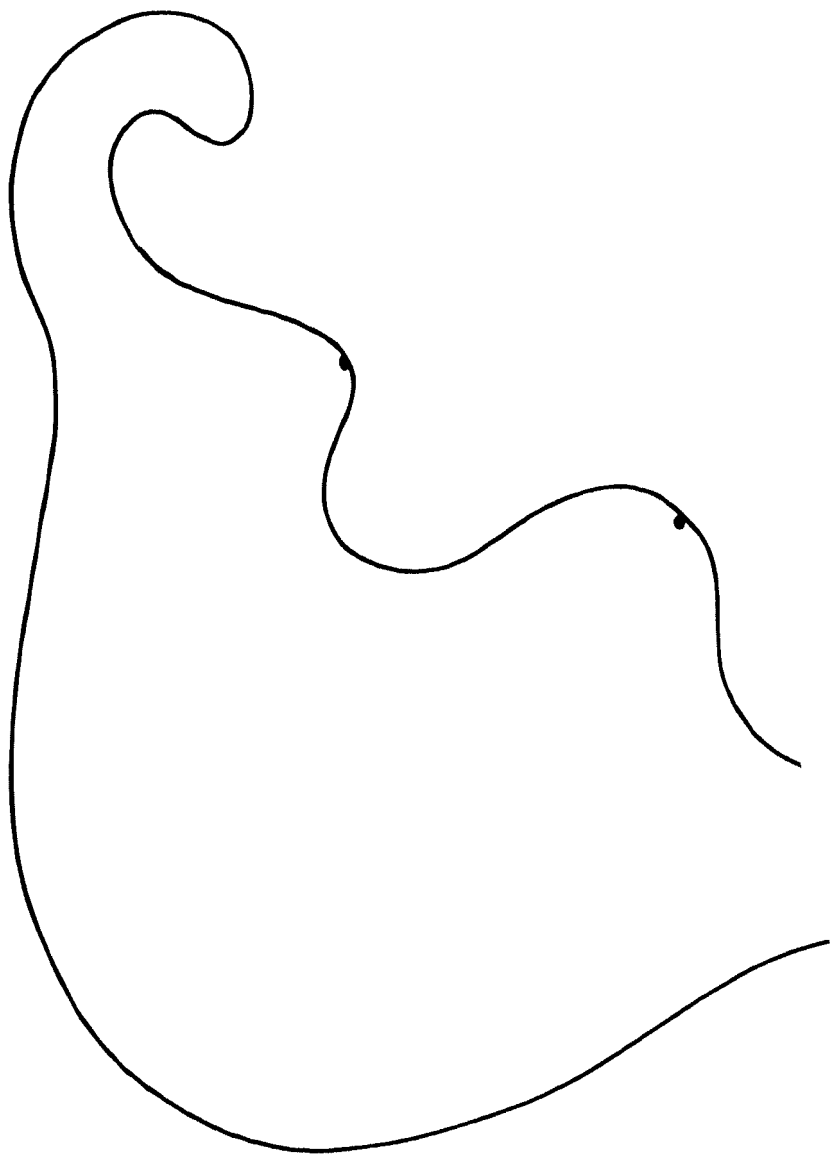
de anne ve babalarının, öğretmenlerinin, arkadaşlarının, devletin, polis ve hâkim amcaların, rahip, haham ya da imam efendilerin ve “Allah Baba”nın hep bir ağızdan söylediği şeyde herhalde bir hikmet vardır diyerek kabulleniyorlar. Sonra da bazıları (hiç de azımsanmayacak bir kısmı) zamanla tacizci, tecavüzcü, karı-dövücü ve mutlaka çocuk-dövücü olduklarında onların bir kısmını (elimize geçirdiklerimizi—ki bunlar buzdağının su üstündeki kısmı) çok ayıplayıp “sapık” yaftasını yapıştırıyoruz. “Kısırlaştıralım, idam edelim!” diye haykırmaya, dövmeye, şişlemeye, hapishanede yasadışı yoldan “idam” etmeye başlıyoruz. Sanıyoruz ki bu “sapıklardan” bir kurtulsak her şey yoluna girecek. Girmeyecek. Bir “sapık üretim çiftliği” gibi çalışan sınıflı toplumların cinsel ahlak düzeni, kendi “ahlaksızını” yaratmak zorunda çünkü. Ahlaksızlar olmadan “ahlak” da olamaz.

Erkeğin kadına, mülk sahibinin mülksüze, yetişkinin çocuğa ve Beyaz/Erkek/Avrupalı ve Amerikalının herkese egemen olduğu sistemin altı üstüne getirilmediği sürece de ne tacizden, ne tecavüzden, ne “aile içi” şiddetten” ne de “sapıklardan” kurtulabileceğiz. Sadece bazılarımız, “Ben bu sapıklıklardan hiç birini yapmadım!” diye övünecekler; o “sapıkların” vebalinin kendi sırtlarında olduğunu asla bilmeden.

I

Üreyelim, çoğalalım,
sevişelim

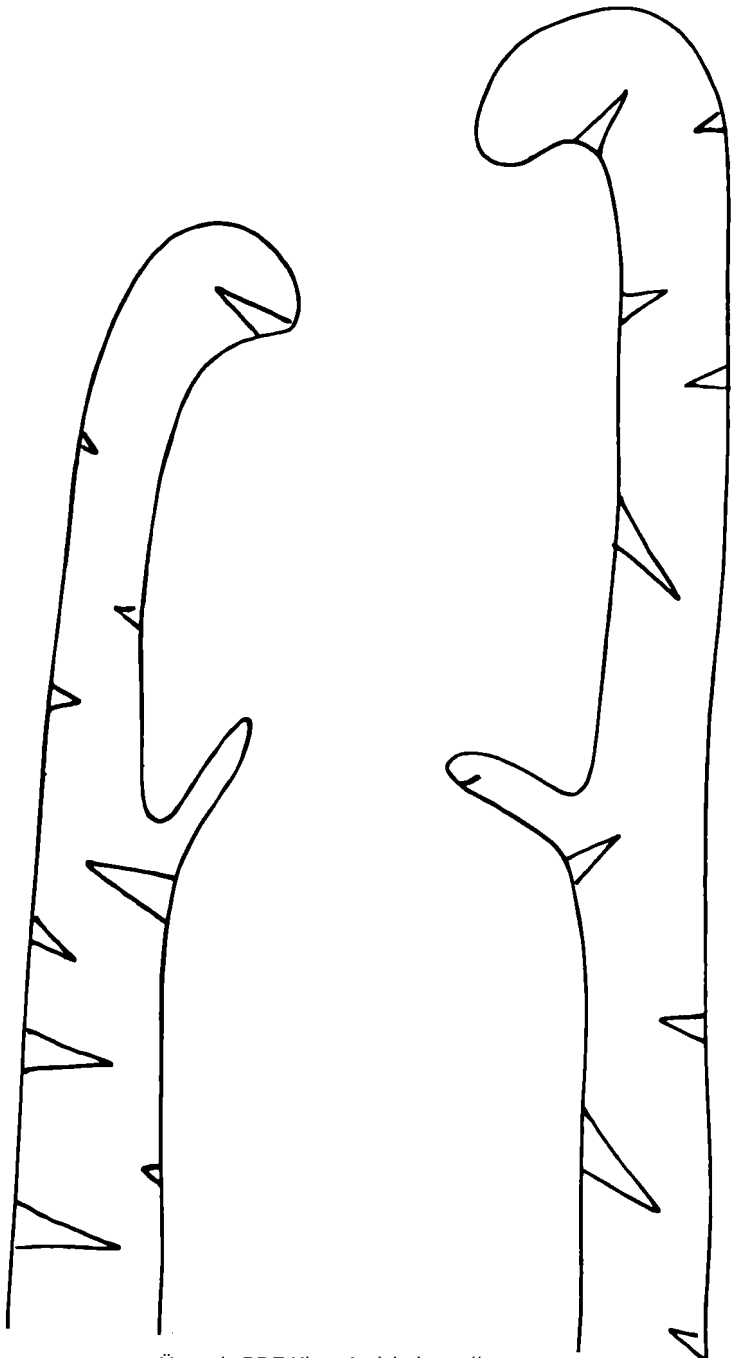

Seks, üremek, çoğalmak için yaptığımız bir şeydir

Emin misiniz? Televizyondaki prezervatif reklamlarından başlayalım isterseniz. Ya da arzu ederseniz daha eskiye gidelim: Aşağı yukarı dört bin yıl öncesine ait bir Mısır papirüsünde, timsah tezeğinin doğum kontrolü için nasıl kullanılacağı anlatılıyordu. Keçi barsağından yapılan ilk prezervatiflerden 1960'ta keşfettiğimiz doğum kontrol hapına kadar insanlık tarihi, üreme, çoğalma riskini almadan sevişmenin yollarını aramamızın hikâyeleriyle dolu. Oysa hayvanların böyle bir arayışı olmamış hiç -dışarıda boşalmayı keşfeden Bonobo erkekleri hariç (dönüp dolaşıp Bonobolara geleceğiz hep, o yüzden biraz sabır, kendilerinden ayrıntısıyla bahsedilecek ileride bir yerde).

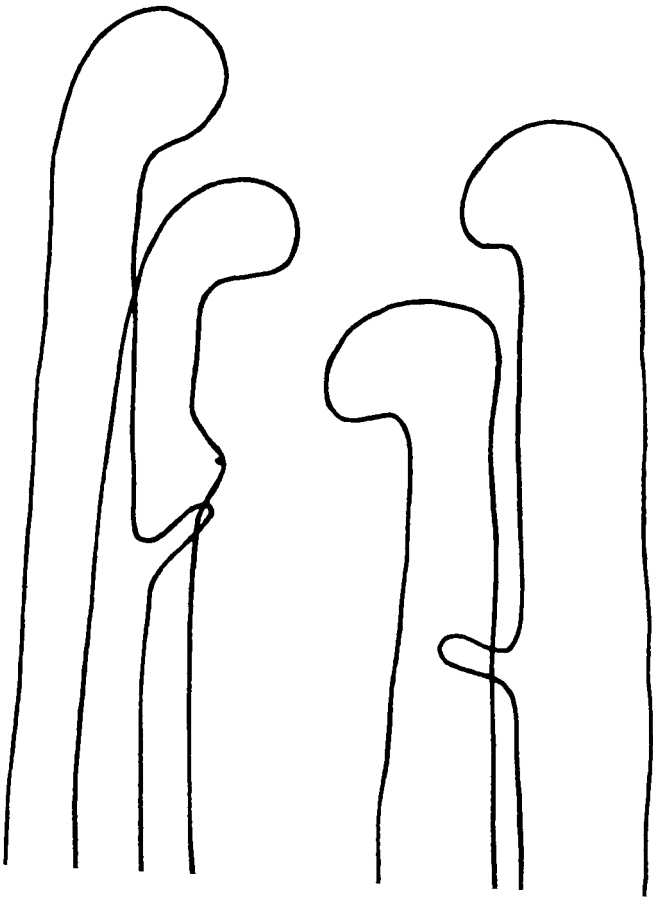
Üremek için yaptığımız şeye çiftleşmek diyoruz. Dışının bir yumurta tedarik edip çiftleşme sonrasında da (türüne göre) uzun ya da kısa bir süre kuluçka makinesi işlevini üstlendiği, erkeğinse spermlerini o makineye boşaltıp kendi yoluna gittiği fiil yani. İşin bu kısmında hayvanlardan bir farkımız yok. Ancak biz (yani insanlar) buna bir şey daha eklemiştir: Bu yaptığımız işten haz alıyoruz (muhtemelen hayvanlar da alıyordur), üstelik üremeyi dışarıda bırakıp sadece hazzı elde tutmak için de durmadan yöntemler geliştiriyoruz. Demek ki üremeyi cinsellikten çoktan ayırmış insan türü.

★ 2 ★

İnsanlarla hayvanlar, üreme ve cinsellik açısından farklı değildir

Emin miyiz? Kraliçe arının etrafında çılgınca dans eden (ya da bizim öyle sandığımız) yüzlerce erkek arının, erkeğin hüznü (ya da bizim öyle sandığımız) şakımasına koşup gelen dişi bülbülün hikâyeleri bize yabancı değil (sanıyoruz). Oysa arılar dans etmiyor, çiftleşmeye çalışıyorlar. Erkek bülbül “hüznü” şakııyor, sadece kızıymış olduğunu haber veriyor çevredeki dişilere. Biz ise bu salt içgüdüsel davranışlara insanca anlamlar uydurup şiirler yazmayı pek seviyoruz. John Ruskin hayvan davranışlarına insanca anlamlar yükleyen edebî üsluba “acınası hata” demişti. Daha sonra buna “antropomorfizm” (insan-biçimcilik) demeyi öğrendik. Ama bir türlü de vazgeçemedik bu “acınası” hatadan. Oysa mesele basit: Hayvanların içgüdüleri vardır, bizimse arzularımız. Hayvanların tek (bilinçsiz) saiki vardır, o da üreme yoluyla kendi genlerini sonsuza kadar sürdürmektir. Bizimse çok fazla (bilinçli ya da bilinçsiz) amacımız var; genetik süreklilik bunlardan yalnızca biri. Biz haz almak, çiftleşme dışında ortak yanlarımız da olabilecek eş(ler) bulmak, öğrenmek, kariyer yapmak, zengin olmak, dayanışmak, birbirimize yardım etmek, birbirimizin kuyusunu kazmak, meşhur olmak, huzura ermek ve kâinatla bütünleşmek isteriz. Çoğu zaman başarısız oluruz bunlarda, ama bir tek şeyi, yani kendimizi hayvanlardan ayırmayı başarırız.

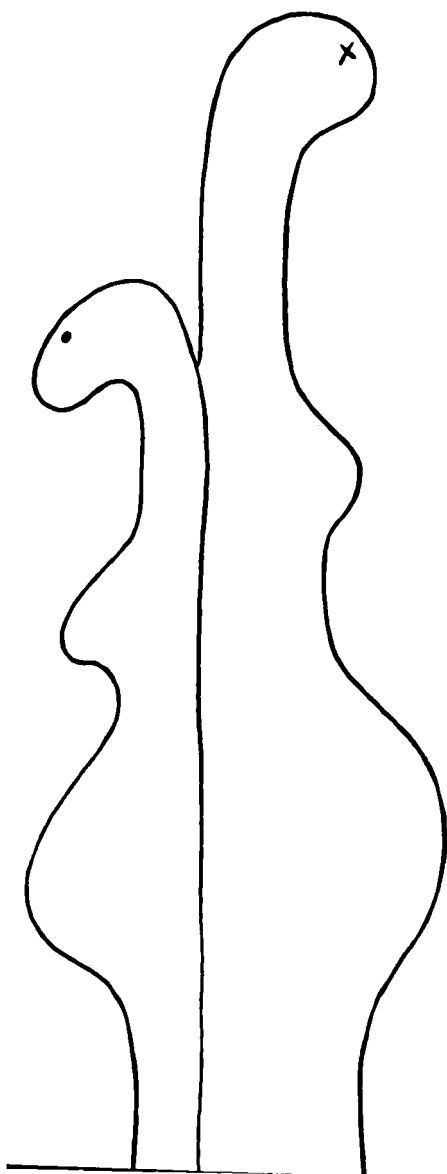

★ 3 ★

Sevişmek ve çiftleşmek aynı şeydir

Tam olarak öyle değil. Esas olarak, hayvanlar çiftleşirler, biz sevişiriz. Sevişmek, cinsellik, insanlıkla birlikte ortaya çıkan ve artık içgüdüsel olmayan amaçlarla o kadar iç içe geçmiştir ki üremeye ilişkisi neredeyse kalmamıştır. Kuşkusuz bu ikisini bir arada anmaya o kadar alıştık ki aradaki farkı görmüyoruz ya da görmezden geliyoruz genellikle. Ama insanlık tarihi kadar eski olan eşcinsel ilişkiler üreme amaçlı değildi; bunu biliyoruz. “Dünyanın en eski mesleği” fahişelik. Fahişeyle kurulan ilişki üremek, çocuk yapmak için mi? Ve tekrarla: Ne maksatla doğum kontrolü için kılıktan kılığa giriyor, keçi barsağından timsah tezeğine kadar, şeytanın aklına gelmeyecek yöntemler icat ediyoruz?

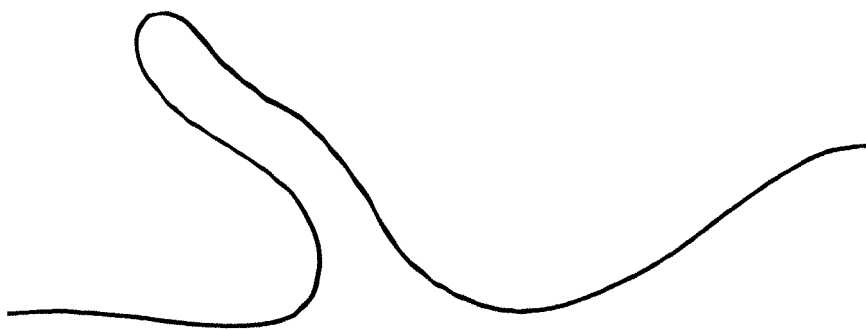
Üremeyi, çoğalmayı cinsellikten ayırdığımızda ise, bunlar ister istemez bir angaryaya dönüşür. Neyse ki doğum kontrolü için çırpındığımız binyıllardan sonra, son yüzyıl içinde suni döllemeyi, rahim-dışı döllemeyi, taşıyıcı anneliği filan keşfettik de bu angaryadan kısmen de olsa kurtulmanın yolunu açtık. Hele bir de rahim-dışı cenin gelişiminin yolunu-yordamını keşfedelim (ki bu konudaki teknolojik gelişmeye bakacak olursak eli kulağındadır), cinsellikle üremenin *hiçbir* ilişkisi kalmayacak.

★ 4 ★

Üreme (yavrularımız, çocuklarımız) bizi ölümsüzleştirir

Bunun biraz daha gelişkin versiyonu, “Eserlerimiz bizi ölümsüzleştirir”dir. Ama Woody Allen, “Ben eserlerim yoluyla değil, hiç ölmeyerek ölümsüz olmak istiyorum,” diyerek büyüğü bozdu. Sorun kendimizi türümüzün genetik bilgisini bir sonraki nesle taşımaktan başka bir işlevi olmayan tür üyeleri olarak mı, yoksa kendi (anlamalı ya da anlamsız, “önemli” ya da önemsiz) amaçları olan bireyler olarak mı gördüğümüzde. Hayvanlarla insanlar arasındaki önemli ayrım noktalarından biri de bu: Hayvanlar için türün (genetik yapının) sürekliliği esastır. Bu hedef içgüdüler yoluyla tek tek hayvanlara yapısal olarak işlenmiştir. O yüzden hayvan üreme, genlerini aktarma işlevini görene kadar sağ kalmaya çalışır. Bu noktadan sonra, eşeysiz (agamogenetik) canlılar zaten ikiye bölünüp yok olmuştur. Eşeyli (gamogenetik) hayvanlarda ise cinsler arasında işlevsel farklılaşma başlar: Bir sonraki neslin korunup kollanması görevini üstlenenler (büyük çoğunlukla dişiler) sağ kalma çabasını sürdürür. Kendi kromozom setlerini dişiye teslim eden erkeklerince işi biter; artık rahatlıkla ölebilirler. O yüzden mesela arılarda ve karıncalarda dişi ve erkeklerin ömür beklentileri büyük ölçüde farklıdır. Kraliçeyi yakalayıp onunla “cinsel ilişkide bulunan” erkek karınca ya da arının ömrü de hitamına erer. Zavalı erkek karıncalarda bu ömür beklentisi 48 saati geçmez; işçi (kısır ama genetik olarak dişi) karıncalarda bu beklenti erkeğin on katı, kraliçe karıncalarda ise tam beş yüz katıdır. Demek ki üremek bizi ölümsüzleştirmez, tam tersine özellikle erkekleri kestirmeden öbür tarafa yolcu eder.

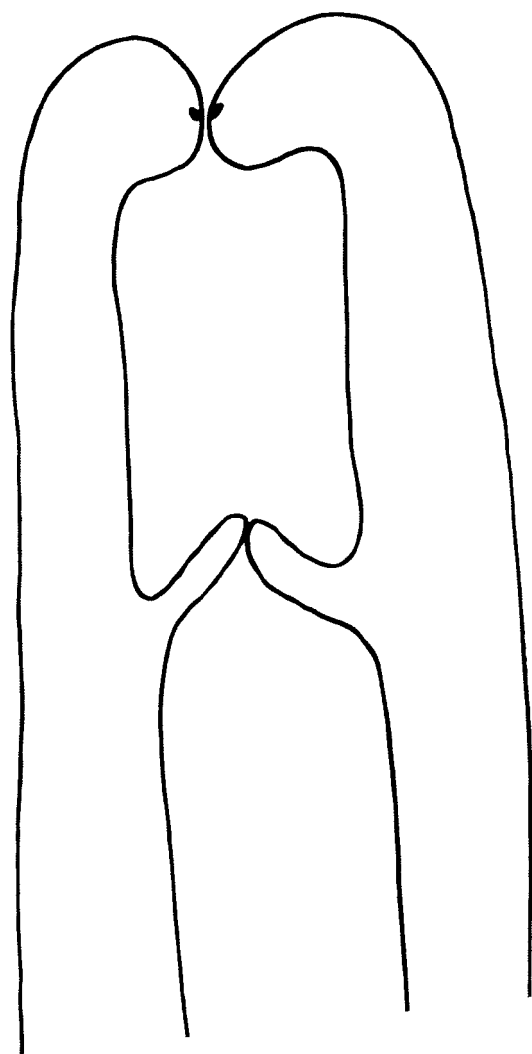

Soy erkekten geçer

Daha gelişkin hayvan türlerinde (mesela kedigillerde) erkekler kendilerine başka işlevler bulup ömürlerini uzatmışlardır, ama ne pahasına? Erkek aslanı düşünelim mesela: Avlanan, doğuran, yavrulara bakan dişilerdir. Erkek aslan ise büyük bir alicenapllıkla spermlerini bağışlar, av alanının sınırlarını (iş-yerek) çizer ve o alana girmeye çalışan diğer erkek aslanların canına okur, sonra da avdan “aslan payı”nı alır. İşte size doğal işbölümü!

Oysa erkeğin türün sürebilmesi için işe yaradığı tek yer, o çok kıymetli Y kromozomunu (o da yüzde elli ihtimalle) tedarik etmesidir. O zavallı kromozomda da “Bu yavru erkek olacak” bilgisinden başka hiçbir şey yoktur. Yani aslında, erkekler dişilerden fiilen bir kromozom eksiktir (1/46 oranında yani). Gene de türün sürmesinin kendilerinden sorulduğuna, soyun kendilerinden geçtiğine, yavruların kendilerine ait olduğuna filan inanırlar. Ziyadesiyle batıl itikat sahibidirler yani.

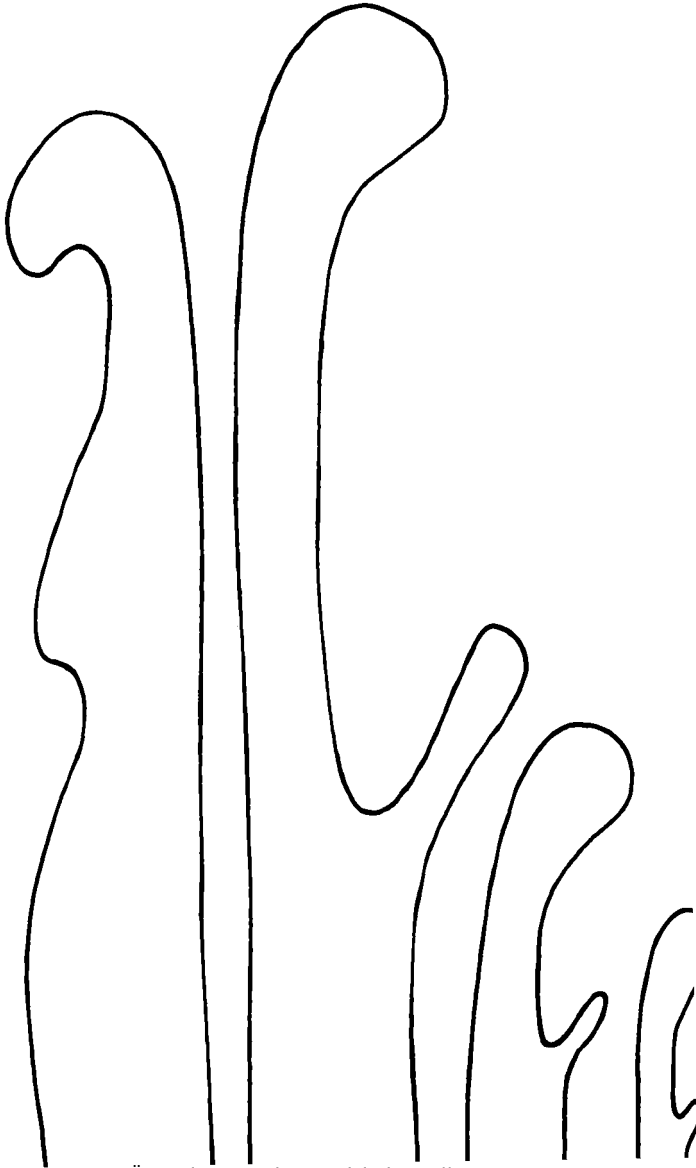
Üremenin ölümsüzleştirdiği tek şey, genlerdir. Genlerin yol açtığı içgüdülerden başka saike sahip olmayan hayvanlara bu yeter de artar bile. Ama içgüdü dışında bir sürü saik (dürtü, arzu, niyet, amaç) sahibi olan insanlar genlerini ölümsüzleştirmekle yetinemezler. Bir yandan eserleri yoluyla isimlerini, öte yandan da tıp ilmini geliştirerek bedenlerini ölümsüz kılmaya çabalarlar. Beceremezler tabii, ama bu arada da üreme içgüdüsünün tartışılmaz egemenliğine son verir, cinsel dürtüyü ve arzuyu ondan geri dönülemez bir biçimde ayırırlar.

★ 6 ★

Seks için iki cins gerekir

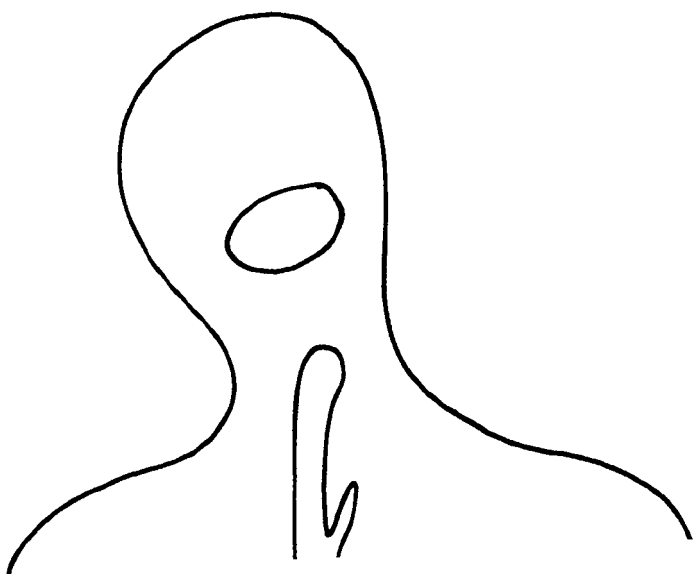
Latince etimolojiye bakacak olursak öyledir. Latince *sexus*, bölmek, ikiye bölmek anlamına gelen *secare*'den türer. Bölüm, “seksiyon” anlamındaki *sectio* da öyle. Nitekim İngilizcede *sex* hala “cinsiyet” (yani “erkek.misiniz, kadın mı?”) anlamında kullanılıyor. Ancak bugün kullandığımız anlamıyla seks ya da cinsel ilişki, bir anlamıyla eşeysiz tekhücreli canlılarda da görülebiliyordu. Freud'un birçok geç dönem çalışmasına temel aldığı evrim biyologu August Weismann, tekhücreliler üzerine yaptığı çalışmalardan birinde şu ilginç gözlemde bulunmuştu: Besinsiz ve atıl bir ortama bırakılan tekhücreli, içine kapanıyor, hayatiyetini kaybediyordu. Bu koşulda üreme (bölünme) şansı da kalmıyordu. Ancak aynı ortama ikinci bir tekhücreli bırakılırsa, bu iki hayvancık birbirine yaklaşıyor, yapışıyor, hücre zarlarını karşılıklı birbirlerine açıyor ve sitoplazma (hücre sıvısı) alışverişinde bulunuyorlardı. Sonra da ayrılıp kendi yollarına gidiyorlardı, ama kaybettikleri hayatiyetlerini yeniden kazanmış, canlanmış, gençleşmiş olarak. Buna seks demeyeceksek, neye diyeceğiz? İşte bu gözlemi değerlendiren Freud, bu iki hayvancığın girdiği ilişkiye “cinsel üremenin atası” diyor. İki cinse filan gerek yokmuş yani.

“Cinsel üreme” mi? Bakın Freud da söylüyor, ikisi aynı şeymiş

Freud iyi halt ediyor: Weismann’ın gözlemlediği şey tabii ki cinselliğin, seksin atasıdır, amenna. İki bireyin birbirlerine kabuklarını açarak bedenlerini birleştirip sonra yeniden ayırmaları: Seksin bundan iyi tasviri mi olur? Ancak öte yandan bu eylemin “üreme” ile en küçük bir ilişkisi bile yoktur. Nitekim söz konusu hayvancıklar birleşip ayrıldıktan sonra “üremez”, çoğalmazlar. Ne yapalım ki Freud 1920’lerde, henüz doğum kontrol hapının ve suni döllenmenin bilinmediği bir çağda yaşıyor ve yazıyordu; o yüzden de üreme ile cinselliği kavramsal olarak birbirinden ayırabilecek verilere sahip değildi. Üstelik her ne kadar eşcinselliği bir hastalık ya da suç olarak görmese de, “aynı cinsten” (eşsiz) iki hayvancık arasındaki ilişkiyi düpedüz “seksin atası” olarak kabullenmesi, epeyce muhafazakâr (en nihayet iyi bir aile babası) olduğunu bildiğimiz üstad için zor olacaktı haliyle. Dolayısıyla bu gözlemi yorumlarken “cinsel üreme” gibi bir oksimoron (terimlerde çelişki) kullanmasını anlayışla karşılayabiliriz.

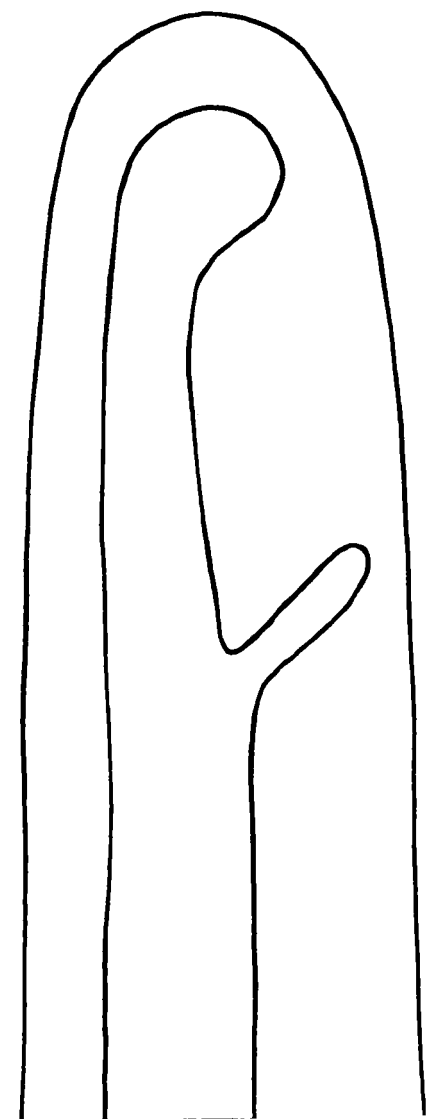
Ancak günümüz dünyasında ve günümüz teknolojisinin ışığında düşünenler için aynı anlayışı göstermek mümkün değil: Seks için iki farklı cins kesinlikle gerekmez; tıpkı üreme hedefinin gerekmediği gibi. Cinsellik başka, üreme başka. Nitekim eşcinsellerin üreme diye bir sorunu yok.

Cinsel ilişkide bulunan, sonucuna da katlanır

Kilise yüzyıllar boyunca (beyhude bir çabayla) doğum kontrolünü engellemeye çalıştı. “Yahu, çocuk bakacak halim yok, yoksulum, hastayım, çok gencim,” diyenlere de gayet net bir cevabı vardı: “Kardeşim, sevişmeyin o zaman!” Genellikle uyulmadı bu kurala: Prezervatif satışını kontrol etmek bir yere kadar mümkün (özellikle Kilisenin devletle iç içe olduğu çağlarda), ama dışarıda boşalmayı nasıl kontrol edeceksiniz? Her yatak odasına bir zangoç dikerek mi? Yasak giderek Katolik kilisesinin güçlü olduğu ülkelerde, oradan da sadece İtalya ve kısmen Polonya’da etkili olacak şekilde daraldı. Nazi iktidarı döneminde Almanya’da geçici bir canlanma yaşandı. Malum, Nazi Almanya’sında Üstün Irk kadınlarının doğurganlıklarına gem vurmak, ırka karşı işlenen bir suç olarak kabul ediliyordu. Ama neyse ki, o da geçti.

Doğum kontrolü dışında da, özellikle eşcinsel ilişkilerde ve fahişelerle kurulan ilişkilerde üreme riski hiçbir zaman olmamıştı zaten. Ama bunların kendilerine has riskleri yok değildi. Doğum kontrolüne karışan Kilise eşcinselleri rahat bırakır mı? Onların da Cehennemlik olduğunu iddia etti haliyle. Ama bunun büyük bir yararı olmadı, Kilisenin kendi içinde bile. Fuhştaki risk ise, cinsel yolla bulaşan hastalıklardı; ama gene neyse ki, o çok marifetli icat, prezervatif, burada da devreye girip cinselliği üremenin elinden kurtardı.

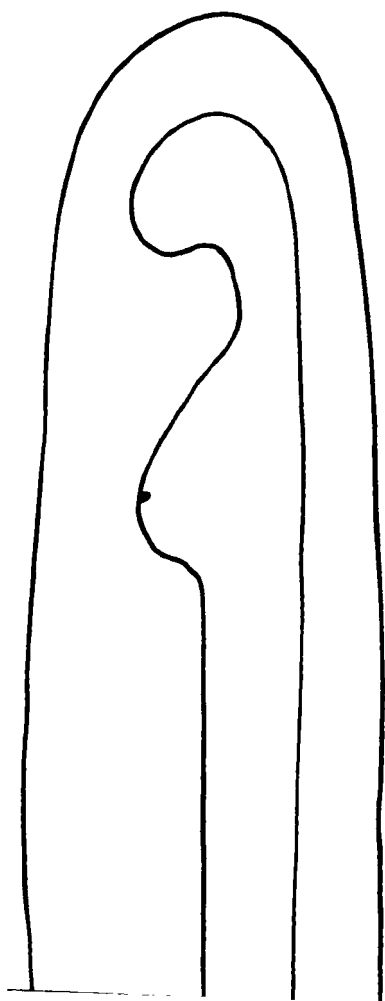

Doğum kontrolü erkeklerin işidir

Öyle olsun diye her yol denendi/denenişiyor tabii ki. Ancak kadınlar bu konuda sanıldığı kadar kolay boyun eğmiyorlar.

Doğum kontrolü yasağı esas olarak erkekleri muhatap alıyordu. Dolayısıyla, bu yasağın “etrafından dolaşma” yolları genellikle erkeklerin “yaratıcılığına” kalmış oldu, onlar tarafından geliştirildi ve uygulandı. Erkekler bir yolla prezervatif edinerek ya da dışarıda boşalarak doğum kontrolü yasağından kaçabiliyorlardı. Peki, ama kadınlar ne yapsın? Erkeğin canı çektiğinde (mirasçı filan gerektiğinde, ya da kadını eve bağlamak için mesela) kadınlar hamile kalıyorlardı.

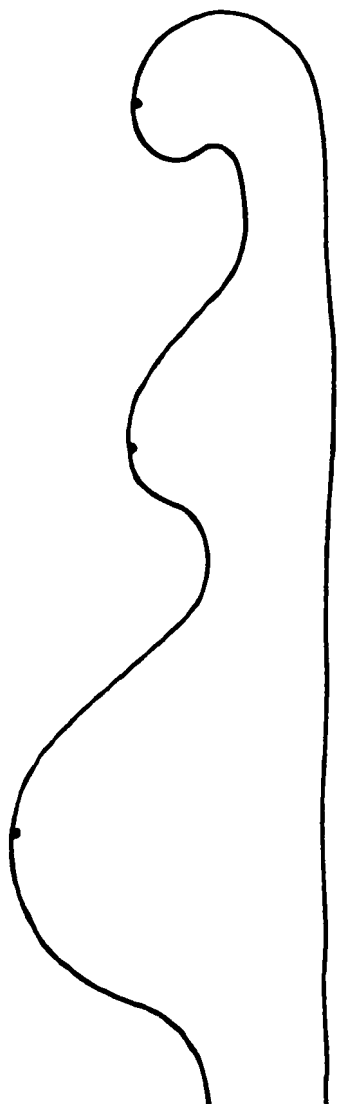
Kasıtlı düşük yapmak ve kürtajın ilk ve çok tehlikeli biçimleri icat edilmişti tabii, ama çok sınırlı sayıda kadına faydası oluyordu bunun, önemli bir kısmını ise öldürüyor ya da sakat bırakıyordu. Gene de kadınlar bu konuda teslim bayrağını çekmediler. Ortaçağ Avrupa’sında esas olarak ebellekle uğraşan şifacı kadınlar, bu konuda hep bir şeyler yaptılar. Ta ki hepsi birden “cadı” oldukları iddiasıyla Kilisenin topyekûn saldırısına uğrayana kadar. Cadı avları, bu şifacı kadınların sayısını çok azalttı; şifacılık kırdan şehre, kadından erkeğe, doğaldan (şifalı otlardan) yapaya (ilaçlara) doğru el değiştirdi. Doğum kontrolü yeniden erkeklerin eline geçti.

Modern çağda doğum kontrolü kadınların elindedir

Öyle olsa iyi olurdu, ama maalesef erkekler bu konudaki ayrıcalıklarını terk etmeyi kolay kolay kabullenecek gibi görünmüyorlar.

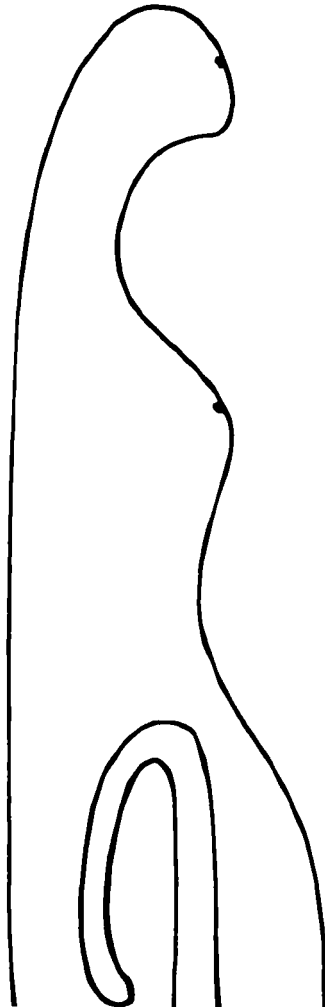
1960 yılında doğum kontrol hapının icadı ve rahim içi araçlarının yaygınlaşmasıyla doğum kontrolü kadınların da (kimse-den izin almadan) uygulayabilecekleri bir yöntem haline geldi. 1980'lerde HIV'in ortaya çıkışını ve onun neden olduğu AIDS salgınını fırsat bilen erkek-egemen düzen (ki felaketten fırsat yaratmayı çok iyi bilir), çare olarak ya seksten kesilmeyi, ya mutlak tekeşliliği ya da mutlak prezervatif kullanımını şart koştu. En kolay üçüncü yöntem olduğu için, prezervatif kullanımı kat kat arttı, prezervatif satışları patladı. Ama bu arada bir de yan etkisi oldu bunun: Madem ne de olsa (AIDS'e karşı) prezervatif kullanıyoruz, o zaman kadınların ayrıca doğum kontrolü uygulamalarına ne gerek var? Doğum kontrol hapının yan etkileri (kanseri yapar, sakal çıkarır, vb.) hakkındaki bulgular da abartılı olarak popüler tıp piyasasına sürülünce, doğum kontrol hapının ve rahim içi araçlarının kullanımı radikal bir biçimde azaldı. Doğum kontrolünün denetimi bir kez daha kadınların elinden alındı, kadın eski kuluçka makinesi konumuna geri itildi. Ta ki 2000'li yılların sonlarında AIDS dehşeti sükûnet bulana, tedavi, en azından denetleme yöntemleri geliştirilene kadar.

Kürtaj cinayettir

Amerikan muhafazakâr “Hayatçıların” (*“pro-lifers”*) ve “Yeni Türkiye” yeni sağının (Recep Tayyip Erdoğan’ın şahsında) iddiası, her kürtajın bir cinayet olduğudur. Hattâ Erdoğan işi abartarak kürtajı otuz dört suçsuz insanın F-16’larla bombalanarak öldürüldüğü Roboski katliamına bile benzetmiştir. Tam insan hayatına (cenin halinde bile olsa) verilen bu değer karşısında gözlerimiz yaşaracakken, Amerikan muhafazakârlarının aynı şiddetle idam cezasını savunduklarını, Roboski’deki “Vur!” emrini Erdoğan’ın kendisinin verdiğini hatırlarız.

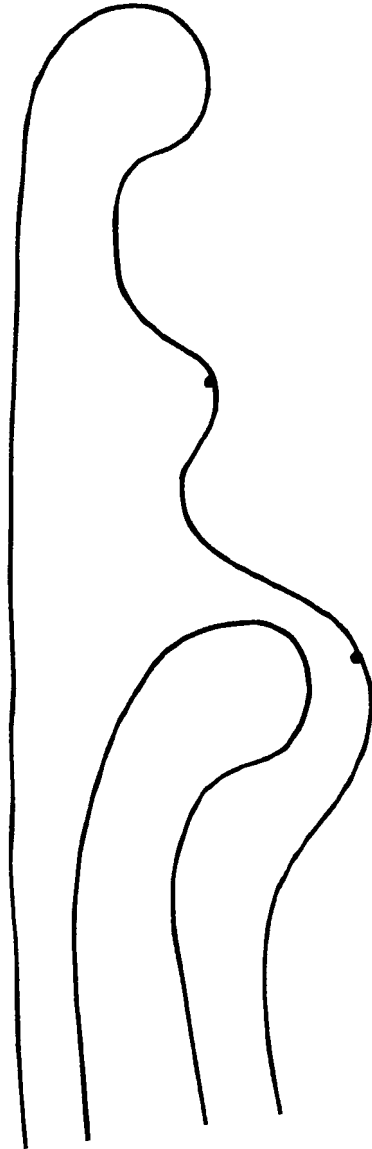
Kürtajın cinayet olup olmadığı tartışmasının temelinde tabii ki ceninin insan olup olmadığı sorusu yatıyor. Demek ki bu tartışmada net, ikirciksiz bir tavır alabilmek için, önce “insan”ın ne olduğu sorusuna cevap vermemiz gerek. Binyıllar boyu felsefenin ve bilimlerin gündemini işgal eden bu soruya tartışmasız bir cevap verebilenimiz var mı? İnsan iki kolu, iki bacağı, toplam yirmi parmağı, bir kafası ve bir gövdesi olan canlı mıdır? Ya da diğer dört parmağından farklı yöne bakan bir başparmağı olan canlı mıdır? Bu sorulara primatları (kuyruksuz maymunları) “insan” yapmadan ya da doğum kusuruyla bir uzvu (mesela başparmağı) eksik doğanları insanlıktan çıkarmadan cevap veremeyiz. O zaman da kürtajın cinayet olup olmadığı sorusu cevapsız kalmaya mahkûmdur.

★ 12 ★

Nasıl yani? Bir cenin öldürmek insan öldürmekten sayılmıyor mu?

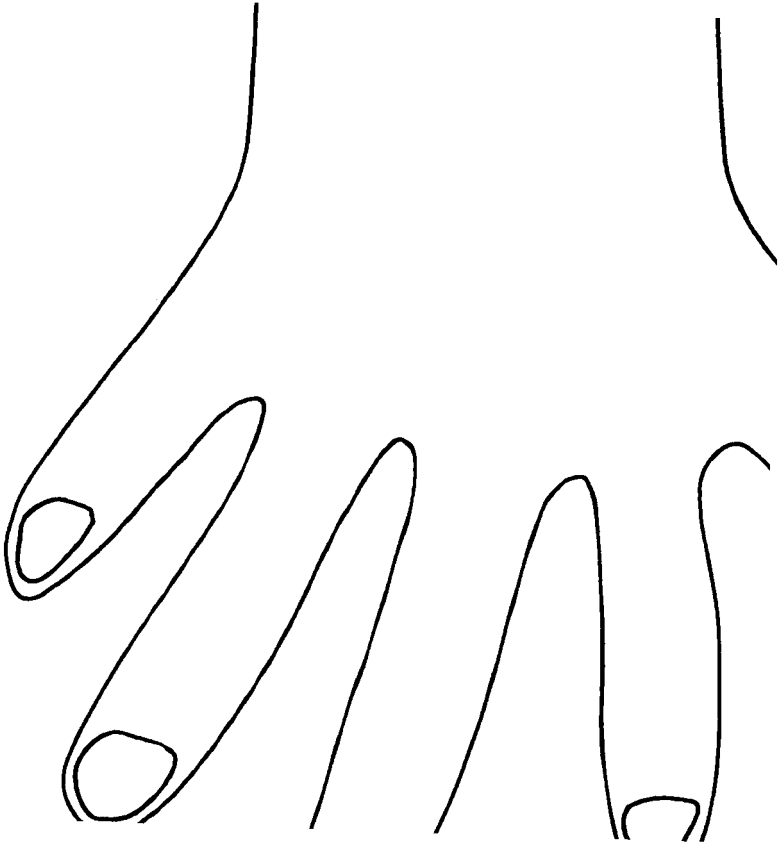
Cenin bir insan potansiyeli sayılsa bile, bir iradesi, seçim yapma yetisi olan bir varlık değildir. Onun “adına” konuşmayı üstlenenlerin ise o vekâleti nereden aldığını sorgulamak gerek. Cenin ne zaman biter, insan nerede başlar? Her soruya verecek bir cevabı bulunan diyanetçiler ve yüce, bilge liderler bu soruya da bir cevap bulur elbet. Ama gelin biz kuşkuda kalmayı tercih edelim: İnsan konuşan hayvan mıdır? Konuşma engellileri ne yapacağız? İnsan “akıllı hayvan” mıdır (*homo sapiens*)? Zekâ özürlüleri nereye koyacağız? İnsanı tanımlamayı kim becermiş ki biz becerelim? O yüzden insanı ancak bir potansiyel olarak görebiliriz. O zaman da cenin (insanlığı tartışmalı olsa bile) bir insan potansiyeli olarak kabul edilebilir. Ama bu defa da her mastürbasyon milyonlarca yarım potansiyeli, her regl bir yarım potansiyeli heba etmek, çöpe atmak sayılmaz mı? Doğum kontrolü bir potansiyeli önden engellemek değil midir? O yüzden “Kürtaj cinayettir!” ifadesi, en azından aceleci, enine boyuna düşünülmemiş bir ifadedir.

Ne demek, şimdi kürtaji savunmak zorunda mıyız?

Kürtaji değil, kürtaj *hakkını* savunmak zorundayız. Kürtaj cinayet değildir; olsa olsa kanunda “ölüme sebebiyet” (*manslaughter*) denilen şeye benzer (o da sadece “benzer”). Bedeli potansiyel bir insanın, bir *ihtimalin* ortadan kaldırılmasına katkıda bulunmuş olmanın acısı, kazancı ise bir kadının (ve muhtemelen istenmeyen bir hamilelikten doğacak çocuğun/ çocukların) bedenleri ve zihinleri üzerinde işlenecek bir dizi ağır suçtan kurtulmaktır. Bir ihtimale karşı gerçek, kanlı canlı bir insanın hayatı. O hayat üzerinde hangimizin söz söylemeye hakkı olabilir? Kürtaj hukuki bir sorun değil, bir tercih, bir karar meselesidir. Cinayet değil, iki seçeneği de acı veren, iki seçeneği de tartışmalı bir tercih sadece. Bu tercihi kimin yapacağı meselesine gelince: Devlet hepimizin yaşam hakkını korumakla yükümlüdür, amenna; ama devlet kimin “insan” olup olmadığına karar verme yetkisine de sahip olabilir mi?

Devlet bir kadına, “Sen bedeninin içinde şu kadar süre başka bir canlı taşıyacaksın, sonra da onu dünyaya getirip yıllar boyu bakımından sorumlu olacaksın,” deme hakkına sahip olabilir mi? Ceninin insanlığı bir potansiyel; oysa o cenini taşıyan kadının insanlığı ise tartışılmaz. O yüzden de insanın kendi bedeni üzerindeki tasarruf hakkını, bir potansiyelin var olma hakkının (bir potansiyelin “hakları” olabilir mi?) gerisinde tutmaya, kim ve ne olacağı belli olmayan bir ihtimal uğruna, gerçek, canlı bir kadının bugününü feda etmeye kimsenin (devletin de) hakkı yoktur.

Benim bedenim, devletin (ailemin, kocamın) seçimi

Bu cümleyle karşılaştığımızda kararsızlık sona erer. Yukarıda gördük: Kadının bedeni üzerinde tercihi söz konusu olunca, devlete “Cinayet!” diye heyheylenecek değil, susup o tercihe saygı göstermek düşer. Kadının ailesi için de kelimesi kelimesine aynı şeyleri söyleyebiliriz.

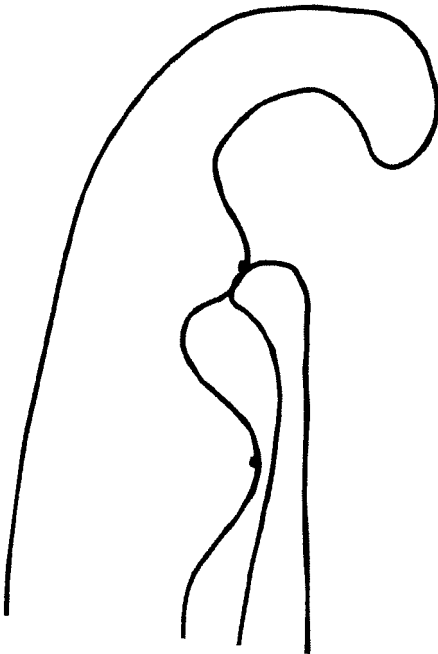
Ancak iş “kocaya” gelince işler biraz daha karışıyor (ya da öyleymiş gibi yapılıyor). Ne de olsa “koca” ya da potansiyel baba, o ceninin genetik yapısının yarısını sağlamış. Kırk altı kromozomun yirmi üçü ondan geliyor. O zaman bu adamın da bir söz hakkı olmasın mı? Bence olmalı. Teknoloji geliyor. Cenini üç-dört haftalıkken kadından alıp erkeğin batın nahiyesinde bir yere nakletmeyi ve geri kalan süreyi babasının karnında geçirmesini sağladığımız zaman neden olmasın? Tabii ki sonra o çocuğa annelik etme işlevi de o babaya düşecek. E, adam eşek değil ya; madem genleri o kadar kıymetli, o kadarcık zahmete de katlanacak artık.

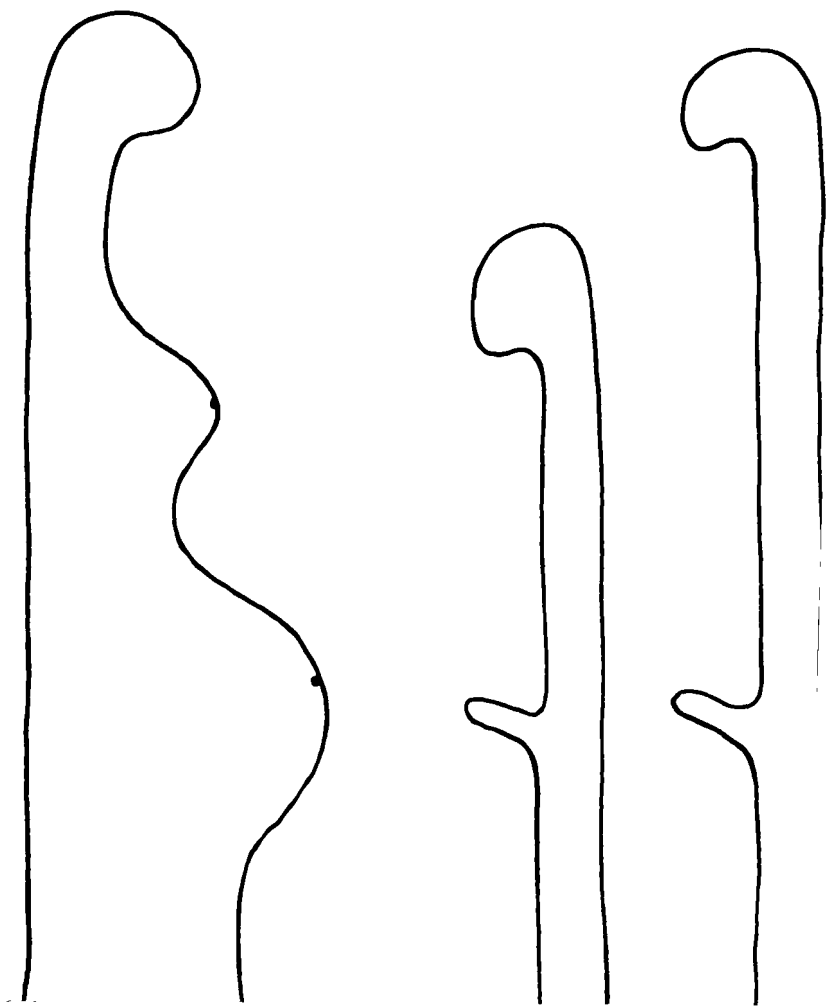
“Benim bedenim, benim kararım!” sloganı geçen yüzyılın ve bu yüzyılın en önemli insan hakkı sloganlarından biridir. Kadının kendi bedeni üzerindeki hakkını tartışmaya kalkışan hiçbir ülke ya da hiçbir kişi veya kuruluş, insan haklarından yararlanmaya mezun sayılmamalıdır. Öte yandan bunların cinsel ilişkide bulunma haklarına karışmak gerekmez, çünkü zaten onlar cinsel ilişkide bulunamazlar, sadece çiftleşebilirler.

II

.....

Ana gibi yar olmaz

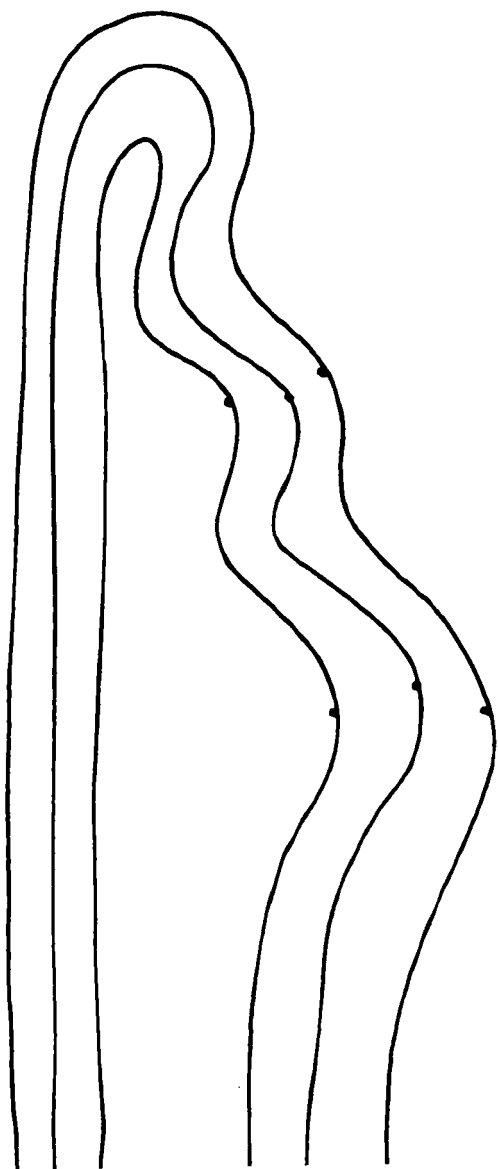

Baba meselesi biraz karışık olabilir, ama anne her zaman bellidir

Öyle gibi görünüyor; ne de olsa döllenme anı topluluk tarafından belgelenemese de, doğum anı her zaman belgelenebilir. Peki, öyleyse neden tarih boyunca “çocuğun annesinin kim olduğu” sorusu dinsel, hukuki, yarı-dinsel ve edebi metinlerde bu kadar çok yer tutmuş? MÖ 7. yüzyılda başlıyor tartışma. Tervat’ta (I. Krallar 3/16-27) Süleyman’ın adalet anlayışını anlatan bölümde, bir çocuğun annesinin kim olduğu konusunda iki fahişe arasındaki kavgaya hakemlik eden Süleyman, çocuğun ikiye bölünüp her parçasının bir kadına verilmesini söyler. Bu karara itiraz ederek iddiasından vazgeçen kadının ise gerçek anne olduğuna karar verir ve çocuğun ona verilmesine hükmeder.

MÖ 4. yüzyılda aynı öyküyü (aynı çözümle) bu kez Budist bir metinde, *Maha-Ummaga Jataka*’daki “*Mahaushadha*” öyküsünde görürüz. Kazanan gene “gerçek anne” olur. 14. yüzyılda ise Çinli şair Li Qianfu, *Tebeşir Dairesi* adlı bir oyun yazar; konu da çözüm de aynıdır. Ancak bu versiyonda şiddet dozu biraz azalmış, yargıç çocuğu parçalamaktansa, yere tebeşirle çizdiği bir dairenin ortasına bırakmış, anne adaylarına çocuğu birer kolundan tutup çekmelerini, çocuk kimde kalırsa çocuğun onun olacağını söylemiştir. “Gerçek” anne bu durumda da yavrusuna kıyamaz, feragat eder ve bu fedakârlıkla da davayı kazanır.

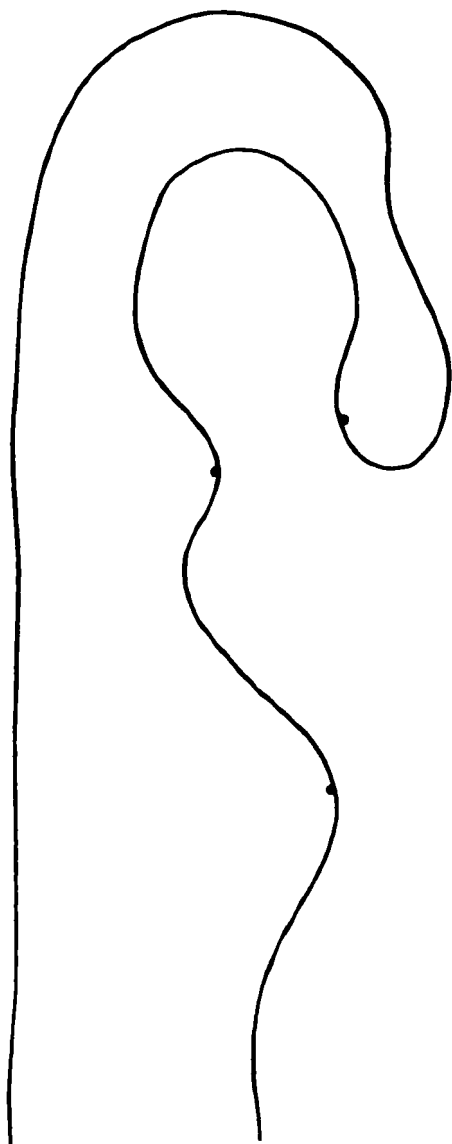

Eskiden biraz karışıkmiş belki, ama “modern” çağda böyle bir şey olamaz

Pekâlâ, biraz daha yeni zamanlara gelelim. 20. yüzyılda Bertolt Brecht, önce *Augsburg Tebeşir Dairesi* adlı kısa öyküsünde, sonra da *Kafkas Tebeşir Dairesi* oyununda aynı meseli kullanır (ki ikisinde de öyküyü hiç utanmadan Li Qianfu’nun oyunundan yürütmüştür). Ancak bu kez çözüm değişir. Çocuğu doğuran kadın, ona bakıp büyüten kadın değildir, çocuğu ise yalnızca kocasının mirasına konmak için istiyordur. Çocuğa zarar gelmesin diye iddiasından vazgeçen, onu büyüten kadın olur bu kez. Brecht’in yargıcı Azdak, çocuğu onu büyüten kadına verir. Anneliğin tanımını böylece değişmiş olur.

2004 yılında Amerikan *Law & Order: Special Victims Unit* (Kanun ve Düzen: Özel Kurbanlar Birimi) dizisinin 6. sezonunun ilk episodunda (“*Birthright*”- Doğum Hakkı), işler iyice karışır. Çünkü burada çocuğu doğuran ve büyüten aynı kadındır, ama genetik anne farklıdır. Yeni Amerikan sağının yeni (genetik yücelten) ideolojisi gereği, çocuğa kıyamayıp iddiadan vazgeçen genetik anne olur.

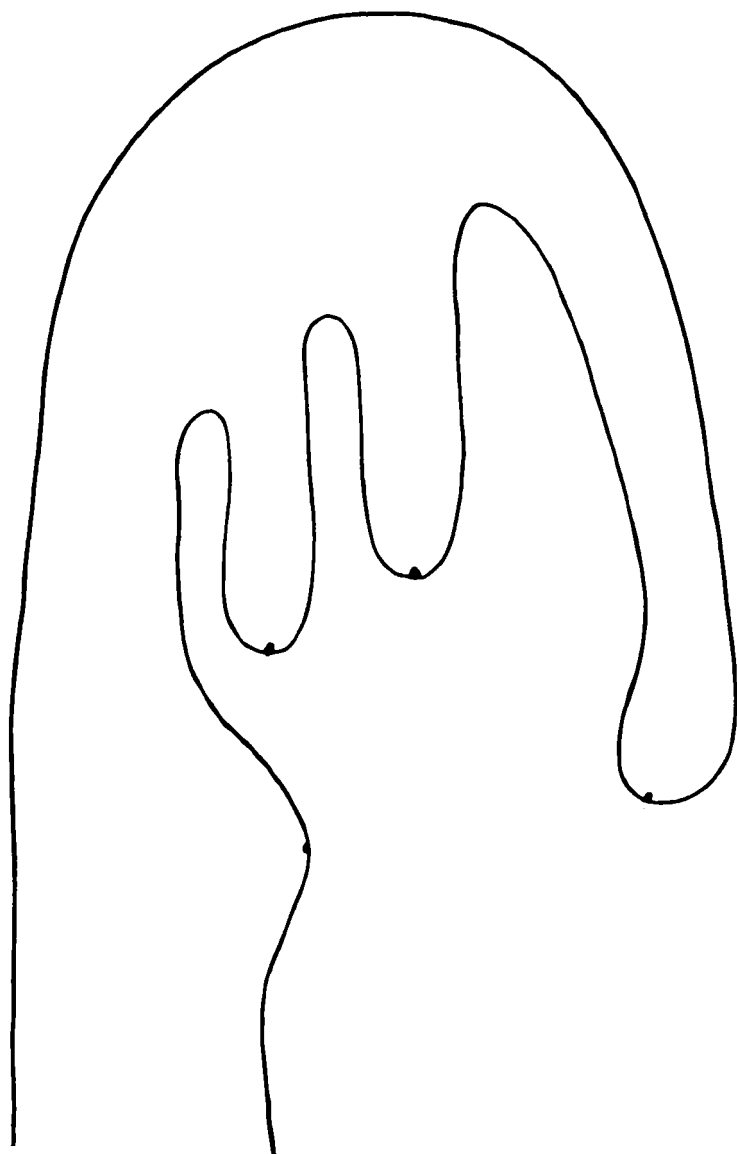
Görüldüğü gibi, “annelik” dediğimizde her şey bitmiyor. Genetik anne, doğuran anne ve büyüten anne farklılaşabiliyor; gerçek “anneliğin” genlerde mi, dokuz ay karnında taşıyıcıda mı yoksa büyütmede mi olduğu konusunda kararsız kalabiliyoruz (hele bir de “sütanne” sorunu var ki işleri iyice karıştırabilir).

Annelik içgüdüseldir

Kuşkusuz, ama hangi canlı türlerinde? Denizatlarında böyle bir içgüdü yok mesela; onlarda yavruyu kesesinde taşıyan ve bakan erkek. İnsanlarda ise işler daha karışık. “Anne sevgisi” dediğimiz şey içgüdüsel midir? Bir içgüdü olduğu muhakkak, ama onun üstüne kültürel ve toplumsal o kadar fazla unsur eklenmiş ki içgüdü bambaşka bir şeye dönüşmüş. Öte yandan biz de bıkıp usanmadan hayvanlarda insanlardakine benzer bir “anne sevgisi” arayıp duruyoruz ve sık sık da bulduğumuzu sanıyoruz. Mesela bir “belgesel” kanalında ölmüş yavrusunu bir türlü bırakmayıp günlerce yanında gezdiren dişi babun maymununun acıklı öyküsünü izlemiştim bir zamanlar. Dış ses bunu benzer-siz “anne sevgisi ve şefkati”nin kanıtı olarak sunuyordu. Oysa iş farklı. Babunlarda dişiler doğum sonrası çiftleşmeye kapanırlar, onlar için acı veren bir işe dönüşür. Erkeklerin ise böyle bir sorununu yok malumunuz. Uzlaşma noktası, erkeklerin yavrulu dişiye dokunmamasıdır. Peki, yavru doğumdan hemen sonra ölürse ne olacak? Zavallı dişi erkeklerin saldırılarına açık hale gelecek. İşte o yüzden ölü yavrusunu bırakmıyordu dişi babun. Sanıldığı gibi “anne sevgisi”nden değil.

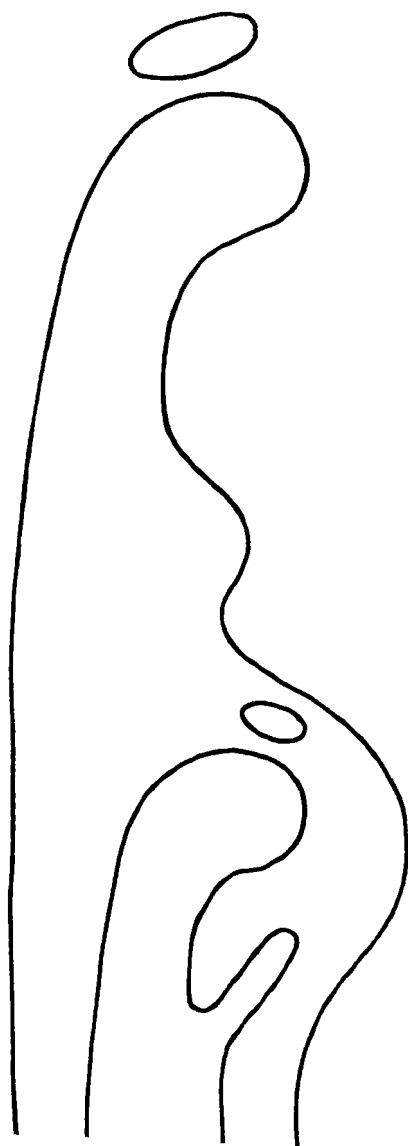
Evet içgüdü. Ama hayvan doğasında varolan (o yüzden insanlarda da kısmen süren) içgüdü ile bize özgü hasletler olan sevgi ve şefkati karıştırmayalım lütfen. Hayvanız ama o kadar da değil.

Peki öyleyse, anne, kendisine en ulvi duygularla bağlı olduğumuz kadındır

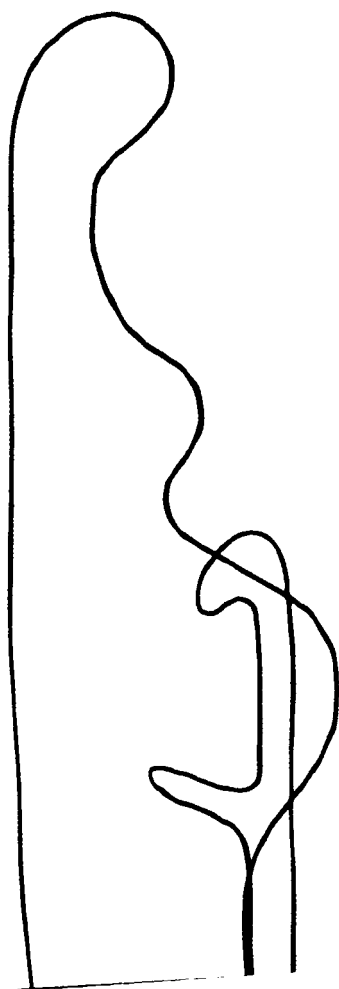
Bu da olmadı galiba. Dünyanın en eski yaratılış efsanelerinden birine bakacak olursak, “Anne” ilk cinsel nesnemiz ve ilk cinsel yaşagımızdır. Yani “ulviyet” pek işe karışmaz. Gaia (Yeryüzü) ve Uranos (Gök), ana-oğuldular ve kâinattaki tüm mahlûkat onların çiftleşmelerinden doğdu. Aynı efsanenin daha eski bir versiyonunun Hititlerde de olduğunu, o öyküde de tüm mahlûkatın gök babanın (Anu) yeryüzü anaya (ki aynı zamanda kendi annesi) ısrarla tecavüz etmesi sonucu ortaya çıktığını biliyoruz.

Yani kısacası, insanlığın cinsel tarihindeki en eski ve en şiddetli yasak olmasına rağmen, anne-çocuk cinsel ilişkisi birçok yaratılış efsanesinde önemli rol oynuyor. O yüzden anne-çocuk ilişkisinin “ulviyetinden” bahsetmek biraz zor. Ayrıca, eğer bu ilişki o kadar düşünülemez bir şey olsaydı, bu kadar şiddetle yasaklanması neden gerekli görüldü diye de sorulabilir. Bildiğimiz gibi, bir şeyin yasaklanması, ortada yasaklanması gereken bir arzunun olduğunu gösterir.

Annelerinden başkasını bulamıyor mu bu tanrılar?

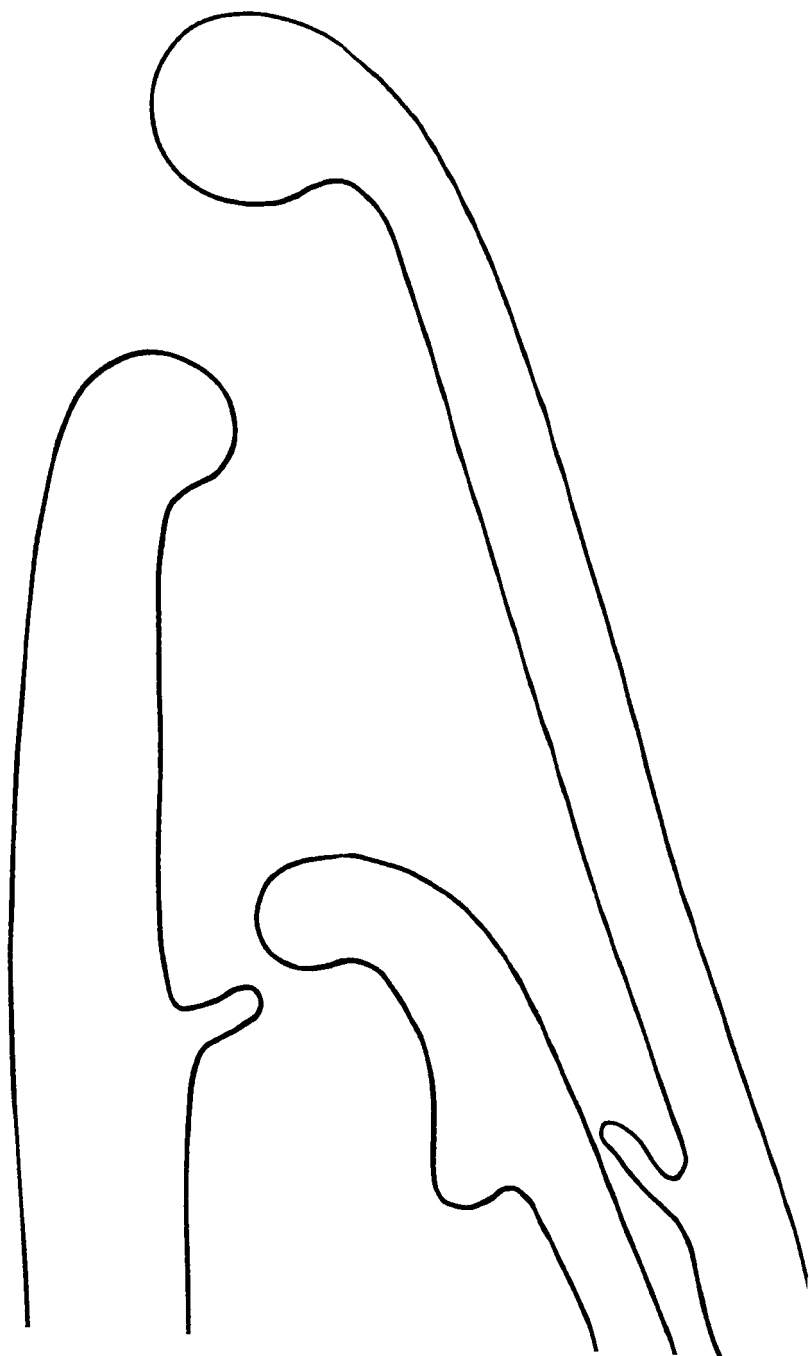
Uranos tabii ki bu mutlak hükümlerlik konumunun kaybetmek istemeyeceğinden, kendi çocuklarını bir bir yok etmekte hiç tereddüt etmedi. Karısı/annesi Gaia tarafından kurtarılan oğlu Kronos (Zaman) da onu hadım ederek tahtından indirdi ve ana-oğul arasındaki bu ensest ilişkisine son verdi -sonra da kendine karı olarak kız kardeşi Rhea'yı aldı. Görüldüğü gibi her şey "zaman"la öğreniliyor. Daha sonra Kronos da kendi çocuklarını yutarak ortadan kaldırmaya başladı (bu babalarda ciddi bir sorun olduğu belli, değil mi?). Karısı Rhea bu defa kendi oğlu Zeus'u onun şerrinden kurtardı, Zeus da ayaklanıp Kronos'u sürgüne yolladı. Ancak Zeus da kendine karı olarak kız kardeşi Hera'yı almakta tereddüt etmedi. İki durumda da, oğlunu zalim babanın elinden kurtaran anne; ama iki durumda da tahtından indirilen baba ile birlikte devreden çıkan yine anne. Tabii bu eski Yunan tanrılarının bir sosyal hayatı yok muymuş diye bir düşünmek gerek. Eş aradıklarında ya annelerini ya da kız kardeşlerini bulabiliyorlar ancak. Çok daha muhafazakâr olan Tevrat'ın Yaradılış suresinde bile, insanlık Adem ile Havva'dan türer, ama Havva, Adem'in kaburga kemiğinden yapılmış olduğuna göre genetik olarak onun ikiz kardeşi sayılır. Ensestin sonu yok yani.

Ne yani, Yunan gâvuru yapmış diye anneyle cinsel ilişki mubah mı?

Hayır. Tekrar söyleyelim, anneyle cinsel ilişki insanlığın en eski cinsel yasağıdır. Tarihi babayla ve kardeşlerle olan yasaktan çok daha eskilere dayanır. Ancak Uranos ve Kronos hikâyelerinden anladığımız kadarıyla, o yasağın bile bir tarihi, başladığı bir yer var. Kuşkusuz başlarda bu yasak esas olarak üremeyle ilgiliymiş. Bali’de ve kimi Eskimo topluluklarında annelerin oğulların penisleriyle oynamaları hâlâ normal karşılanıyor mesela. Ancak “uygarlık” dediğimiz yaşam tarzında bu yasak, cinsel yakınlaşmanın her türlüşünü kapsar hale gelmiş. Bu yaygınlaşmanın ve mutlaklaşmanın bir gerekçesi var tabii ki (aşağıda bir yerlerde buna değineceğiz); ama bu yasağın ihlal edilmesi uzunca bir süredir insanların en büyük dehşetlerinden biri. Anneyle cinsel ilişki dehşetini bize tanıtan ilk yazar Sophokles (*Tiran Oidipus*). Ondandan sonra uzunca bir süre bu netameli konuya hiç değinilmemiş. Ta ki Bataille’in (filmi de yapılan) *Ma Mère* (Annem) romanına kadar.

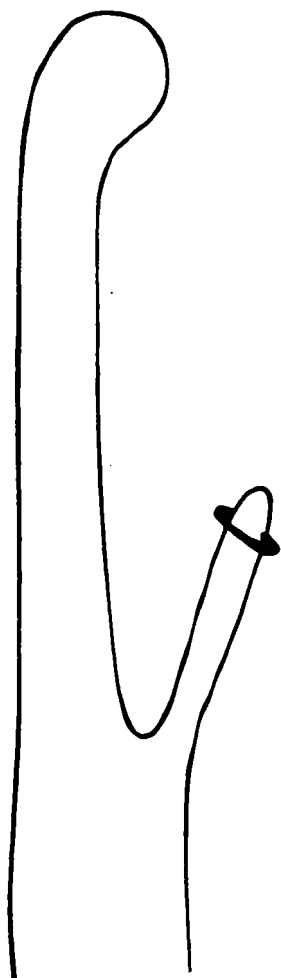
Kronos’un yasağını delen ilk (daha doğrusu bizim bildiğimiz ilk) ölümlü, Sophokles’in meşhur tragedyasına konu olan (ve Freud’un meşhur “kompleksine” adını veren) Oidipus’tur. O da önce kendi gözlerini kör ederek, ama esas olarak da binyıllar sonra adı bir komplekse verilerek cezalandırıldı. O yüzden onun hikâyesini biraz daha yakından incelemeliyiz.

Oidipus annesine âşıktı (babasından da nefret ediyordu)

Bu iftirayı Oidipus'a kim attıysa, Allahından bulsun. Oidipus annesi (sandığı) Merope'ye âşık filan olmadı. Babası (sandığı) Polibus'tan ise asla nefret etmedi. Hattâ ikisini de (son derece ulvi duygularla) o kadar çok seviyordu ki, Delphi kâhinesi kendisine “Babanı öldürecek, annenle evleneceksin,” dediği zaman, bu kaderden kaçmak için evini barkını terk ederek yollara düştü.

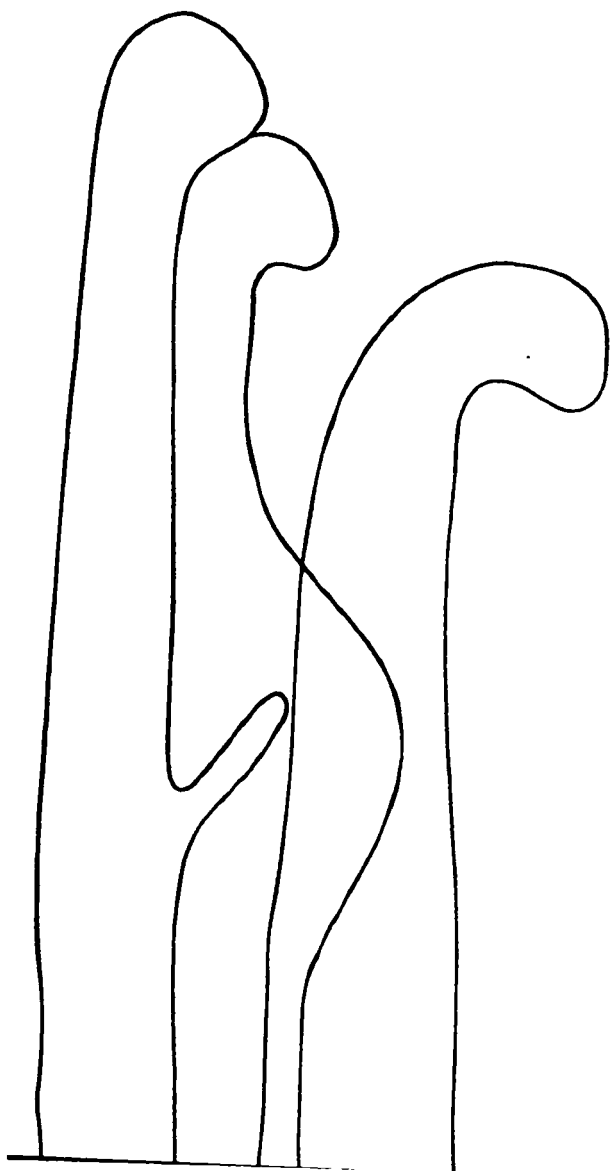
Ama diyeceksiniz ki, “Kâhin bu, Oidipus bilmesede, o onun gerçek (genetik) annesinin, gerçek (genetik) babasının kim olduğunu biliyor”. O da doğru değil. Oidipus gerçek (genetik) babasından, Laios'tan da nefret etmiyordu ki. Dar bir dağ geçidinde karşılaştılar, “Kim önce geçecek,” kavgasına tutuştular, çıkan hengâmede Oidipus bilmeden gerçek (genetik) babasını öldürdü. Türkiye’de, özellikle de İstanbul’da trafiğe çıkan herkesin anlayabileceği, hattâ neredeyse anlayışla karşılayabileceği bir durum yani. Annesine gelince: Oidipus, Laios’u öldürdükten sonra Thebes’e vardı. Şehri haraca kesen Sphinx adlı canavarı bertaraf etti. Bunun üzerine krallarının öldüğü haberini almış olan (ama katili bilmeyen) şehir halkı da bu kahramanı kral yaptı. Haliyle dul kraliçe İokasta ile (annesiyle) de evlendirdi. Burada da ortada bir “aşk” durumu yok yani.

En azından arzulamıştır canım, yoksa neden evlensin?

Oidipus ile annesi/karısı İokasta arasındaki ilişkiyi nasıl tanımlamalı? “Heteroseksüel” (bundan sonra “Düzcinsel” diye geçecek) ilişkinin esas olarak “aile” ve üreme kavramlarının bir bileşeni olduğunu düşünürsek, bu evlilik olsa olsa yeni bir kralın ve dul bir kraliçenin yeni bir hanedan yaratabilmeleri için alınan politik bir tedbirdir. Nitekim onlar da kendilerinden bekleneni yerine getirmişler, dört tane nur topu gibi çocuk peydahlamışlardır. Gerçi daha sonra bu çocukların ikisi birbirini öldürmüş (Polinikes ve Eteokles), biri de “Kardeşimin naşını gömeceğim,” diye tutturduğu için (Antigone) idam edilmiştir ve geriye sadece etliye sütlüye karışmayan İsmene kalmıştır, ama ne yapalım. Anne-oğul enestinden doğmuş olmanın laneti işte.

Ama Sophokles’in meşhur *Tiran Oidipus* oyunu da dâhil, bu konuda yazılan hiçbir metinde aşktan, arzudan, ihtirastan filan söz edilmez. İokasta sadık bir karı ve sorumlu bir kraliçe, Oidipus ise adil, ama başına gelen belalar yüzünden biraz şaşkın bir kraldır. İokasta ona dört çocuk ve gerektiği zaman da akıl verir, ama aralarındaki “erotik” ilişki hakkında hiçbir şey bilmeyiz. Ancak ta baştan beri söylediğimiz üzere, üreme ile cinselliği karıştırmaktan bir türlü vazgeçemediğimiz için, böyle bir ilişkinin olduğunu varsayalım.

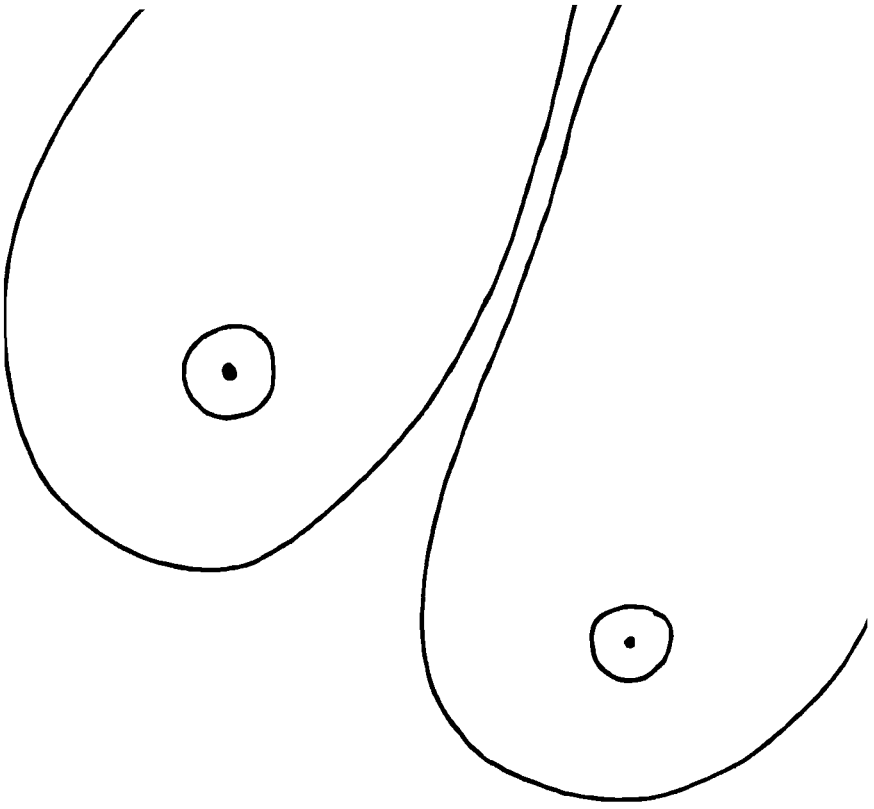

Enest yasağı, genetik yozlaşmayı engellemek içindir

Tabii. Bundan on binlerce yıl önce genetik âlimleri (çünkü o sıralarda genetik bilimi çok ama çok gelişmişti), çok yakın akrabalar arası çiftleşmelerde sorunlu resesif genlerin hayatta kalarak, doğacak çocuklarda genetik hastalıklara yol açtığını saptamışlar ve bu tür birleşmeleri yasaklamışlardı.

Şakayı bir yana bırakacak olursak, baba-çocuk ve kardeşler arasındaki cinsel ilişkinin yasaklanmasıyla, anne-çocuk arasındaki cinsel ilişkinin yasaklanması, apayrı nedenlere dayalı, apayrı hikâyelerdir. İlk iki yasak ile ilgili tartışmayı sonraya (“Baba” ile ilgili bölüme) bırakalım şimdilik. Şurası açık ki, “genetik” endişeler bu yasaklarda herhangi bir rol oynamaz.

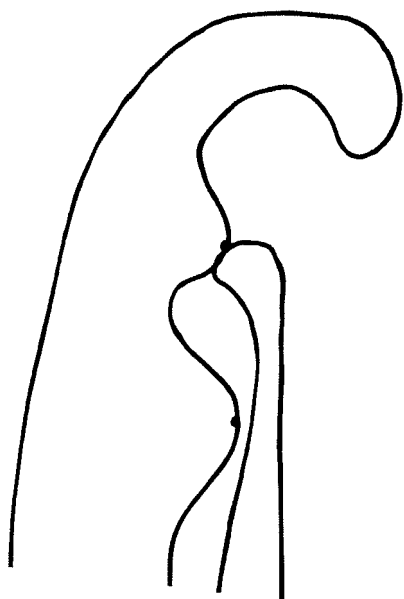
Anne ile çocuk arasındaki cinsel ilişkinin yasaklanmasının tarihi diğerlerine göre çok daha eskidir ve çok daha temel bir nedene dayalıdır. Her çocuk, doğduğu andan itibaren, doğduğu yere, yani annesinin bedenine dönmekten başka bir şey istemez. Neden istesin ki? İnsan evladının tanıyabileceği yegâne mutlak huzur ortamından fırlatılıp atılmış, nefes almak, yemek yemek ve soğukla, ısıyla, gürültüyle, başkalarıyla başa çıkmak zorunda bırakılmıştır. Oysa annesinin rahmindeyken bunları hiçbirisi yoktur. Ekmek elden, su gölden bir hayatı vardır. Kuşkusuz bir bilinci, bir iradesi, arzuları, sevinçleri ve mutluluğu da yoktur, ama böyle şeylerin varlığından haberdar olmadığı için bir “eksik” duygusuna sahip değildir. Sonra cennetten kovulmuştur (isteyen bu gözle Tevrat’taki “Tekvin” suresini yeniden okuyabilir). Tabii ki geri dönmek ilk (ve uzun süre boyunca tek) arzusu olacaktır. Bu arzunun nesnesi de onu doğuran, ya da en azından doğduğu andan itibaren onunla bedensel olarak ilişki kuran tek varlıktan, annesinden ya da anne işlevini gören kişiden başka kim olabilir?

Anne ile kurulan ilişki, tensel bir ilişki değildir

Tam tersine, annemiz, doğduğumuz andan itibaren beş duyumuzun hepsini birden kullanarak ilişki kurduğumuz tek varlıktır. Büyüdükçe bu duyuların çoğundan vazgeçeceğiz insanlarla kurduğumuz ilişkilerde; ilişkilerimizin çoğu görme ve işitme duyularımızla sınırlanacak. İleride cinsellik diyeceğimiz şey, annemizle kurduğumuz bu tüm bedeni kapsayan, beş duyuyu da içeren ilişkinin silik bir sureti sadece. Tam da bu yüzden anneyle “cinsel” ilişki insanlığın ilk zamanlarından beri yasak. Çünkü yasaklanmasaydı, asla “doğamazdık”. Rahimden çıkardık, ama annemizden asla ayrılamazdık. Bir benlik, bir “ben” duygusu, bağımsız bir varlık oluşturamaz, geliştiremezdik.

Kuşkusuz bundan on binlerce yıl önceki psikoloji âlimleri bu gerçeği görüp anne ile çocuk arasındaki cinsel ilişkiyi yasaklamadılar, çünkü böyle birileri yoktu (bildiğimiz biçimiyle psikoloji ilmi 19. yüzyılda icat edildi). Tersine, bu ayrılmayı/ayrışmayı başaramayan bireyler ve topluluklar işlev gösterebilen birey ve topluluklara dönüşemedikleri için, zamanla yok oldular. Geriye annelerinden ayrılmayı/ayrışmayı becerebilen kadın ve erkek bireyler, onların oluşturduğu topluluklar kaldı. Onlar da bu dayanılmaz kaybı telafi etmek için, cinselliği icat ettiler.

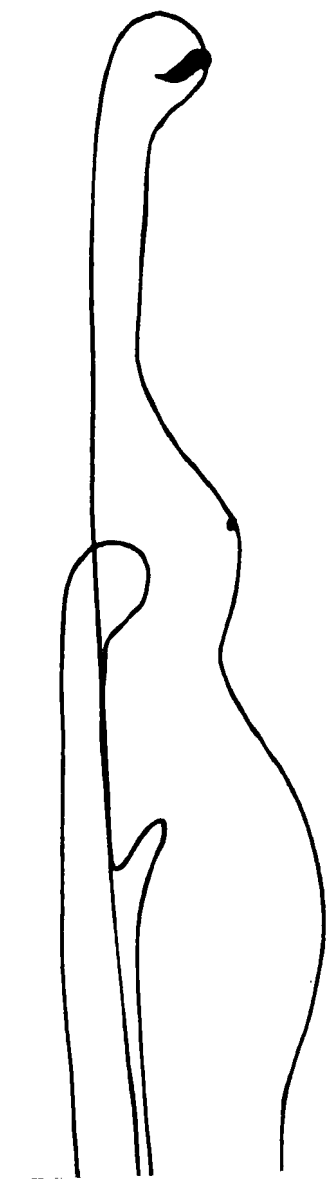
Freud'a göre, her erkek çocuk annesiyle cinsel ilişki kurmak ister

Her şeyden önce, onlar erkek çocuklar değil, *bütün* çocuklar; kurmak istedikleri şey de “cinsel ilişki” değil. Yani kısacası, Freud’a yüz yıldır iftira ediliyor.

O Freud’a ithaf edilen, “Her erkek çocuk annesiyle cinsel ilişki kurmak ister,” sözü, aslında Sophokles’in *Tiran Oidipus* oyununda Oidipus’un annesi/karısı İokasta tarafından söylenmiştir. Oidipus babası (sandığı) Polibus’un ölüm haberini alınca üzülür, ama bir yandan da içi rahatlar. İşte kehanet boş çıkmış, babası onun eliyle değil, eceliyle ölmüştür. Ama kehanetin öteki yarısı (“Annenle evleneceksin”) hâlâ aklını kurcalamaktadır. Karısı (sandığı) İokasta’ya dert yanarken, İokasta ona, “Üzülme Oidipus,” der, “her erkek çocuk rüyasında annesiyle yattığını görmüştür”. Bir tragedyadaki bir replikten yola çıkarak yaratılan efsaneyi görüyor musunuz?

Anneyi arzulamak sadece erkek çocuklara özgü bir şey değil. Çünkü çoğunluğun sandığının aksine, bebekler analarının karnından “öteki cinsi arzulamalarının şart olduğu,” bilgisiyle çıkmıyorlar. “Oğlanlar anneyi, kızlar babayı” arzulamıyor bazı “psikanalistlerin” Freud’dan sonra iddia ettiği gibi. Onu daha sonra, dört-beş yaşlarında öğrenecekler. Öteki cinsle *çiftleşme* isteği ise ancak ergenlikte, hormonal gelişimleri tamamlandığında ortaya çıkacak. Yoksa bir yaşında kız bebek hangi akla hizmet babasını “arzulasin”?

Her halükârda, kız-erkek demeden tüm bebeklerin arzuladığı da anneleriyle “çiftleşmek” değil zaten. Onunla bütünleşmek, ona hem tensel hem de duygusal olarak teslim olmak, onun bedeninin içine geri dönmek. Evet, bunun cinsellikle bir ilişkisi var mutlaka, ama cinselliğin kendisi değil.

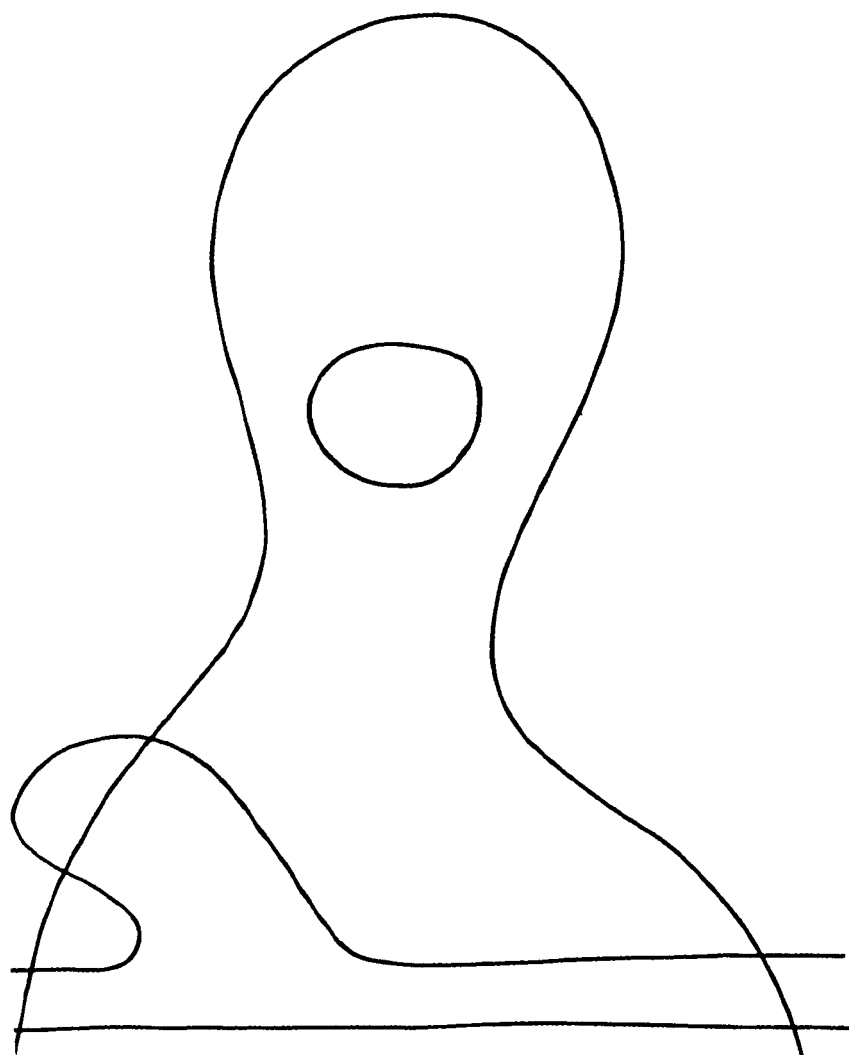

Biz Türklerde anne kutsaldır, böyle şey olmaz

Ünlü Türkçü yazar Zeki Velidi Togan 1930'larda Stalin tarafından SSCB'den sürüldüğünde Viyana'ya (Berggasse 19. numaraya) yerleşir. Tesadüf bu ya, burası da Freud'un yaşadığı apartmandır. Böylece Togan Freud'un üst katında yaşamaya başlar. Takunyalarıyla üstadın kafasını şişirdiği için aralarında (kapıcının aracı olduğu) bir diyalog başlar, derken bir gün buluşurlar. Freud'dan tek satır okumamış, ama "Ermeni bir öğrenciden onun teorisi hakkında bir şeyler duymuş" olan Togan, bu sohbette ona "ayar vermeye" kalkar. Teorilerinin "ilginç" olduğunu, ancak Şark için, hele Türkler için hiçbir geçerliliği olmadığını iddia eder.

Bu anlattıklarım Togan'ın anılarında aynen var. Üstelik Togan bu konuşmadan sonra aslında şair olan annesinin bir şiirini hatırlıyor ve o şiirdeki erotik alt-metni ilk kez farkettiğini söylüyor.

Şimdi kendinizi Freud'un yerine koyun: Siz aşağıda analiz yapmaya çalışırken tahta takunyalarıyla tangır tungur tepenizde yürüyen adam, size "Biz Türklerde anne kutsaldır," diyerek, Oidipus Kompleksi açıklamanızın geçersiz olduğunu söylüyor. Diyelim siz de Türkiye'de bulunmuş başka birinden, Türklerin en sevdikleri yemin biçiminin "Anam avradım olsun ki!" olduğunu duymuşsunuz. Gülmekten yerlerde yuvarlanmaz mıydınız? Freud nazik adam tabii. Kibarca başını sallamakla yetinmiş.

Anne olmak dünyanın en güzel şeyi (ama zorlukları da var tabii)!

Daha güzel bir şey hayal edemiyor musunuz? Dünya nüfusunun yaklaşık yarısının zaten (özellikle tedbir almadıkça) yaptığı/yapacağı hattâ tekrar tekrar yapacağı ve bu konuda çoğunlukla fikrinin bile sorulmayacağı bir şey, “dünyanın en güzel şeyi” olabilir mi? Öyleyse işler iyi. Kadınlar, dünyanın en güzel şeyine zaten (“fıtrat gereği”) sahiptirler; dolayısıyla başka şeyler (özgürlük, eşitlik, iş-güç, eğitim, yaratıcılık, vs. vs.) talep edip durmayın.

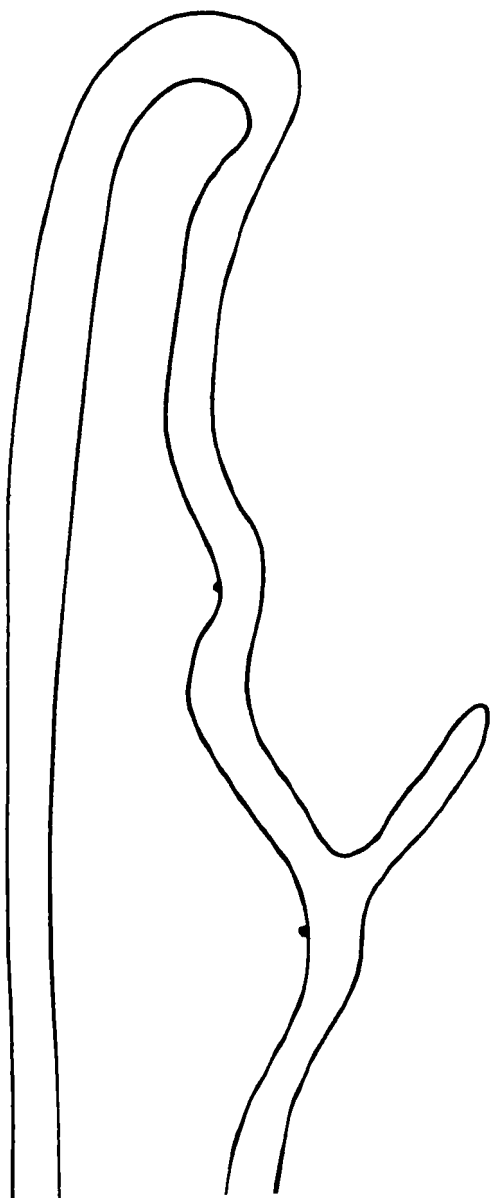
İş-güç mü dediniz? Annelik “en güzel” kariyer. Yaratıcılık mı? İşte yeni bir insan “yaratmışsınız” zaten, daha ne istiyorsunuz? Eğitim mi? Çocuk(ları) büyütmek için eğitime ne gerek var; o sizin fıtratınızda var. Eşitlik? Tüm kadınlar annelikte eşitleniyor; erkekler anne bile olamıyor zaten, yani daha üstün bile sayılabilirsiniz. Özgürlük de mi istiyorsunuz? E, biraz abartmadınız mı? O da eksik kalsın.

Anne olmak dünyanın güzel şeylerinden biri olabilir. Özellikle istemişseniz; çocuğunuzla anlamlı bir ilişki kurabilecekseniz; çocuğunuzu mülkünüz olarak değil iletişim kurulacak bir insan olarak görmeyi başarabiliyorsanız; çocuklarınızı birlikte yetiştireceğiniz kişiyle/kişilerle anlamlı, eşit ve karşılıklı anlayışa dayanan ilişkileriniz varsa; hayattaki diğer güzel şeylerin hepsinden birden feragat etmek zorunda kalmayacaksınız. Ama anne *olmamak* da bir seçimdir ve bazen o da hayattaki (en) güzel şeylerden biri olabilir.

III

Amca,
size baba diyebilir miyim?

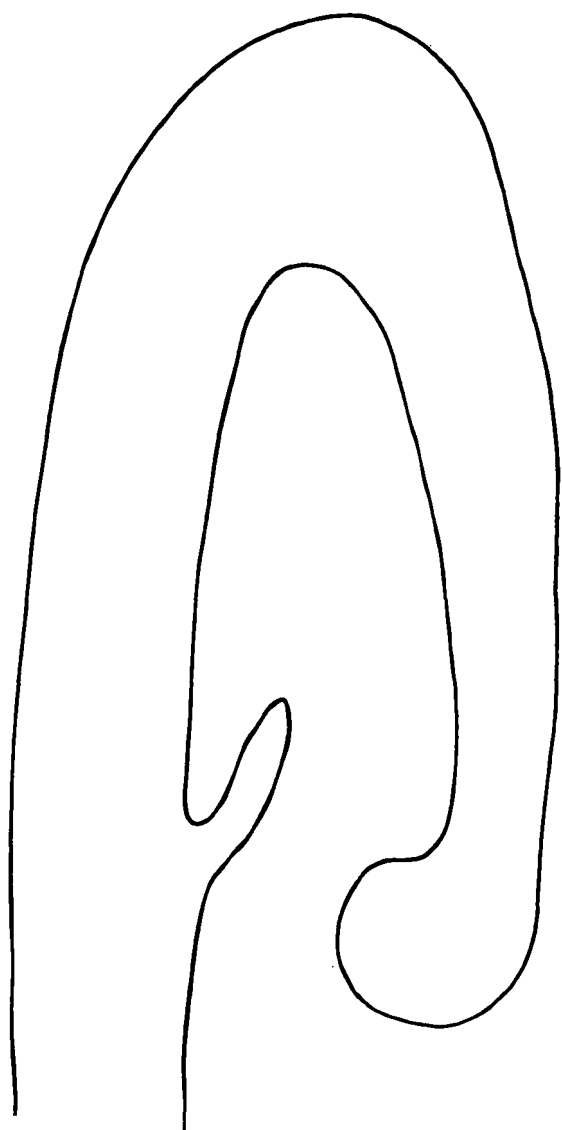
Herkesin bir babası vardır (belli olmayana “piç” denir)

İnanmak istemeyebilirsiniz, ama insanların hayatında “baba” diye birinin varolduğunun bilinmesinin tarihi en fazla altmış (en az da kırk) bin yıl önceye dayanıyor yalnızca. Bugün “insan” dediğimiz canlı türünün ataları Neandertallerden (*homo sapiens neanderthalis*) bundan beş yüz bin yıl önce ayrılmış. *Homo sapiens sapiens*’in tarihi de yaklaşık iki yüz bin yıl önce-sine dayanıyor. Dolayısıyla “babalığın” keşfi görece yeni bir şey.

İnsanlığın ilk çağlarında kimsenin babası belli değildi. Zaten erkeklerin üreme fiilinde (yani kadınların arada bir karınlarının şişip sonra da yavru lamalarında) bir payının olduğu da bilinmi-yordu. Nasıl bilinebilir ki zaten? İnsanlar çoğu memeliden farklı olarak, dönemsel bir şekilde “kızışp” çiftleşen yaratıklar değildir. Her gün, her saat çiftleş(ebil)irler. Dolayısıyla dişilerin arada bir hamile kalmasıyla bu çiftleşme fiili arasında nedensel bir bağ ol-duğunu farketmek pek de kolay olmaz. Hele çiftleşme ile doğum arasında çok uzun (en azından o dönemin takvimsiz insanları açısından uzun), üç mevsimi aşan bir süre olduğu düşünülürse.

Erkeklerin doğumda bir payı olduğu bilinmiyorsa, “babalık” diye bir kavramın bile varolması hayal edilemez. Peki, bu duru-mun kırk (ya da altmış) bin yıl önce değiştiğini nasıl biliyoruz? Çünkü tam o sıralarda kadın bereket tanrısı heykelticiklerinin ya da çizimlerinin yanı sıra bir de erkek bereket tanrıları beliriyor. Koca memeli, geniş kalçalı, koca karınlı Kibele heykellerinden farklı olarak bir de koca penisli Priapos heykelleri görmeye baş-lıyoruz. Bu da bereket/doğurganlık konusunda erkeklere de paye verilmeye başlandığına işaret ediyor.

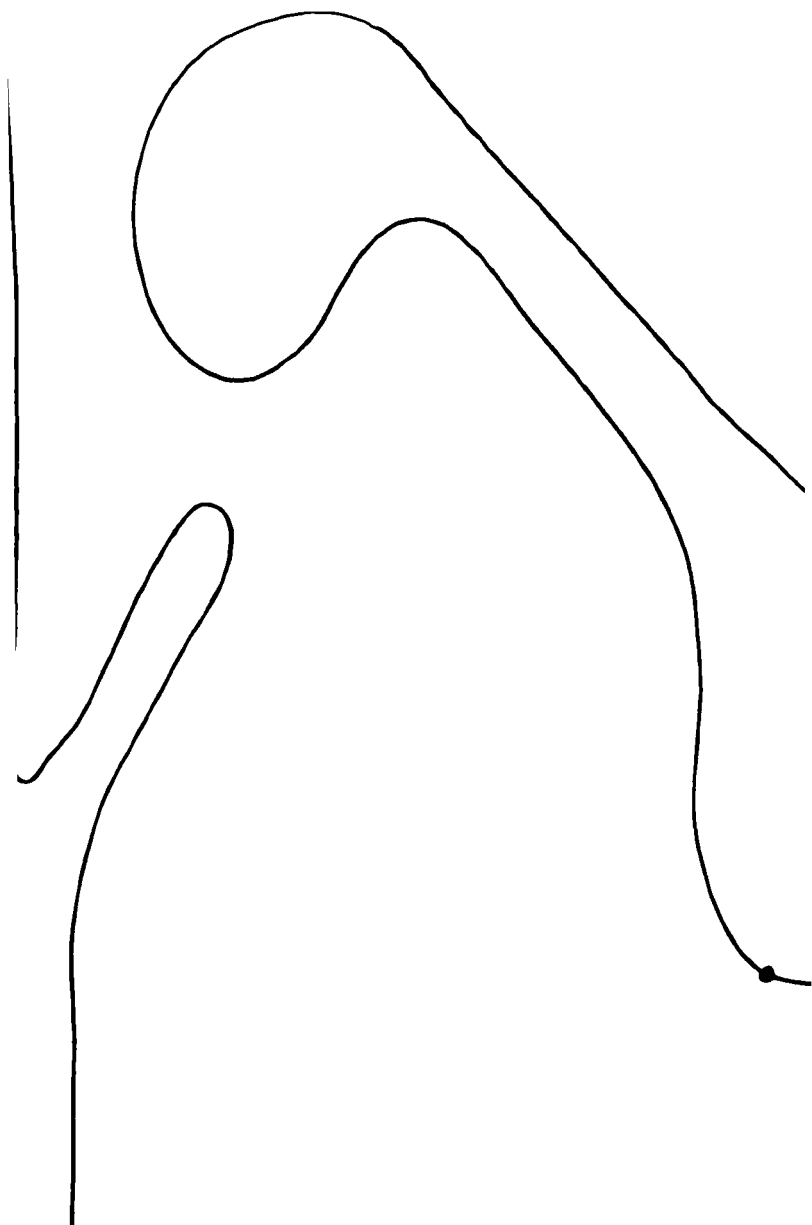
Ama ondan önce “baba” filan yoktu, yalnızca “anne” vardı.

Baba korur, kollar, gözetir

Tabii, kendi avantajını! Hayvanlar âleminde yavrusunu koruyan, kollayan ve gözetten baba pek azdır (anne işlevini gören denizati erkekleri gibi istisnalar hariç). Baba genellikle yavrularını sevmez, hattâ erkek yavrularını (rekabet kaygısıyla) ya öldürür ya da kovar. Peki, insanlar âleminde durum farklı mı? Az yukarıda gördük: Uranos ve Kronos, Yunan mitolojisinin kadim tanrıları, işe kendi evlatlarını öldürerek başlamışlardı. Yaradılış efsaneleri oğullarının onlara (Kronos'un Uranos'a, Zeus'un da Kronos'a) başkaldırmalarından doğdu. Oidipus babası Laios'u (bilmeden) öldürdü. Laios pek mi masum? O da "Oğlun seni öldürecek," kehanetine inandığı için yeni doğmuş Oidipus'u öldürtmeye kalkmıştı; yani bir anlamda hak ettiğini bulmuş bile denebilir.

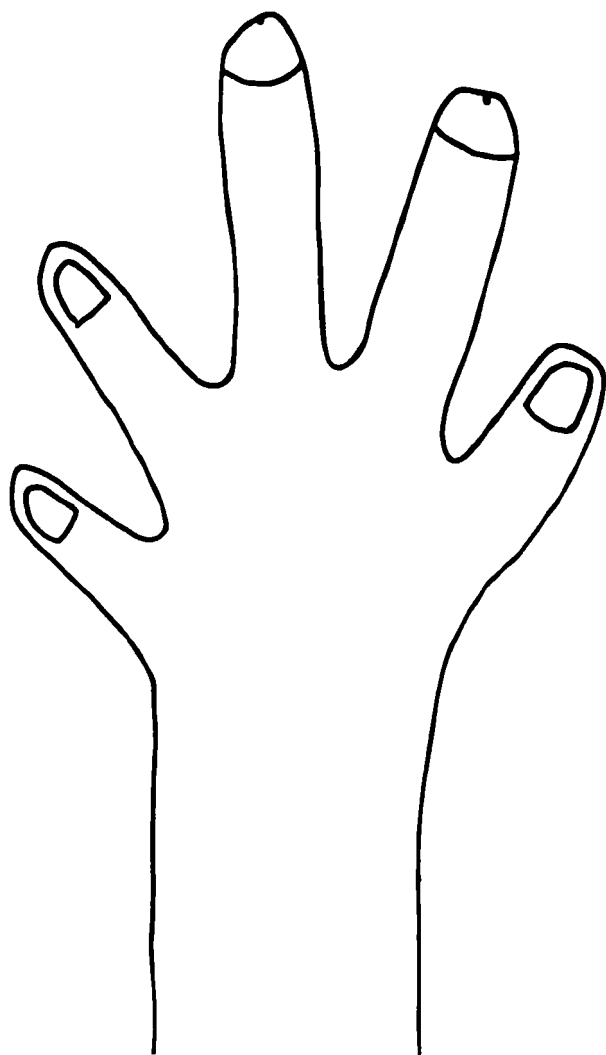
Sadece Yunan mitolojisi de değil. Dede Korkut anlatıyor: Dirse Han oğlu Boğaç Han hikâyesinde Dirse, etrafındakilerin gazına gelip öz oğlu Boğaç'ı kalleşçe oklamaz mı? Gerçi Boğaç sonradan onu affeder, ama "babalık" işte böyle bir şey. Öz oğullarını öldürten Osmanlı Padişahlarını sayalım ister misiniz? Evlat, babanın umurunda bile değildir, yeter ki soy, sop, namus ve mülk korunsun ve sürsün. Onun dışında oğul her zaman potansiyel bir rakip, kız ise bir an önce "(e)verilip kurtulunması" gereken bir yükür. Eksik söyledim, bazen de kız evlat (ve zaman zaman da erkek evlat) taciz ve tecavüze nesne olurlar ki, o zaman işler iyice karışır.

Baba ile cinsel ilişki zinhar yasaktır

Ciddi misiniz? O zaman biri bunu babalara da anlatsın lütfen. Bir kere böyle bir yasak varsa bile tarihi pek eski olmamalı. Mesela Tevrat'ın Tekvin suresinde Lut, Sodom'dan kaçtıktan sonra kendi kızlarıyla çiftleşir ve onlardan birer çocuk edinir. Çiftleşir, çünkü karısı yolda dönüp ateş ve kükürt yağmuru altındaki Sodom'a bakmış ve bir tuz sütununa dönüşmüştür. Rivayete göre kızları “babalarının tohumunu korumak için” önce onu sarhoş ederler, sonra onunla yatağa girerler (böylece “Sarhoştum!” mazeretinin kaynağını da öğrenmiş oluruz).

Bu öyküde en ilginç olan şey, Tanrının eşcinselliğin ve her tür cinsel sapkınlığın ayyuka çıktığı Sodom kentini yok ederken (*Sodomi*=Anal Seks), baba-kız(lar) arası cinsel ilişkiye müsamaha göstermesidir. Hattâ Lut'un evine gelip onu kaçması için uyaran melekleri (ki bunlar pek güzel erkekler olarak tasvir edilir), evini kuşatan Sodom'un gulamperestlerine teslim etmemek için onların yerine bakire kızlarını vermeyi teklif etmesi bile mazur görülür. Tevrat'a göre Sodom'un yok edilmesi bundan yaklaşık 3700 yıl önce; demek ki baba-kız ensestinin yasaklanması görece yeni bir yasa. O yüzden de pek iyi yerleşmemiş galiba: 2001'de yayımlanan “Abel & Harlow Çocuk İstismarı Çalışması”na göre (ki bu çalışmaya sık sık geri döneceğiz), ABD'de yaşayan insanların %20'sine yakını çocukluklarında cinsel istismara uğramış (bunların yaklaşık üçte ikisi kız çocuğu). İstismarcıların ezici çoğunluğu erkek; istismar genellikle “evde” gerçekleştiği için, babaların pek masum varlıklar olmadığını görebiliyoruz.

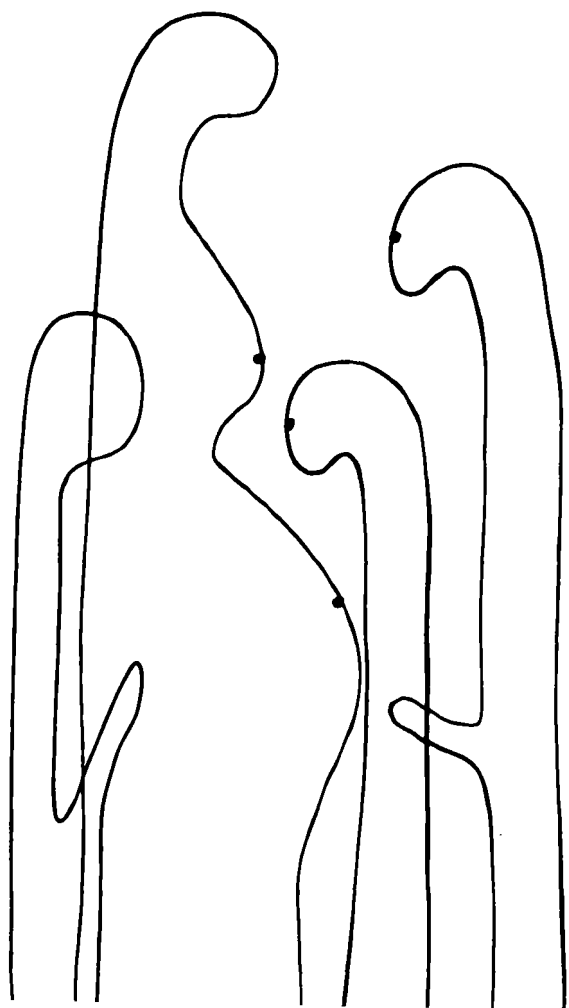

Ğâvur ellerinde öyle olabilir, ama “bizde” böyle şeyler asla olmaz

Kuşkusuz. Herhalde o yüzden son yıllarda yapılan bazı aile içi şiddet ve cinsel istismar araştırmalarının sonuçları hâlâ yayınlanamıyor. Kendimizi ve birbirimizi aldatmayalım: Baba ile çocuklar arasındaki cinsel ilişki yasağı “fıtratımızda” yok. Hayvanlar âleminde böyle bir şey söz konusu bile değil zaten. İnsanlar için de tarihin çok yeni dönemlerinde ortaya çıkmış, toplumsal ve kültürel kökleri olan bir yasa. Yasanın kökeninde ise (aşağıda göreceğimiz gibi) oğulların birleşip babayı öldürmesi efsanesinde ifade edilen toplumsal dönüşüm var.

Şark’ta ise böyle bir efsane yok. Yani babanın otoritesi (dolayısıyla kendi kızları da dâhil tüm kadınlar üzerinde cinsel tahakkümü) değişmeden kalmış. Buna bir de yukarıda anlatılan “Lut ve kızları” hikâyesinin (her ne kadar sonradan Batı Hıristiyanlığı tarafından benimsense de) Şark’a (Mezopotamya’ya) özgü bir hikâye olduğunu eklersek durumun vahameti ortaya çıkar.

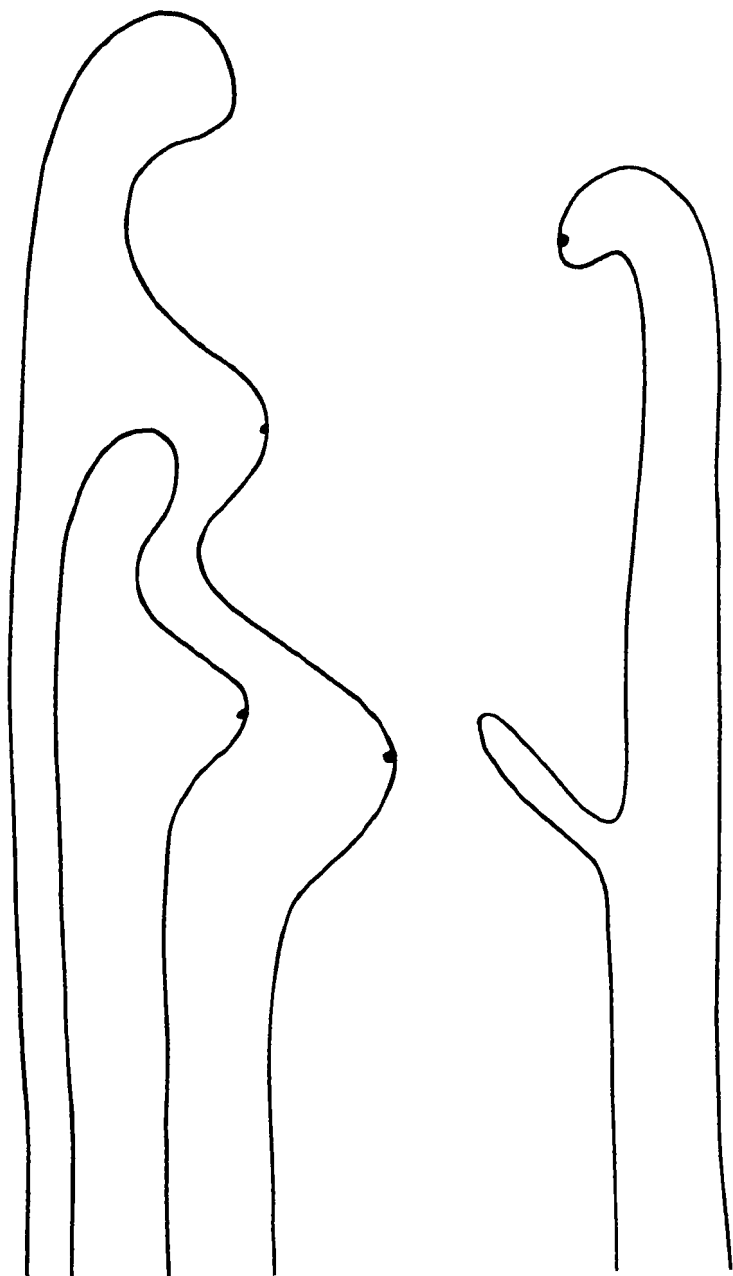
Demek ki baba ile kızları arasındaki cinsel ilişki yasağı da büyük ölçüde Batı’ya ait bir yasa. Şark bu yasal (ahlaki, dinsel) düzenlemeye daha geç bir tarihte ulaşmış. Yani kısacası, Şark’ın Batı’ya göre bu konuda daha titiz, daha “namuslu”, daha “ahlaklı” olduğu iddiası ham hayalden ibaret.

(Hemen taraf değiştiriyoruz)
Evet, zaten şark'ta her şey daha kötü (Ensest dâhil)

Gene olmadı. Bir uğtan öbür uca savrularak hiçbir şeyi anlamak mümkün değildir. şark bu konuda daha iyi ya da kötü durumda değil. Sayılara vurursak belki biraz daha kötü durumdaymış gibi görünebilir, ama kültürel yapıların bütününe bakarsak işler üç aşağı beş yukarı aynı. Batı'da bu konuda daha fazla tedbir alınıyor, hukuk sistemi çocuğun aile içindeki cinsel istismarını zorlaştıracak adımlar atıyor olabilir. Ama bir de işe tersinden bakalım: Hukuk bir konuda ne kadar çok tedbir alıyorsa, o cenahta işler o kadar kötü gidiyor demektir. Her şey yolunda olsa bütün o tedbirlere ne gerek kalırdı ki?

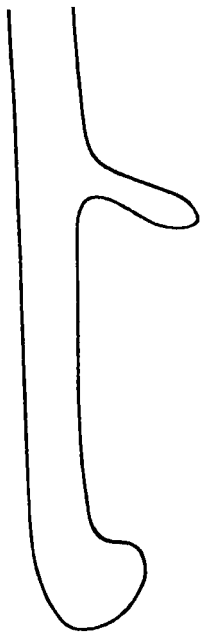
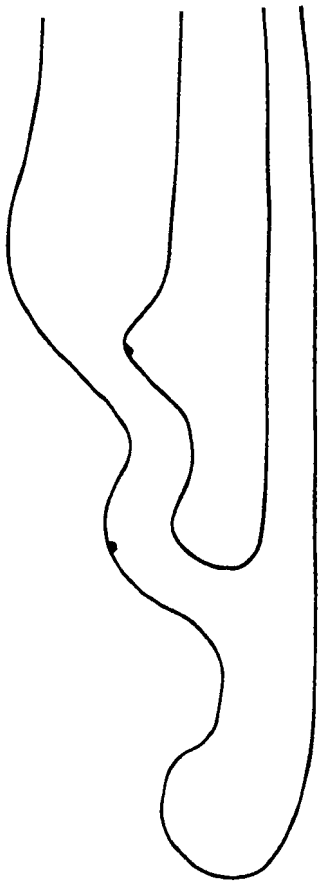
ABD televizyonunda neredeyse yirmi yıldır aralıksız yayınlanan *Law & Order: SVU* (Kanun ve Düzen: Özel Kurbanlar Birimi) dizisi bize iki şey söylüyor: 1) Evet, ABD devleti bu işi çok ciddiye alıyor ve 2) Ortada ciddiye alınacak kadar büyük bir sorun var. şark'ta işler geleneksel yapıdan, aile kurumunun içine kapalılığından ve kadınların ve çocukların hukuk ve devlet kurumları karşısındaki zayıf konumlarından dolayı kötü gidiyordu. Garp'ta ise sorun daha "post-modern": Orada işler aile yapısının çözülmesinden (ama yerine yeni bir şey konulamamasından) tr berbat. İki durumda da olan kadınlara ve çocuklara oluyor yani.

Babanın öz kızına şehvet duyması haram değildir

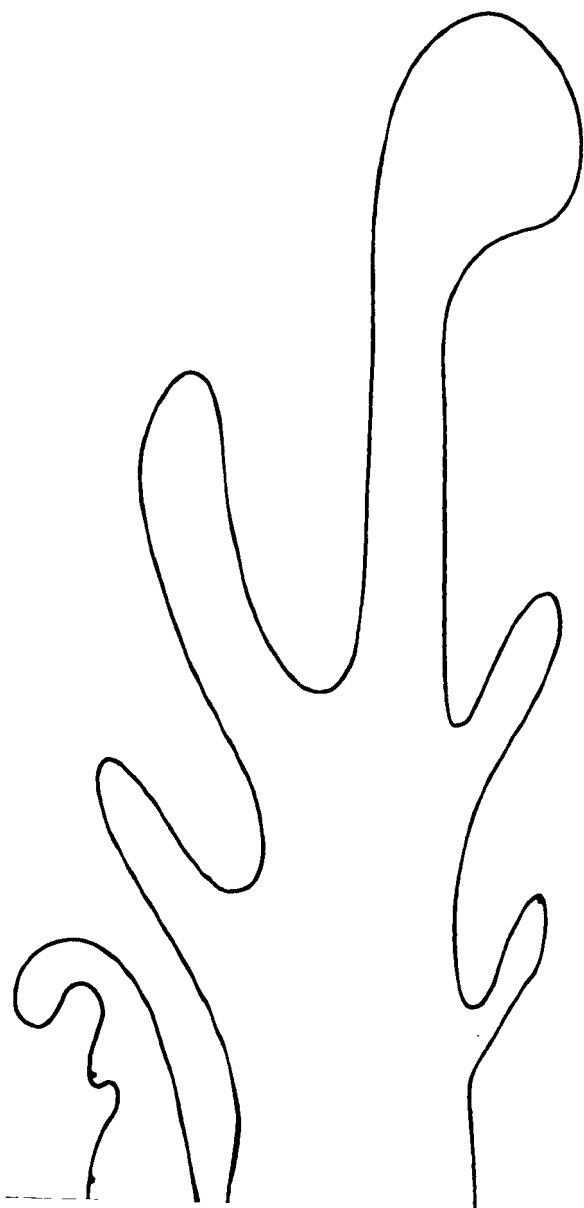
Yukarıdaki iki efsane üzerine yazmayı yeni bitirmiştım ki T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan bu açıklama geldi: “Babanın öz kızına şehvet duyması haram değildir.” Şimdi, bu “fetvadan” sonra zavallı müesseseye “Vay, kendi kızıyla cinsel ilişki mubahtır diyor!” diye hücum etmekte acele etmeyelim. Onu demiyor çünkü. Biraz düşününce, daha da beter bir şey söylüyor. Açıklamanın esası, eğer baba kazaen kızına şehvet duyarsa (burada ayrıntılı tarifler var ki aktarmaktan hicab ederim), bunun karısıyla olan nikâhını geçersiz kılmayacağı. Yani babalara açık çek vermiyor. Sadece onların böyle bir şehvet hissine kapılabileceklerini, bunun aile kurumu içinde normal olduğunu ve bu kurumun bütünlüğünü bozmayacağını zımnen kabul ediyor. Yani kısacası, Lut öyküsünü bir anlamda tekrarlamış oluyor. Eğer ortada “karısı” diye biri yoksa, yani ölmüş, boşanmış ya da bir tuz sütununa dönüşmüşse, o zaman ne olacak?

Babanın kızına karşı duyduğu şehvet hislerini denetlemesinin gerçek nedeni, bunun varolan nikâhının geçerliliğini tehlikeye atmasıymış demek ki. O yüzden de bu hisler denetim altında tutulur, kuvveden fiile çıkarılmazsa, nikâha bir zarar gelmiyor. Ama nikâh zaten ortadan kalkmışsa, o zaman denetimin bir nedeni, denetimi sağlayacak bir müşevvik de kalmıyor geriye. Dolayısıyla yakında aynı kurumdan şöyle bir fetva gelirse de şaşırmayalım: Boşanmış ya da dul babanın kızına karşı şehvet hisleri duyması ya da onunla oynaşması haram değildir. Ancak zinhar bekâretine dokunmamalıdır, çünkü o zaman müstakbel kocanın hakkına (yani el değmemiş mal alma hakkına) halel getirmiş olur.

Eğitimli, üst sınıftan kişiler arasında böyle bir istismar yoktur en azından...

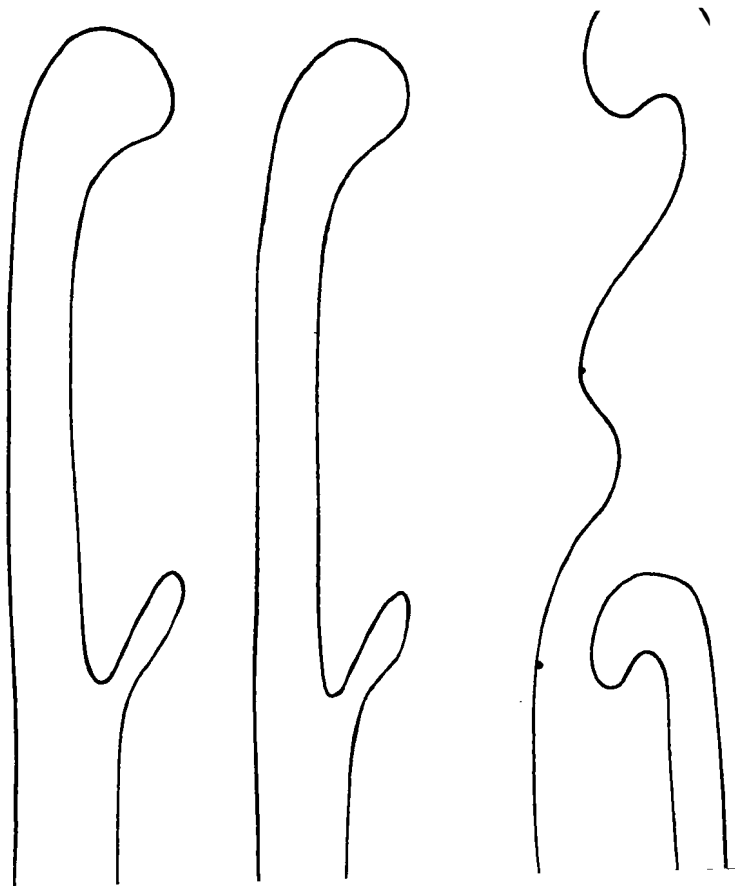
İyi niyet tükenmek bilmiyor, değil mi? Emin olun, oralarda da işler yolunda gitmiyor. Bu defa da Amerikan sinemasından bir örneğe bakalım: Roman Polanski'nin başyapıtı *Chinatown*'da özel detektifi oynayan Jack Nicholson, zengin ailenin şımarık (ama geçkin) kızı Faye Dunaway'in sorununu çözmeye çalışırken, dev bir aile faciasının ortasına düşer. Dunaway'in genç bir kızı vardır, ama bu kızın varlığından ailesi dâhil kimse haberi yoktur. Nicholson çeşitli badireler atlatıp bu kızı bulduğunda Dunaway'a kim olduğunu sorar; Dunaway, "Kız kardeşim," der. Belli ki yalan söylüyordur. Nicholson tokadı basar; Dunaway bu defa, "Kızım!" der. Bundan sonra meşhur "seri tokatlama" sahnesi başlar. Dunaway her tokatta bir "Kız kardeşim!" bir "Kızım!" der. Sonunda anlarız ki kız hem kızı, hem de kız kardeşidir. Babası da Dunaway'in babası, milyarder iş adamıdır; bu rolü ünlü yönetmen John Huston oynar zaten. Bir filmdeki "tuhaf" bir sahne değil sadece; tüm baba-egemen toplumların açık yarası. (Ayrıca zaten babası tarafından tecavüze uğrayıp hayatı kaymış bir kadının bir de Allahlık bir özel detektiften dayak yemesini haklı gösterdiği için Polanski'yi de huzurlarınızda kınıyorum.) Kısacası, "kızım/kız kardeşim!" sorunu sadece Şark'a, yoksul ailelere özgü değil. "Baba" dediğimiz şeyin icadından beri tüm insanlığın sorunu. John Huston da aslında hepimizin babasını temsil ediyor zaten. "Öp babanın elini!" demekten başka ne gelir elimizden?

Erkek çocuk babaya çeker

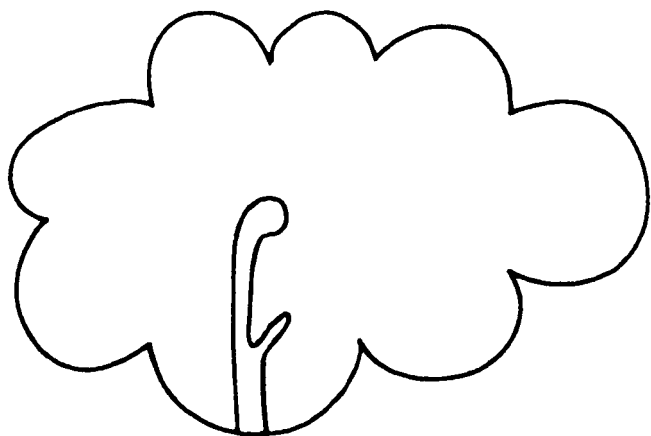
Öyle de, hangisine? Roma hukukuna göre, “*Mater semper certa; pater est quem nuptiae demonstrant*”. Yani, Latince bilmeyenler için: Anne her zaman bellidir, baba ise evlilik yemininin işaret ettiği kişidir. Annenin “belliliğinin” bile zaman zaman tartışma konusu olabileceğini görmüştük az önce. Baba ise iyice tartışmalı. Genetik ilmi iyice gelişip “babalık testleri” yaygınlaşmadan önce, babalığın güvencesi, kadının “namusuna” ve iddiasına bağlıydı. O yüzden Roma’da, biyolojik babanın kimliğinden ziyade, *pater familias*’ın (“aile babası”nın) kimliği ne bakılırdı. Bu “aile babası” o kadar güçlü bir kişiydi ki, çocuklarını öldürme hakkı bile vardı (İmparator Hadrianus’a kadar). Bu hak genellikle doğum sırasında çocuğun normal bir hayat yaşayamayacak kadar sakat olduğu görülürse uygulanıyordu gerçi, ama karısının sadakatinden şüphelenen “baba”ların başka hesaplarının olabileceği de unutulmamalı.

Yani kısacası, erkek çocuk babaya çekebilir de, çekmeyebilir de. Ayrıca biyolojik babasına “çekeceği” konusunda da bir güvence yok (genler çok kaprisli varlıklardır). Demek ki aile fertleri yeni doğmuş (ve muhtemelen hiç kimseye benzemeyen, bumburuşuk) bebeğin etrafına toplanıp, “Aaa, tıpkı babası!” diye yaygara yaptıklarında, biz gene kuşku payını elden bırakmayacağız.

Babalık “fıtratımızda” var bir kere!

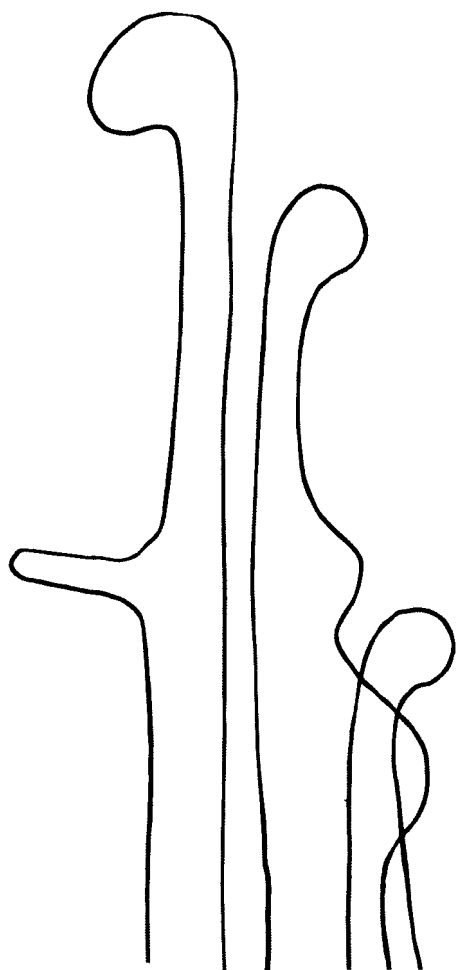
“Fıtrat” ı nereden başlattığımıza bağlı. “Baba” kavramının var olabilmesi bile topu topu kırk-elli bin yıllık bir hikâye zaten. Ama bugün bildiğimiz anlamıyla babalığın ortaya çıkması çok daha yeni; sekiz-dokuz bin yıl önceye, tarımın başlamasına, ya da daha “bilimsel” bir deyişle, “Neolitik Çağ’ın” başına denk düşüyor. Tekeşliliğin bir türü bu çağdan daha önce de vardı mutlaka, ama şimdiki gibi mutlak ve zorunlu değildi: Daha ziyade bir kolaylık, kabile içi yapı ve hiyerarşilerin gözetilmesi için bir denetim mekanizmasıydı. Ne zaman ki tarım ortaya çıktı ve toprak en önemli üretim aracı oldu; ne zaman ki toprak erkeklerin ellerinde toplandı, o zaman çocuğun (oğlun) babasının kim olduğu büyük önem kazandı. Çünkü babadan oğula devredilmeyen mülk dağılır, “özel mülk” olmaktan çıkar. Eh, o zamanlarda “babalık testleri” de henüz icat edilmemiş olduğu için, babanın kim olduğunun kesinlikle belirlenmesi, kadının zorunlu tekeşliliğine bağlandı. Bildiğimiz anlamıyla namus, bekâret ve kıskançlık kavramları da aynı zamanda ön plana çıktı. Karıma dokunan, aslında mülküne dokunmuş oluyordu çünkü. Özel mülkiyet ise bu yeni toplum düzenindeki en yüce değerdi; geri kalan bütün insan ilişkileri, ona göre (yeniden) düzenlenecekti.

Bakın, demek ki namus ve ahlak babalık sayesindeymiş!

Tam olarak öyle değil. Tekeşlilik, özel mülkiyetin sürekliliğinin güvencesi olarak ortaya çıktı. Ama hangi tekeşlilik? Erkeğin tekeşliliği bu denklemde herhangi bir yer işgal etmiyor. Ancak bir açıdan gerekli görülebilir: Kadınların tümünün zorunlu tekeşliliğe mahkûm edildiği bir dünyada, erkeklerin tekeşliliği “zorunlu” kılınmayabilir belki, ama *kaçınılmaz bir yan-üründür*. Çünkü erkeklere tanınan çokeşlilik serbestiyetini uygulamaya kalkarsam, demografik bir duvara çarparım: Kadın ve erkek nüfusları aşağı-yukarı dengede olduğuna göre, “çokeşli” bir erkek, mutlaka “öteki” erkeğin kadınına yönelecektir. İşte o yüzden Tevrat’taki On Emrin ikisi (aslında bir buçuğu) bu konuya ayrılmıştır: 6. Zina etmeyeceksin; ve 10. Komşunun evine, karısına, hizmetçisine, hayvanlarına tamah etmeyeceksin. Tabii komşunun karısının nasıl bir liste içinde yer aldığını da gözden kaçırmayalım.

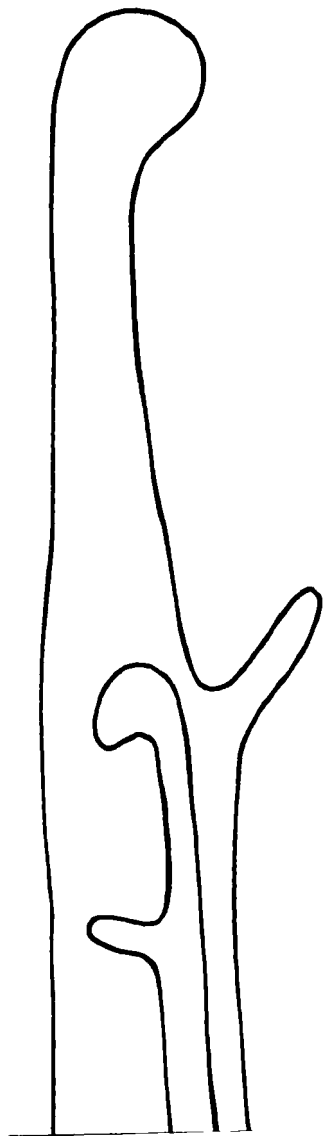
Bu yasaklar yürürlükteyken erkekler de tekeşli olurlar ister istemez. Tam da bu yüzden insan erkekleri o eşsiz dehalarını bir kere daha çalıştırmışlar ve müthiş bir buluşla, *fahişelikle* karşımıza çıkmışlardır. Kadınların küçük bir kısmını (dul, kısır, vs.) bir yana ayırırız ve onları her gün sayısız erkekle cinsel ilişkiye sokarız. Böylece hem “namuslu” kadınların (karılarımızın) if-fetine halel gelmez, hem de biz tekeşlilik belasından kurtulmuş oluruz. Namus ve ahlakın bekçileri, fahişeliğin de mucitleridir. Biri olmadan öteki de olmaz.

Ne yani, baba lüzumsuz bir şey midir?

Tam olarak öyle diyemeyiz (her şeyin bir işlevi var hayatta). Baba, bizim annemizden ayrılmamızı sağlayan, bağımsızlaşmamızın, özerk bir benliği olan bir varlığa dönüşmemizin yolunu açan kişi olarak önemli bir işlev yerine getirebilir. “Bağımsızlık” ve “baba” kavramlarını yan yana kullanmak da nereden çıktı? “Baba” bir otorite simgesi olarak bağımsızlığın yolunu tıkayan kişi değil midir? Evet, yasaklar ve kurallar koyan, cezalandıran, azarlayan, döven kişi genellikle babadır. Öyleyse nasıl oluyor da “bağımsızlığımızı” ona borçlu olabiliyoruz?

Babanın yarattığı otoriter yapı açık ve dolaysızdır. Yani “düşman” bellidir. Er-geç bir gün babamıza isyan edecek, özgürleşeceğizdir. Bu isyan şiddetli ya da sakin, açık ya da örtük, kavgayla ya da uzlaşmayla olabilir. Ama mutlaka olur ve büyük ihtimalle az ya da çok bir bağımsızlıkla sonuçlanır. Burada karmaşık bir şey yok. Oysa anneden bağımsızlaşmak çok daha zordur, çünkü annemiz bizi çoğu kez zorla, disiplinle, şiddetle ve yasaklarla değil, sevgiyle, şefkatle, sarıp sarmalayarak, içine alarak (ya da en azından davet ederek), müthiş bir iyi niyetle köleleştirir. Bu örtük ve dolaylı kölelikten bizi kurtaracak olan tek şey, “baba” denilen o üçüncü unsurun devreye girmesi, anne ile kurulan ikili karşılıklı bağımlılık (“eşyaşam”) durumun bir üçgene dönüşmesidir. Kısacası, babanın bir faydası mutlaka vardır. Ancak bu faydanın ortaya çıkması için babanın mutlaka fiziksel olarak orada olması bile gerekmez. Babanın *adı* bile yeterlidir o işlevin gerçekleşmesi için.

Babayı yedik yani!

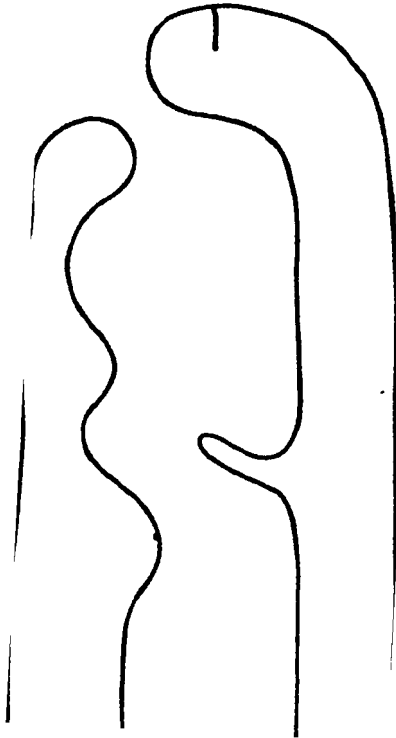
Bakın bu doğru işte. Ama kısmen. Freud çeşitli efsaneler ve mitlerden hareketle, insanlık tarihinde “babanın yendiği” bir evre olduğunu söylüyor. Ona göre uygarlık öncesi “ilkel sürü” halinde yaşayan insan topluluklarında “baba” (ya da “ilksel baba”), topluluğun tüm kadınlarına (kendi kızları da dâhil) sahipti. Baba diğer erkekleri (kendi oğulları da dâhil) ya öldürüyor, ya da topluluğun dışına atıyordu. Bu duruma tahammülleri kalmayan oğullar, aralarında anlaşıp bir komplo kurdular, babayı öldürdüler ve (efsaneye göre) parçalayıp yediler. Bu yolla da babanın otoritesini paylaşarak içselleştirdiler. Kurdukları yeni düzende birbirlerinin mal-mülklerine ve karılarına dokunmamaı vadettiler. Batılıların “uygarlık” dediği şey böyle ortaya çıktı.

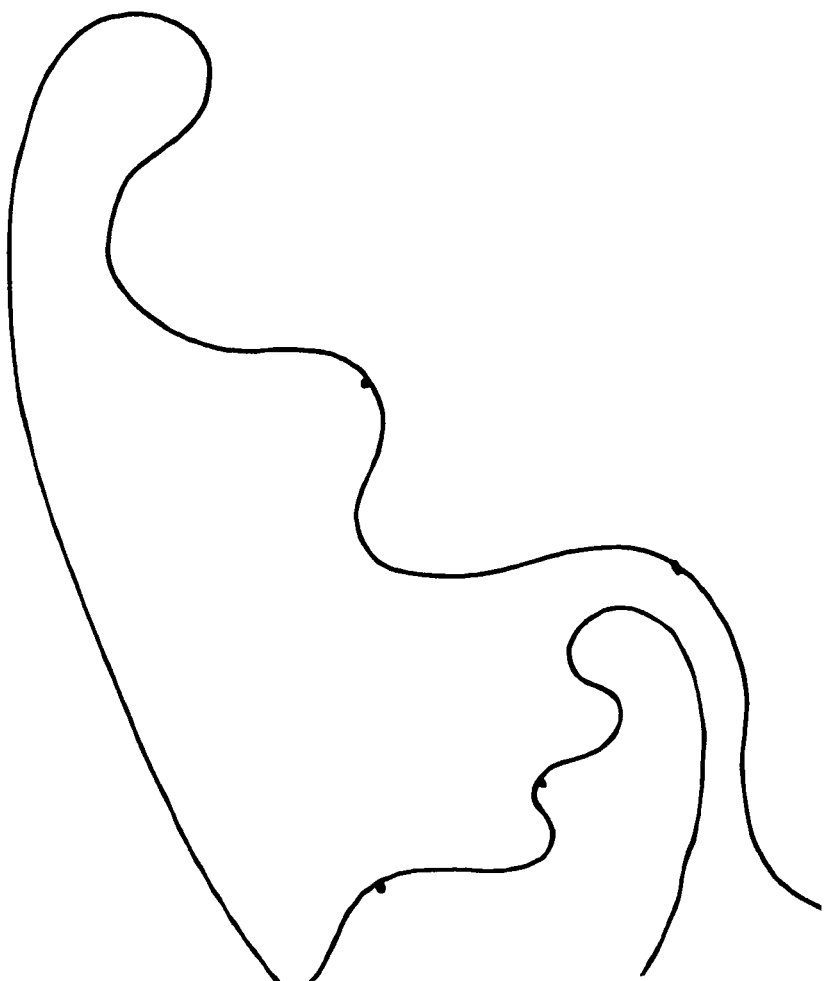
Ancak bir sorun var: Bu efsane Batı kültürüne ait. Şark efsanelerinde “babayı devirip öldüren ve yiyerek içselleştiren oğullar” hikâyesine hiç rastlanmıyor. Tam tersine baba, bu komploı engellemek için oğullarının birbirine düşmesini, birbirini öldürmesini teşvik etmiş. İnanmayan “karındaşları Nizam-ı Âlem için katletmeyi münasip” ilan eden Fatih Kanunnamesine bakabilir.

Demek ki babayı yemesine yemişiz, ama sadece Batı uygarlığında. Şark’ta ise bunu hâlâ becerebilmiş değiliz. Darısı başımıza diyelim isterseniz.

IV

Bayanlar, Baylar!

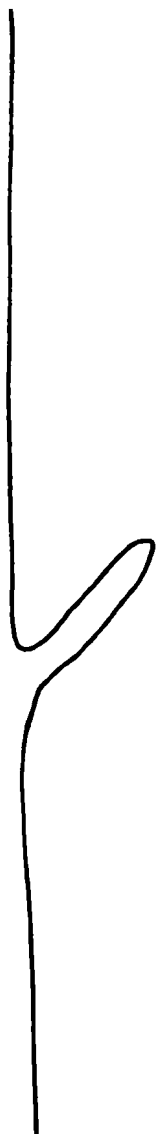
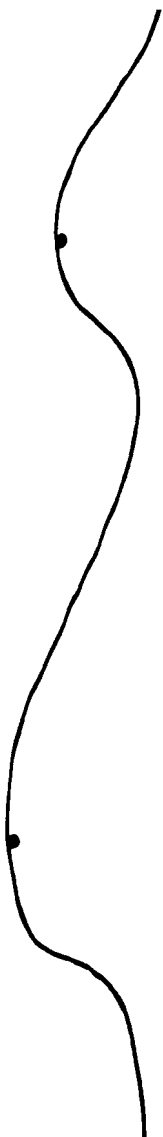

Kadın doğulur

Simone de Beauvoir 1949'da (*Le Deuxième Sexe*-İkinci Cins kitabında) bunun doğru olmadığını uzun uzadıya anlatmıştı. Kadın doğulmaz, olunur. Dişi doğulur; o meşhur “Y” kromozomu yerine “X” kromozomuna sahip olarak. Penis yerine bir vulvaya, bir klitorise ve bir vajinaya sahip olarak. Ama tüm bunlar sizin “kadın” olacağınızı göstermez. Çünkü kadın olmak, biyolojik değil, kültürel ve toplumsal bir durumdur. Kadınlar hakkında söylenen hiçbir genel-geçer söz, “dişiler” için geçerli değildir.

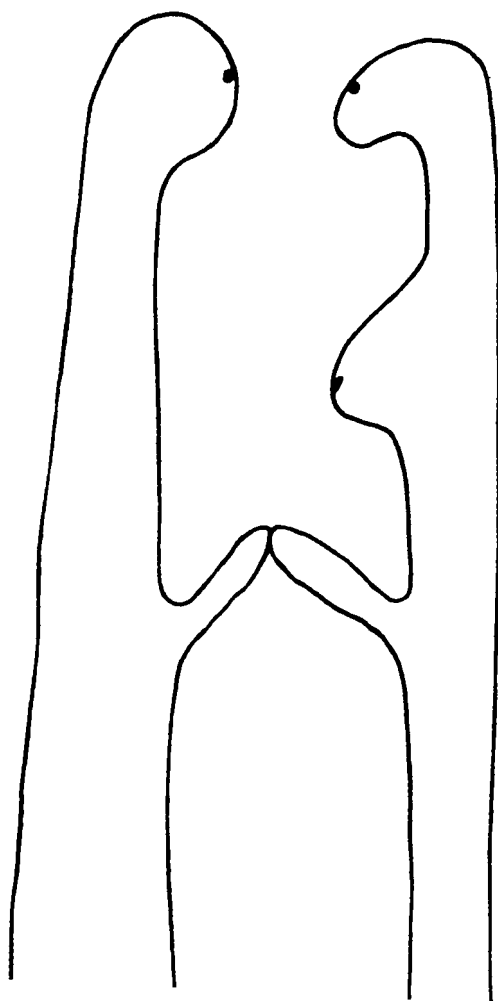
“Kadın”, insanlık (*homo sapiens sapiens*) tarihi boyunca olmuş bir dizi kültürel/toplumsal işlevle tanımlanır. Mesela, çocuk bakımı işlevi kadınlara kaldığı için (ki bu doğaldır, dişiliğe özgüdür), kadınların hayatı “ev”le, yani çocukların bulunduğu mekânla sınırlanır. O zaman da, mesela avcı-toplayıcı topluluklarda, kadınlar avcı olamaz (çocukları o kadar uzun süre terk edemeyeceği için), ev yakınında ve çocuklarından uzaklaşmadan yapabileceği toplayıcılıkla uğraşır (ama bu kültürel, toplumsal işbölümünün ilk biçimidir). Kadının (ve çocukların) erkeğin “mülkü” ve hükmü altında olması da doğal bir durum değil, insanlara özgü. “Kadın” işte bu insana özgü duruma uyum gösterdikçe, onun kural ve emirlerine uyum sağladıkça, bunlar tarafından kendisine biçilen rolü oynadıkça “kadın” olur.

Kadın kadındır, erkek de erkek

Buna inanmak hayatı ne kadar kolaylaştırırdı, değil mi? Ah, bir de şu hilkat garibeleri (hermafroditler) ve “sapıklar” (transvestitler) olmasa... Ünlü feminist/lezbiyen düşünür Judith Butler, erkekliğin ve kadınlığın yaradılıştan gelen değil performans yoluyla kurgulanan durumlar olduğunu söylüyor *Cinsiyet Belası* kitabında. Yani, eril ya da dişi doğarsınız mutlaka (ki hermafroditlerin varlığı bunu bile biraz şüpheli kılıyor), ama “erkek” ya da “kadın” olmanız için, içinde yaşadığınız kültürde kadın ve erkek için biçilmiş rollerden birini oynamanız gerek. Üstelik bu da yetmez. Bir de bu rollerin fitrat gereği olduğuna, varoluşun başlangıcından beri değişmeden kaldığına inanmanız gerekiyor (yoksa “kötü oyuncu” olanlarımız fena halde çuvallardı).

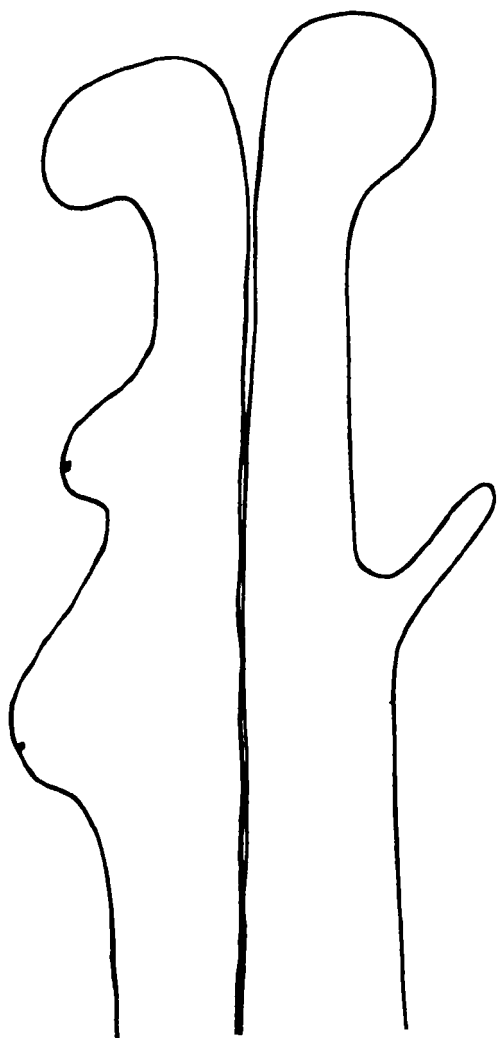
Oysa bazılarımız kendilerine biçilmiş bu rolleri oynayamıyor ya da oynamak istemiyor. Kendi “eril” ya da “dişi” bedenlerini “erkek” ya da “kadın” hissetmiyor. Kimi bu rahatsızlığı öteki cinsin kılığına girerek gidermeye çalışıyor (transvestitler), kimileri ise kökten bir değişikliğe giderek ameliyat yoluyla “erkek” ya da “kadın” oluyor. Bunlar sadece bir “tuhaflik” olarak, medya figürleri olarak kalsalar, şovmenlik filan yapsalar, gene neyse (Türkiye’de Huysuz Virjin, Birleşik Krallık’ta Dame Edna Everidge en iyi bilinen örnekleri bunun). Ama bazen aramıza karışmaya, “bizlerden” biri gibi yaşamaya kalkışıyorlar ki erkek/baba egemen düzenin buna tahammülü olamaz. Gördüğümüz her (erkekten kadına) trans birey, bizim kendi erkekliğimizi sorgulamamıza yol açıyor; oynadığımız oyunun farkına varmanın eşiğine getiriyor bizi. O zaman biz de onları şiddet yoluyla “adam etmeye” çalışıyoruz: Trans bireylere karşı uygulanan sınırsız ve akıldışı erkek şiddetinin kaynağı da bu işte.

Kadınlar ve erkekler eşittir

Birkaç yüzyıldır milyonlarca kadın bunun gerçek olması için çalışıyor, ama ne yazık ki hâlâ yalnızca bir slogan, bir dilek, bir umut. Bunun hâlâ bir efsane olduğunu gösteren en iyi örnek, Fransızcanın temel gramerinde bulunabilir. Fransızcada iki “o” var: *Elle* (dişil) ve *il* (eril). Bu kadarında bir sorun yok nerdeyse tüm Avrupa dillerinde bu ayrım var zaten. Ama Fransızcada iki de “onlar” var: *Elle* (dişil) ve *ils* (eril). Diyeceksiniz ki kalabalık bir insan topluluğunun eril mi dişil mi olduğunu nasıl anlayacağız? Fransızlar buna çok güzel bir çözüm bulmuşlar. Bir topluluğun tüm üyeleri kadınsa, o topluluk *elle* oluyor. Ama toplulukta bir tek erkek bile varsa (ve geri kalan diyelim yüz elli kişi kadınsa), o topluluk *ils* oluyor. Bir tek erkek, tıpkı bulaşıcı bir hastalık gibi, yanındaki herkesi erkekleştiriyor.

Peki, bu Fransızlar “eşitlik” (*égalité*) kavramını o meşhur devrimleriyle insanlığın gündemine sokan ulus değil miydi? Tam olarak değil. O sloganın tamamı (“*Liberté, égalité, fraternité*”) Türkçeye “Özgürlük, eşitlik, kardeşlik” diye çevriliyor, ama “kardeşlik” aslında kardeşlik değil “biraderlik”, erkek kardeşliği (kadınların kardeşliği “*sororité*”). Zaten bizim Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi diye bildiğimiz metin de aslında *Déclaration universel de les droits de l’homme*, yani Evrensel Erkek Hakları Beyannamesi. 1791’de Kadın ve [Kadın] Yurttaş Hakları Beyannamesi’ni (*Déclaration de les droits de la femme et de la citoyenne*) yayınlayan Olympe de Gouges ise tez elden giyotine yollanmış. Yani kısacası, hepimiz eşitiz de, bazılarımız daha eşit.

Erkekler Mars'tan, kadınlar Venüs'ten

Çok yanlış. Mars'ta hayat mümkün değil bir kere: Her şeyden önce su yok. Atmosfer ise canlıların yaşamasına elvermiyor. Venüs'te de zehirli bulut katmanları var, yüzey ısısı ise 467° C. Dolayısıyla erkekler Mars'ta, kadınlar ise Venüs'te ortaya çıkmış olamaz. Belli ki ikisi de Dünyalı. Hattâ daha da ileri gidelim: İkisinin de çok temel bir ortak özelliği var: Erkeklerin ve kadınların hepsi, birer kadından doğdu. İsterseniz erkeklere de bir paye verelim: Onlar da bu duruma, içlerinden sadece bir tanesi işe yarayan milyonlarca sperm yoluyla 23'er kromozom vererek katkıda bulundular.

Ama gelin kabul edelim, erkeklerle kadınlar arasında kaynaklandıkları yer açısından bir fark yok. Toplam 46 kromozomlarından yalnızca biri farklı. O konuda da erkekler hiç konuşmasalar daha iyi, çünkü onları “erkek” kılan o meşhur “Y” kromozomunda, “Bu çocuk erkek olacak!” bilgisinden başka hiçbir şey yok (toplam 78 gen). Oysa kadınlarda o “Y” kromozomuna karşılık düşen “X” kromozomu tam 2.000 gen taşıyor. Diğer 44 kromozomda ise farklı olan bir şey yok.

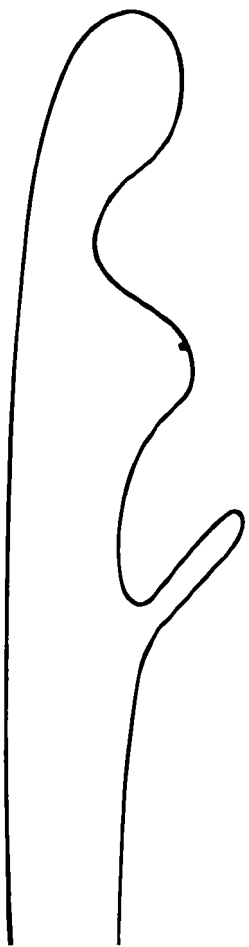
Yani kısacası, erkeklerin ve kadınların ikisi de “Dünyalı”; “erkek” dediğimiz şey ise (en azından genetik açıdan) “eksik” bir kadından başka bir şey değil.

Küçük kızlar pembe giyer, oğlanlar mavi

Bu akla göre, Yahudiler elbiselerinin göğsüne sarı Davut Yıldızı, eşcinsellere de pembe üçgen takmalıdır. Irkları, inançları, cinsiyetleri ve cinsel yönelimleri/tercihleri renklerle yaftalamak bütün Ortaçağ boyunca ve 20. yüzyılda da Nazi Almanyası'nda çok yaygın bir uygulamaydı. Şükürler olsun ki modern (hattâ post-modern) 21. yüzyılda bu ilkelilikleri geride bıraktık. Biri hariç: Yeni doğmuş kız bebekler hâlâ pembe, yeni doğmuş erkek bebekler hâlâ mavi ile yaftalanıyor. Ancak bunun çok eski bir gelenek olduğunu sanmayalım. 19. yüzyılın ortasına kadar bebeklere kız-erkek ayırt etmeden beyaz giydirilmiş. Pembe/mavi ayrımı ise 1918'e kadar ortada yok. Ortaya çıktığında ise (buraya dikkat!) önce kızlara mavi, erkeklere pembe giydirilmesi önerilmiş. 1927'de *Time* dergisinde yayınlanan bir araştırmada önde gelen birçok mağazanın hâlâ ala kızlara mavi erkeklere pembe önerdiği görülüyor. Günümüzde yaygın kabul gören “kızlar pembe, erkekler mavi” alışkanlığı ise, ancak II. Dünya Savaşı'nın bitiminden sonra, savaştaki büyük insan kaybına tepki olarak ortaya çıkan “bebek furyası” döneminde başlıyor.

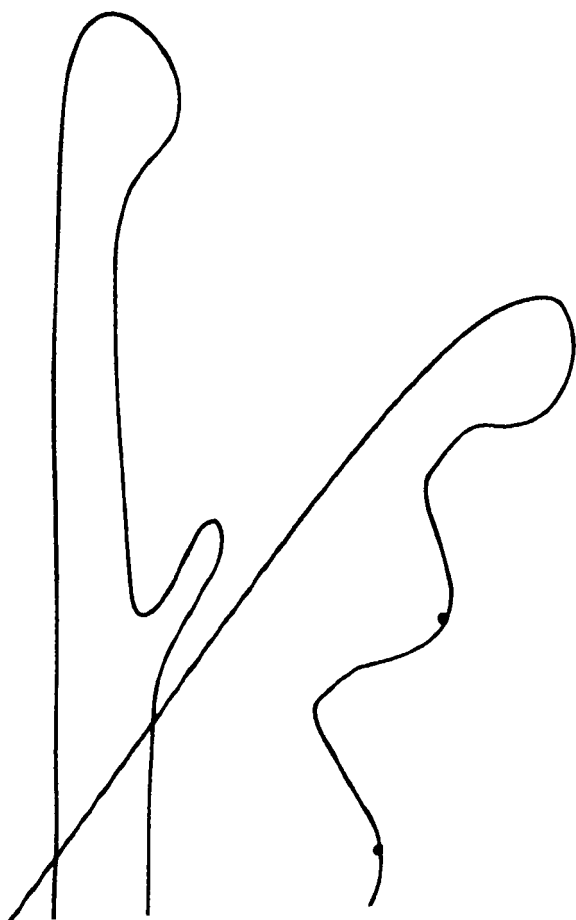
Maryland Üniversitesi'nden Jo Paoletti, *Pembe ve Mavi: Amerika'da Kızlarla Oğlanları Birbirinden Ayırmak* adlı kitabında işin sırrını açığa vuruyor: 1985'ten, yani çocuğun cinsiyetinin anne karnında anlaşılır olmasından sonra, yeni doğacak bebek için alışveriş yapma süresi uzadı. Bu da “Giysiye ne kadar bireyselleştirirseniz, o kadar çok satarsınız,” (Paoletti) anlayışıyla, bir pazarlama taktiği olarak “kızlar pembe, erkekler mavi” sloganını iyice yerleştirdi. Yani kısacası, erkeklerle kadınları birbirinden ayırmada kullandığımız bir efsane daha basit bir pazarlama hilesiymiş meğerse; tarihle, kültürle, biyolojiyle ya da psikolojiyle bir ilişkisi yokmuş.

Kızlara bebek, oğlanlara tüfek

Neden-sonuç ilişkilerini (ve böylece de kafamızı) karıştırdığımız bir durum daha. Kız çocuklar daha bebekliklerinden “anne olma” hevesi taşıdıkları için mi bebeklerle oynarlar, yoksa tam tersi mi doğrudur? Ya da, oğlanlar doğuştan şiddet meraklısı oldukları için mi onlara tabanca tüfek alırsız, yoksa biz onların ellerine daha bebeklikten bunları tutuşturduğumuz için mi şiddet meraklısı olurlar?

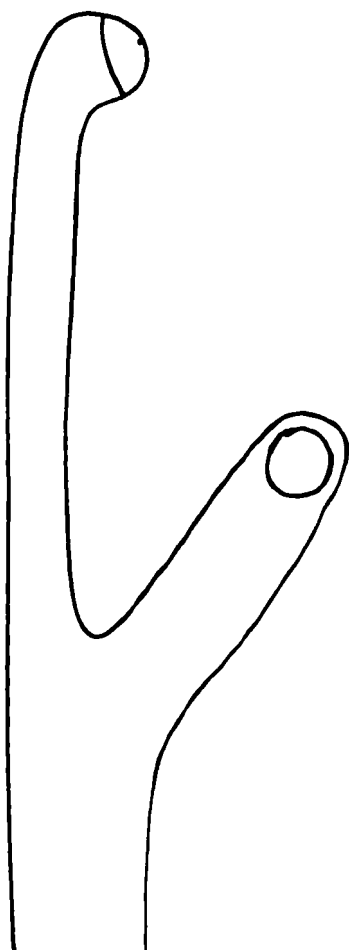
Kızlardan başlayalım: Annelik içgüdüğü hormonaldir, yani ergenliğe kadar görülmesi mümkün değildir. Dolayısıyla da üç-dört yaşında kızlar anneliğe çok hevesli oldukları için bebeklerle oynamazlar. Tam tersine biz onlara genellikle bebekten başka oyuncak sunmadığımız için küçük anne özentilerine dönuşürler. Erkeklerin durumu ise daha vahim. Testosteron (erkeklik hormonu) ile şiddet arasında bir ilişki var olmasına, ama bu kızlardaki “annelik içgüdüğü” gibi çok şiddetli bir eğilim değil. Yetiştirilmeyle, kültürel faktörlerle desteklenmezse hiç ortaya çıkmayabilir. Ama biz, “kızlara bebek, oğlanlara tüfek” efsanesine çok inandığımız için çocukcağızları daha üç-dört yaşından itibaren bir tabanca-tüfek kalabalığına boğuyoruz. Çocukluğu boyunca başka bir şeyle oyna(ya)mayan oğlanların da ergenliğe vardıklarında şiddet heveslisi olmaktan başka çareleri kalmıyor.

Erkekler iş yapar, kadınlar ev işi

Kadınların erkeklere göre daha iyi ev işi yaptığı, daha iyi çocuk yetiştirdiği, daha iyi yemek yaptığı külliye yalandır. Sondan başlarsak, gündelik hayatın rutin temposu içinde yemek yapanlar hep kadınlar olsa da, yemeği bir “sanat” (ya da en azından bir “iş”) olarak yapanlar, yani aşçılar, çoğunlukla erkeklerdir. Demek ki burada iki ayrı “yemek”ten bahsediyoruz: Biri rutin olan, her gün, her öğün tekrarlanan “yemek”, diğeri ise “sanat” (en azından “zanaat”) olan yemek. Birinde yaratıcılığa, düşünceye, yeni buluşlara yer yok, diğesinde ise bunlar şart.

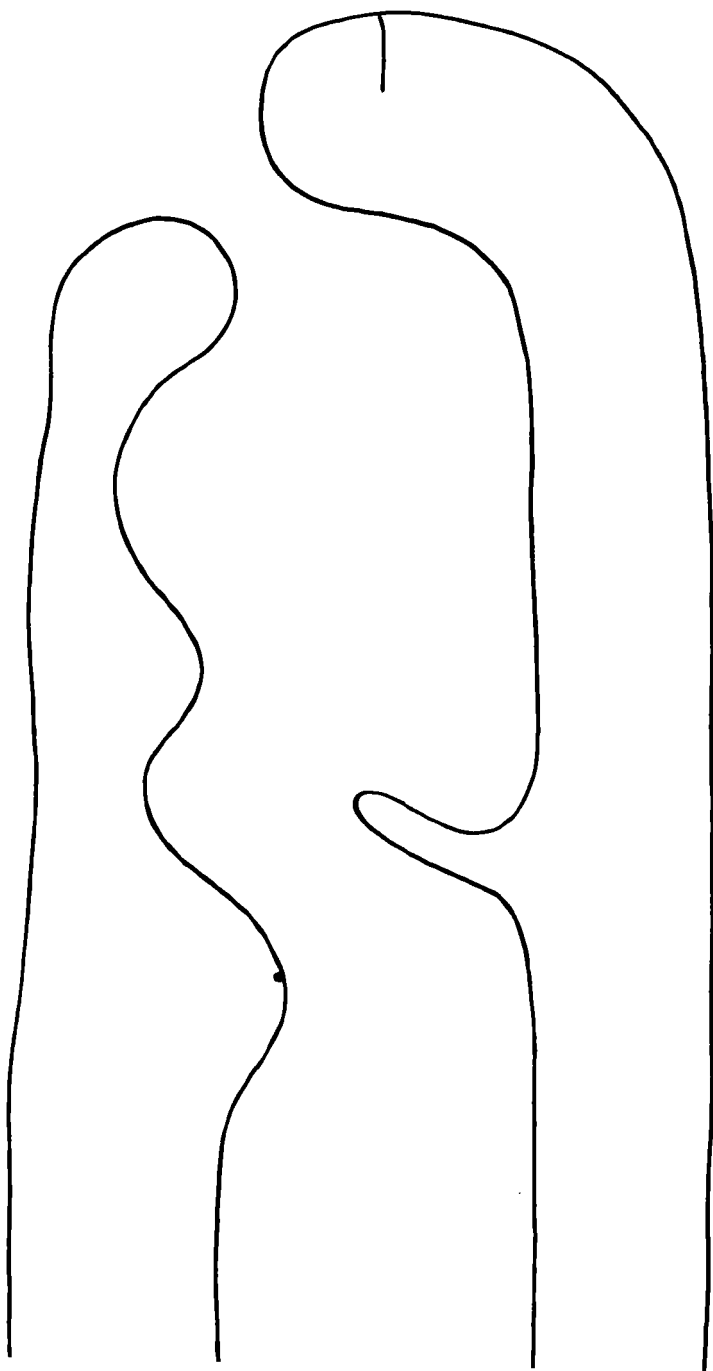
Buradan hareketle ilerlersek, çocuk yetiştirmenin ve ev işlerinin de, tıpkı o rutin “yemek” gibi, yaratıcılığa, düşünceye, yeni buluşlara yer bırakmayan, sonsuza kadar biteviye tekrardan ibaret işler olduğunu görürüz. Bunlar “daha iyi” yapılabilecek işler değildir. Zaten tam da o yüzden kadınlar bu işlere mahkûm edilmişlerdir. Bunun için de ne bir ödül alırlar ne de bir “aferin”. Yalnızca, durum icap ettiğinde birileri çıkıp “Cennet annelerin ayakları altındadır!” der ve kadınların bununla yetinip eskisi gibi sıkıcı, monoton işlerine devam etmeleri beklenir. Kadınlar ev işlerini erkekler de ev-dışı işleri iyi yaptıkları için ortaya çıkmamıştır cinsler arası işbölümü. Kadın çocuk bakımıyla mükellef olduğu için eve tıklmış, evdeki bütün monoton işler de onun üstüne yıkılmıştır. Erkekler ev-dışı işlerde daha becerikli filan da değildir (öyle görünüyorsa binlerce yıllık alışkanlıktan). Sadece biyolojinin onlara verdiği küçük bir avantajı sapından yakalayıp bunu bir esaret rejimine çevirmeyi başardıkları için öyle görünürler.

Erkeklerin beyni daha büyük bir kere! Dolayısıyla...

İlk cümle doğru olabilir, ama ardından gelen ve “Dolayısıyla,” diye başlayıp erkeklere ayrıcalıklar ve üstünlükler vehmeden efsanelerin hepsi, külliye yanlıştır. Yetişkin bir erkek beyni ortalama 1345 gram, yetişkin bir kadın beyni ise ortalama 1,222 gram. Ama galiba “Boy değil işlevi önemli,” efsanesi burada gerçekten de geçerli, yoksa denizlere İşpermeçet balinaları (beyinleri sekiz kilo), karalara da filler (beyinleri beş kilo) hükmederdi.

İki beyin arasındaki fark, erkeklerin daha zeki, daha yetenekli, daha üstün olduğuna dair hiçbir ipucu vermiyor bize. Çünkü her şeyden önce bir beynin işlevi, özellikle de “yüksek” (yani insanı insan yapan) işlevleri, içinde barındırdığı nöron (sinir hücresi) sayısı değil, bu nöronlar arasındaki ilintilerle (“sinapslarla”) ölçülüyor. Kadın-erkek fark etmez, ortalama bir insan beynindeki sinaps sayısı ise evrendeki parçacık sayısı kadar; yani hayal edemeyeceğiniz kadar çok. O yüzden aradaki 123 gram farkın herhangi bir anlamı yok. İkisinin de beyinlerinde, şu anki sosyal/kültürel/politik hayatlarımıza yetecek olandan kat kat fazla sinaps var. Önemli olan bunları kullanma yetisi; o da gram ya da kilo hesabıyla olmuyor.

Erkekler kadınlara göre daha iyi “düşünür” oluyor

Erkeklerin toplam “gri maddesi” kadınlara göre daha fazla; gri madde ise “düşünce”ye işaret ediyor, burası yanlış değil. Ancak kadınların frontal korteksi (yani beynin insanı insan yapan ön bölgesi) hem daha karmaşık hem daha yaygın. Yani en iyi ihtimalle durum berabere diyebiliriz.

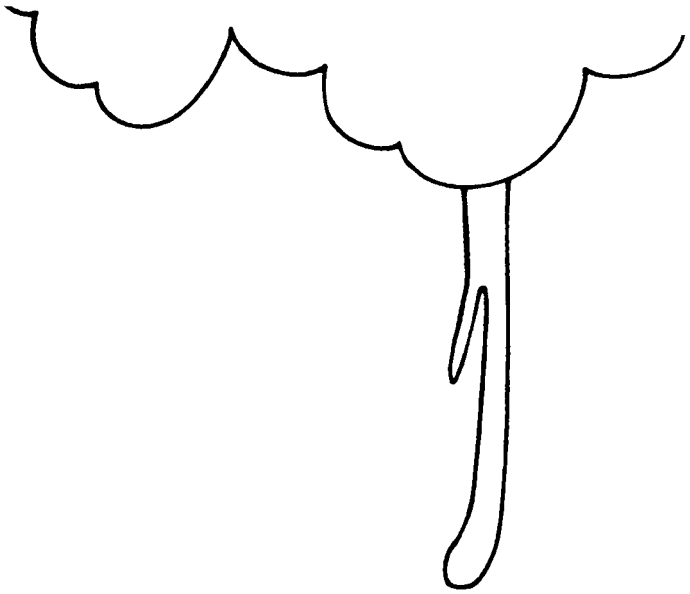
Erkek nörologlar 19. yüzyıl sonundan beri bu fark hakkında bir sürü efsane ürettiler. Hepsinin dönüp dolaşıp vardığı yer, erkek egemenliğinin aklanması, haklı çıkarılmasıydı. Erkek ya daha zeki, ya daha olgun, hiçbirisi olmazsa “bilime daha yatkın” çıkıyordu hesaplarında. Ama 1975’te Stephanie Shields adlı (kadın) bir psikolog kalkıp “*Functionalism, Darwinism, and the Psychology of Women*” (İşlevselcilik, Darwincilik ve Kadın Psikolojisi) adlı bir makale yazdı ve hepsinin ipliğini pazara çıkardı. Kırk yıl sonra, hiçbir (kendini ciddiye alan) psikolog ya da nöro-bilimci, bu 123 gramlık farkın herhangi bir ayrıcalığa ya da üstünlüğe delalet ettiğini iddia etmiyor artık. O 123 gram ne lehte, ne aleyhte bir etki yaratıyor. Belki bu günden sonra faydalı bir etkisi bile olabilir, tabii erkekler düşünmek, karar vermek, davranmak için başka bir organlarını değil beyinlerini kullanmaya başlayabilirlerse.

Peki, öyleyse neden erkekler eğitim hayatında daha başarılı?

Bu efsaneye inananlar herhalde 20. yüzyıldan bir türlü çıkmamışlar. Öyle bir şey yok. Glasgow ve Michigan Üniversitelerinin 74 bölgeden bir buçuk milyon on beş yaşındaki çocuğun 2000-2010 arasında uluslararası Pisa testindeki başarılarını ölçerek yaptıkları (ve *Intelligence - Zekâ* dergisinde yayınlanan) değerlendirmede, 74 bölgenin %70'inde kızlar daha başarılı. Üç bölge hariç, geri kalan %30'da ise aşağı yukarı eşitler. O üç bölgenin de adlarını vereyim de, bu efsaneden vazgeçemeyenler yolculuk planlarını yapmaya başlasınlar: Kolombiya, Kosta Rika ve Hindistan'ın Himachal Pradesh eyaleti. Bunun dışında kadınların eğitim kurumlarına erişiminin çok sorunlu olduğu Katar ve Ürdün'de bile kızlar daha başarılı

Kuşkusuz “başarı” kavramının kendisi sorunlu; erkek-egemen, kapitalist toplumların “başarı” kıstasları, her zaman daha iyi, daha becerikli, dünya gezegenine daha faydalı insanlar yetiştirmek anlamına gelmiyor. Bazen çoktan seçmeli testlerde yüksek puan almak “başarı” sayılıyor; bazen de “önderlik vasıflarına sahip olmak”. Ama bir düşünün: Erkekler için ve erkekler tarafından yaratılan bu kıstaslara göre bile kızlar erkeklerden daha iyiler. Ya bir de kıstaslar erkeklerin keyfine göre belirlenmemiş olsaydı? Dükkânı kapatıp gitmeye hazırlanmamızın vakti gelirdi herhalde.

O dediğiniz “yumuşak”, sosyal ya da beşeri bilimlerde dir. Ama pozitif bilimlerde...

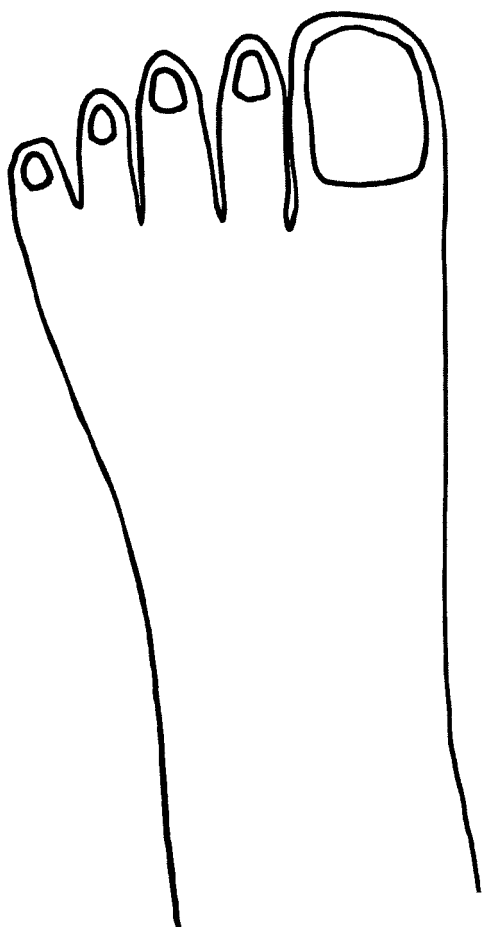
Gene tutturamadınız. Araştırmada matematik ve pozitif bilimlerde de kızlar önde görünüyor. Tabii ki “en tepede” gene erkekler var (*nerd* - “inek” diye tabir ettiklerimiz). Kızların çok azı bu “*high-achiever*” (hırslı, başarı odaklı öğrenciler) kategorisine giriyor. Ama girdiler mi de tam giriyorlar: Mesela ABD’de Condoleezza Rice ya da Türkiye’de Tansu Çiller. Ancak ortalamada işler değişiyor. Erkekler matematik ve pozitif bilimler alanlarında ortalamada kızların gene gerisindeler (ama diğer alanlara göre daha iyiler). Öte yandan okuma-yazma ve okuduğunu anlama konusunda ise kelimenin tam anlamıyla toz yutuyorlar.

Burada gene “başarı” kavramını kurcalamakta fayda var: Okuduğunu anlamaktan aciz, dille sorununu çözememiş, kendisini yazılı olarak ifade edemeyen insanlar, pozitif bilimlerde gerçekten ne kadar başarılı olabilirler ki zaten? Demek ki o “başarı”nın ölçülmesinde de sorun var: Çoktan seçmeli matematik ya da fizik testlerindeki “başarı”, pozitif bilimleri gerçekten kavradığımızı gösterir mi? Neyse ki bu genel erkek nüfusunun ağır başarısızlığı, küçük ve seçkin bir erkek grubunun “üstün başarılarının” gölgesinde kalıyor da, sorun sık sık gündeme gelmiyor. O seçkin grubun da günleri sayılı olabilir. Var olan “başarı” yüceltme kültürü kızları da daha hırslı, daha başarı odaklı hale getirdikçe, o apoletlerin de erkeklerden sökülüp alınması mukadder olabilir.

V

Orgazm Sıkıntısı

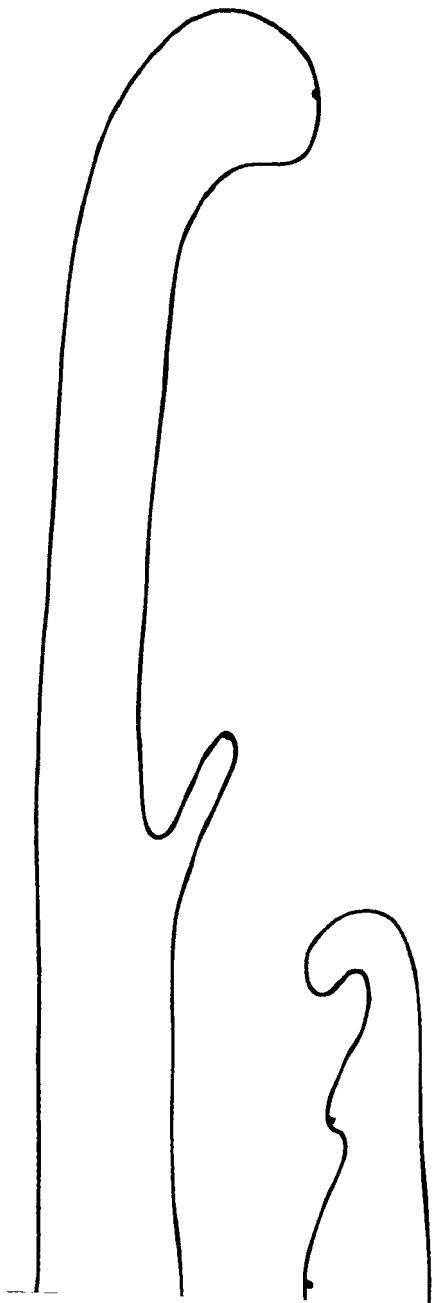

Ön sevişme başımıza kadınların musallat ettiği bir angaryadır

Hâlbuki bizi (erkekleri) kendi halimize bıraksalar, kestirmeden sonuca gidip sonra da işimize bakacağız. Belli olmuyor mu, burada angarya olarak görülen “ön sevişme” değil, cinsel ilişkinin ta kendisi. Bir “Bitse de gitsek!” anlayışı. Zaten cinsel ilişki bir angarya, bir de onun önünü sonunu icat edip işi uzatıyorsunuz!

Oysa cinsel ilişkinin önü-sonu olmaz. Tabii cinsel ilişkiyi basit bir çiftleşme olarak görmüyorsak. Cinsel ilişki çiftleşmeden farklı bir şeydir, onun önüne takılmış, olmasa da olur, erkeklerin kadınları “memnun etmek” için mecburen bulaştıkları bir fazlalık değildir. Çiftleşmeyi “esas mesele” olarak yaşayanlara biz kısaca “hayvan” diyoruz. Hakaret amacıyla değil: Tekrarlamaktan bıkmayalım, çiftleşmek (üreme amaçlı) hayvanlara, cinsel ilişki (haz amaçlı) insanlara özgü faaliyetlerdir. Çiftleşmek, yani spermlerini uygun bir yere bırakıp olay mahallini terk etmek, bildiğimiz bütün hayvan türlerinin erkeklerinin ortak özelliğidir.

Bir de bunun öncesinde, dişileri başka bir erkekle değil de bizimle çiftleşmeye ikna etmek için yapılan komik ayinler vardır: Kuyruğunun renklerini göstermek, şakımak, dans etmek, dailerler çizerek uçmak, ulumak filan gibi. İnsan erkekleri de buna benzer şeyler yaparlar: Espri yapmak, içki ısmarlamak, kokular sürünmek, anne-babasına hediyeler almak, arabasını göstermek filan gibi. Ama hayvanlar âleminde “ön sevişme” yoktur. Çünkü hayvanlar sevişmez, çiftleşirler. İnsanlar ise önüyle-sonuyla, çiftleşme olsun-olmasın sevişmeyi öğrendiklerinde “insan” diye anılmayı hak ederler.

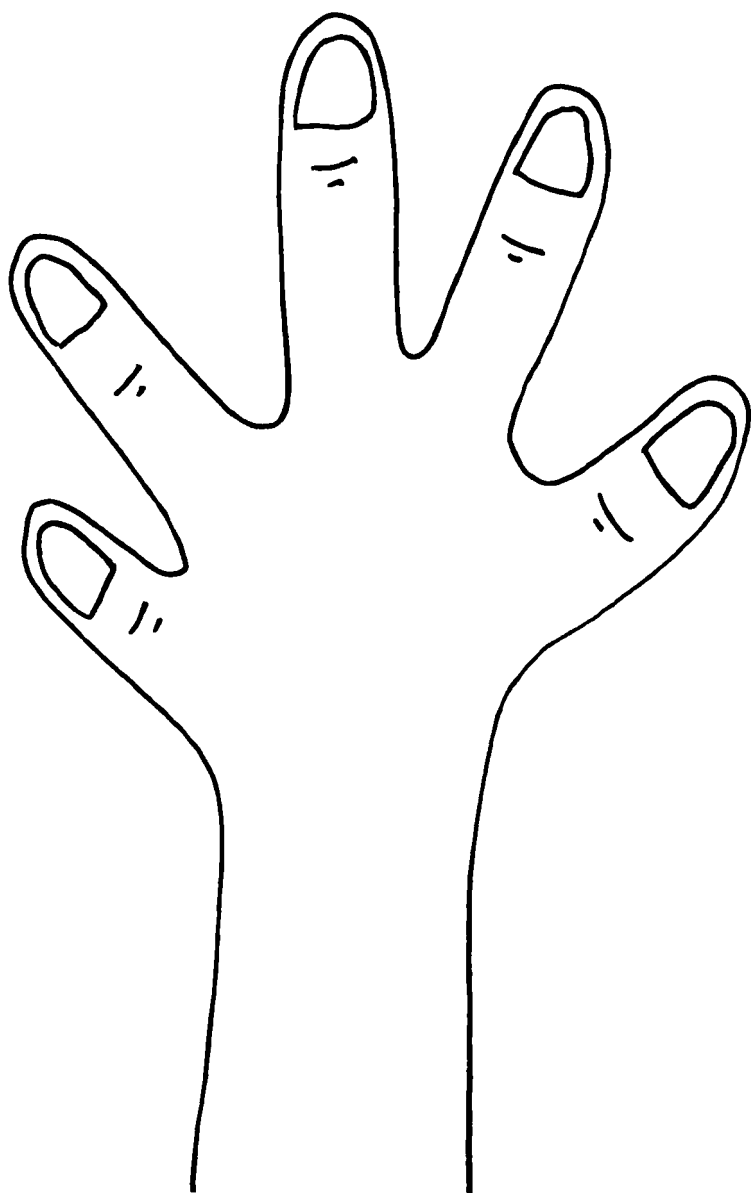

Erkekler kadınlardan daha çok seks düşkünüdür

Yanlış. Öyle olduklarını sanmamızı isterler, ama düşkün oldukları şey seksin kendisinden ziyade baştan çıkarma ayinleridir. Erkeklerin önemli bir kısmı, hattâ çoğunluğu için, cinsel fiilin kendisi, bir an önce olup bitmesi gereken bir şeydir. “Ön sevişmeden” sıkılan, işini ilk fırsatta “bitiren” (kalp kırmamak için “erken boşalma” terimini kullanmıyorum), sonra da sırtını dönüp uyuymaya başlayan erkekler “seksten” nasıl bir haz alabilirler ki zaten? Aldıkları azıcık haz, kendi başlarına da alınabilirdi (gerisini çıkarırsanız, “erkek orgazmı” denilen şey masturbasyonla da oluyor).

Ama erkekler gene de cinsel ilişkiden vazgeçemiyor, hattâ çok arzuluyor gibi görünüyorlar. Çünkü erkek arzusu, arzu nesnesini *elde etmeye* yönelik. Baştan çıkarmaya, tavlamaya, boyun eğdirmeye, razı etmeye yönelik. Başarıya ulaştığı anda da “görev tamamlanmış” oluyor. Ancak “başarıya ulaşmanın” göstergesi, cinsel ilişkinin ta kendisi, o yüzden de cinsel ilişkiye de mecburlar bir yerde.

Hemen arkasından da içgüdüleri devreye giriyor: Elde etmek yetmez, elde tutmak da gerekir. İnsanlık öncesinden kalan “Bir tek benim genim yürüsün!” içgüdüğü egemen oluyor, diğer erkekleri dışının çevresinden uzaklaştırma gayreti başlıyor. O zaman da cinsel ilişki, tekrarlanması gereken bir şeye dönüşüyor. Zaman içinde bu zorunluluk bir angarya haline geliyor, üstelik başka “baştan çıkarma ayinlerinin” önünde bir engel oluşturmaya başlıyor. Erkek gizli gizli başka denizlere yelken açmaya çalışırken, biz de ona bakıp “Ne kadar seks düşkünü adam!” diye düşünüyoruz. Oysa düşkün oldukları, hattâ bağımlısı oldukları şey “seks”ten ziyade fetih.

Penis olmadan cinsel ilişki olmaz

Erkeklerin kendilerini “vazgeçilmez” olarak ilan etmek için uydurdukları efsanelerden biridir bu da. Olmaz mı, bal gibi de olur. Lezbiyenler ne yapıyor sanıyoruz? “Kız-kıza” zararsız oyunlar mı oynuyorlar? (Şaka bir yana, böyle zanneden erkek sayısı da pek az değildir.)

Penisin işe yaradığı birkaç alan var. Bunlardan en önemsiz olanı çiş yaparken üre ve ürik asidi vücuttan mümkün olduğunca uzağa atmak. Ama kadınlar bu olmadan da milyonlarca yıldır varlıklarını sürdürüyorlar; demek ki o kadar da hayati değilmiş. Daha önemlisi, spermleri dış dünyanın zararlı etkilerine maruz bırakmadan, kuytu ve korunaklı bir yerde yumurta ile buluşturmak. Zamanında önemli, hattâ hayati bir özellikmiş; ama günümüz teknolojisi ile bu özelliğin de pek bir hükmü kalmadı. Artık giderek yaygınlaşan yapay dölleme için penisin varlığına ve “gayretlerine” gerek duyulmuyor.

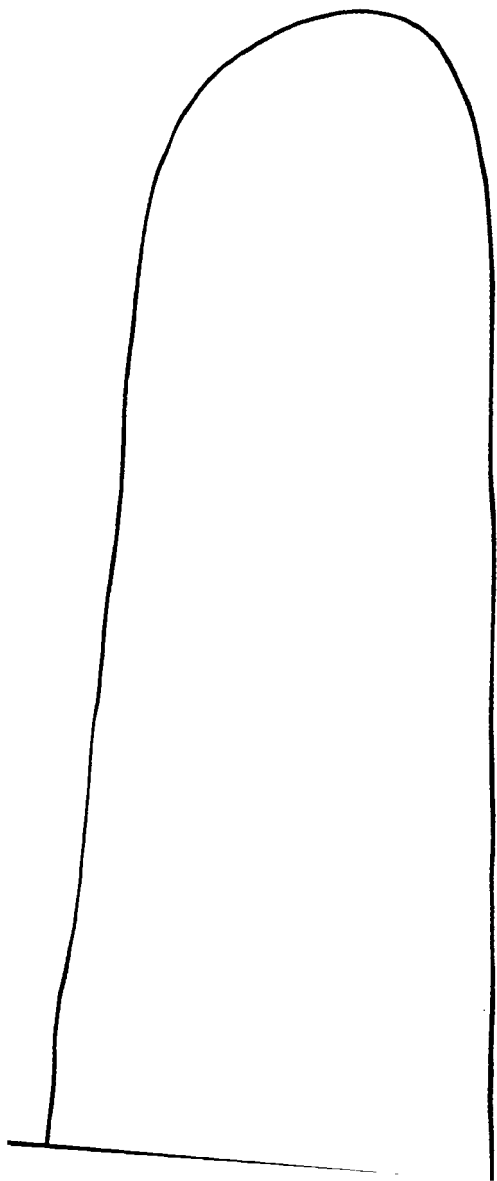
Cinsel ilişkide ise sadece bazı faydaları var. Kuşkusuz erkeklerin haz alması penise bağlı (ne de olsa duyarlı sinir uçları onun üzerinde). Ama kadınların hazzı ona bağlı değil. “Vajinal orgazm” denilen şey bir efsane olmasa da, kadın cinselliğinin merkezi değil (klitoris anatomik olarak vajinadan çok daha duyarlı). Klitorisin ise penisin varlığına pek ihtiyacı yok.

Penis olmadan cinsel iktidar olmaz

Cinsel iktidarı “iktidar” ile karıştırmamakta fayda var. Biri Latince, diğeri Yunanca olarak aynı anlama gelseler de, “Penis” ve “Fallus” iki ayrı şey. İlki basit bir biçimde bir organın adı. İkincisi ise on binlerce yıl boyunca o organa yüklenen fazladan anlamların, erkekliğe ve babalığa bağlanan iktidar pratiklerinin ve vehimlerinin bir toplamı. Penis, “fallus” kılığına bürününce (ya da kendisini fallus zannetmeye başlayınca) gücün, üstünlüğün, hükümlerliliğin simgesine dönüşüyor. Mesela Recep Tayyip Erdoğan mitinglerinde ısrarla “Bir olacağız, iri olacağız, diri olacağız!” derken (kuşkusuz “bilinçsiz” olarak) neyi tarif ediyor sizce? “Bir” rakamı (1) zaten bütün dillerde ve alfabelerde fallus şeklinde temsil edilir. İri ve diri olunca da iktidar tam oluyor işte.

Kısacası fallus politik, askeri, hattâ ekonomik iktidarı temsil edebilir, ama penisin biyolojik işlevi giderek azalıyor. Biyolojiden zaten iyice uzaklaşmış olan cinsel ilişkide ise neredeyse yok hükmünde. Özel bir önemi olmayan bir organa dönüşüyor giderek. İşemeye ve erkeklerin cinsel ilişkiden haz almalarını sağlayan bir organa. Cinsel ilişkinin varlığının ve yokluğunun ise penisle doğrudan bir ilişkisi kalmıyor. Ama cinselliğe ve kültüre verecek falluslarından/penislerinden başka bir şeyleri olmadığını sanan erkekler, ona dört elle sarılmaya devam ediyorlar.

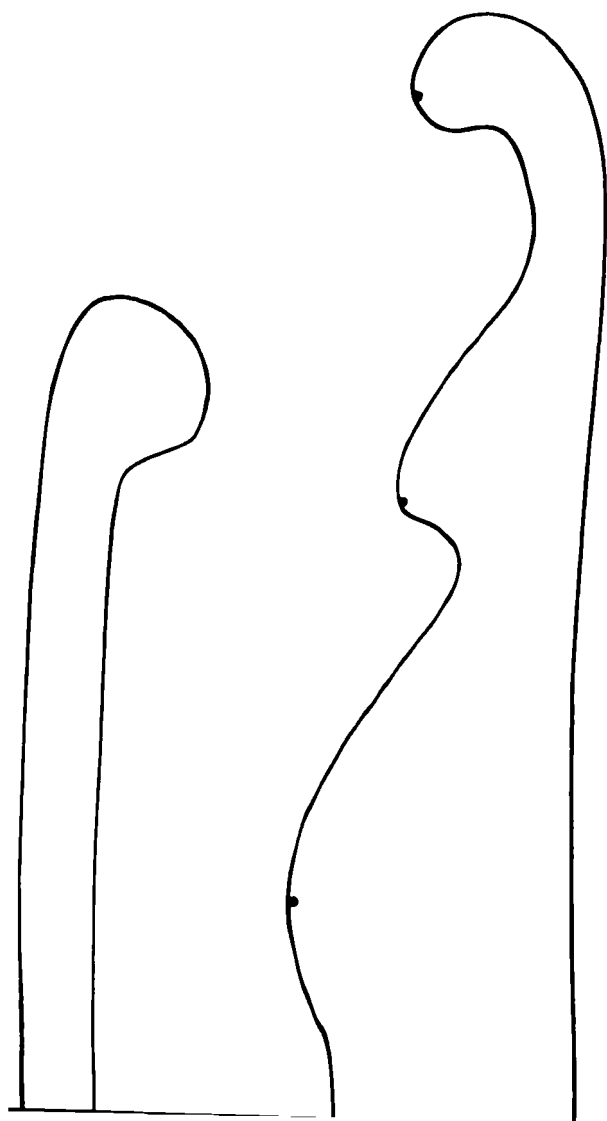

Penisin boyu-posu önemlidir

O kadar çok erkek buna inanınca, bu cümleye de doğru olmaktan başka şans kalmıyor. Ama aslında önemli olan, penisin büyüklüğü değil, erkeklerin zihinlerindeki fallus fantazisinin çapıdır. Dünyada iki çeşit insan olduğunu, bunlardan birisinin de daha güçlü, daha haklı, daha önemli ve tartışılmaz bir iktidar sahibi olduğunu öğrenen oğlan çocuğu, bacaklarının arasındaki minik et parçasının bu müthiş farkı yaratan şey olduğuna şiddetle inanır. Ama bir sorun vardır: Kendisi daha güçlü, daha haklı, daha önemli ve tartışılmaz bir iktidar sahibi değildir; en azından henüz. Ancak babası ya da onun için “baba işlevini” gören her kim ya da her neyse, o dev gibi bir penise sahip olmalıdır mutlaka. Gerçek babasının gerçek penisini görmüş olup olmaması da bir fark yaratmaz: Görmediyse bile fantazisi ona yardımcı olacak, hayatının geri kalanını devasa bir “baba fallusu” hayaletinin gölgesinde geçirecektir.

O yüzden yazılır binlerce “Haydar Bey, penisimin boyu şu kadar, bu konuda ne yapabilirim?” mektupları. Sadece Haydar Bey’e de değil; dünyanın her yerindeki erkek dergileri böyle mektuplarla dolup taşar. Bir sürü uyanık “penis büyütme” yöntemleri geliştirip ya da uydurup sizi bunlarla mektup, reklam ya da e-posta bombardımanına tutarlar. Ama çare yoktur. Fallus ne kadar büyürse büyüsün, o fantastik “baba fallusu” boyutlarına asla ulaşamayacaktır.

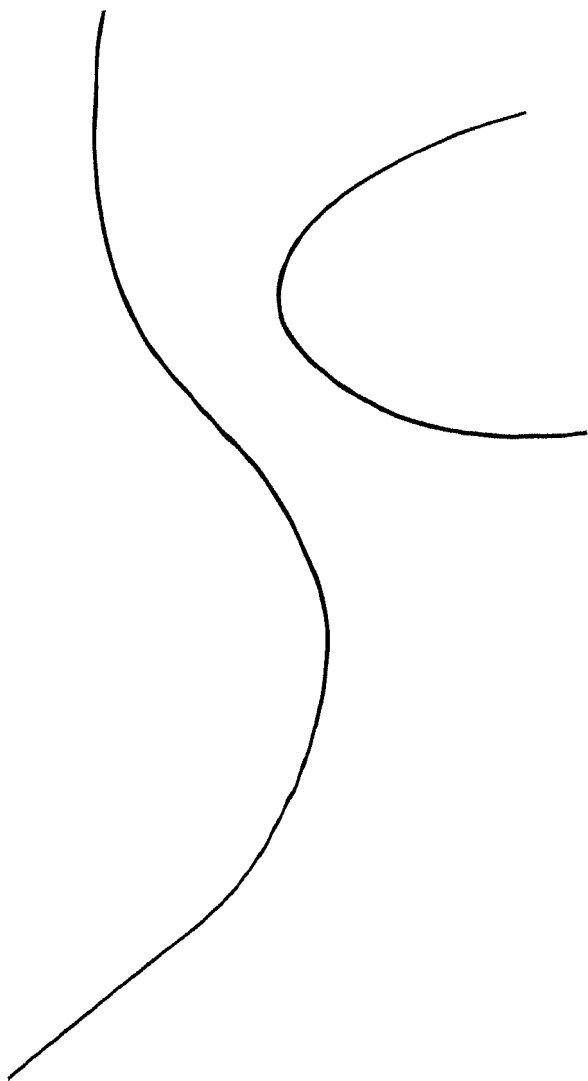
Dolayısıyla evet, (penisin değilse de) fallusun boyu-posu önemlidir. Ama sadece yaşlansalar da oğlan çocuğu olmaktan bir türlü kurtulamayan erkekler, yani hepimiz için. Kadınlar da zaman zaman bunu önemsiyormuş gibi görünseler de bu büyük ihtimalle biz erkeklerin kalbi kırılmasın dıyedir.

(Hemen karşı tarafa geçiyoruz)
Önemli olan büyüklüğü değil, işlevi!

Evet, “Haydar Bey, penisimin boyu şu kadar, bu konuda ne yapabilirim?” mektuplarından hayatı boyunca bunalan ülkeyimizin (benim gençliğimdeki) tek seksoloğu Haydar Dümen, böyle genel-geçer bir cevapla meseleyi halletmeye çalışmıştı. Bu tartışma hâlâ bir hayli taraftar bulabiliyor. Üstelik (bazı aşırı örnekler hariç tutulursa) haklı olduğu bir yan da yok değil.

Ama hemen sevinmeye başlamayalım: “Boy” derken neyi kastettiğimizi biliyoruz da, “işlev” ne anlama geliyor, o kadar açık mı? Eğer kastedilen üreme işlevi, yani spermilerin yumurtaya bir yolla ulaştırılması ise, onun için boyu bir yana, herhangi bir penise bile gerek yok. Günümüz teknolojisiyle basit bir enjektör bile o işi görebiliyor (“Tüp bebek” heyecanıyla doktorlara koşturanların sayısını bir düşünün). Eğer mesele üreme değil de “cinsellik” ise, orada da penis bir “olmazsa olmaz” değil. Lezbiyenler tarihin başından beri onsuz da idare ediyorlar, eğer çok isterlerse de yapay bir penisle işi çözüyorlar. Dolayısıyla önemli olmayan penisin boyu değil, ta kendisi. Olmasında büyük bir zarar yok (büyüklük fantazilerine kapılıp kendisini “fallus” zannetmediği sürece). Ama onsuz yaşamayı da öğrenmemiz gerek. Çünkü ancak o zaman hayatımızı zehir eden “Boy ne kadar?” ya da “Bu kadarı yeterli mi?” korkularından kurtulacağız. O korkudan bir kere kurtulduktan sonra da penisimizle (ya da onun yokluğuyla) gül gibi geçinip gidebiliriz.

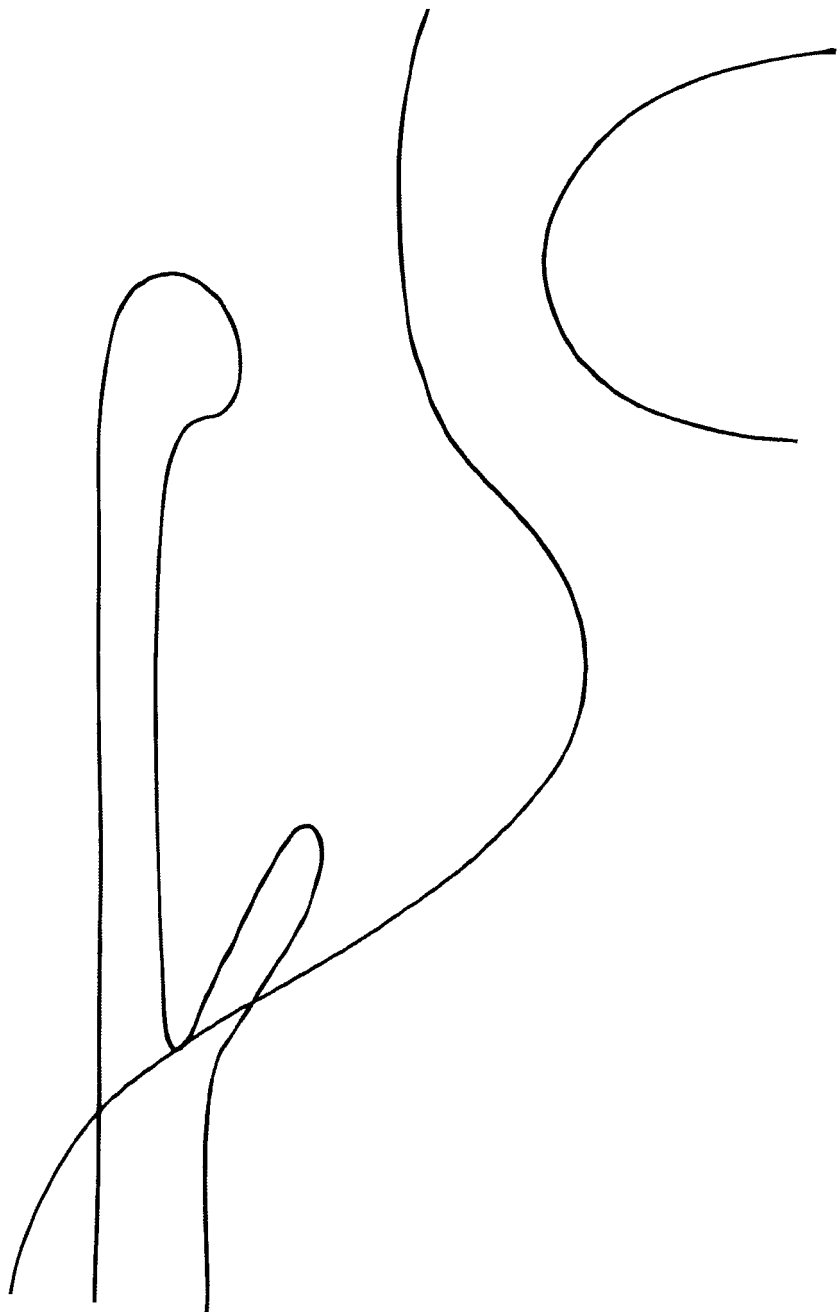

Kadınlar sık sık orgazm taklidi yaparlar

Olabilir, olmayabilir. Ama *şunu* kesin olarak biliyoruz: Kadınlar pek de eskilerde olmayan bir zamana kadar *orgazm olmuyormuş* taklidi yapıyorlardı. Ortaçağ'da "orgazm olan", yani cinsel ilişkiden haz alan kadın bir tür şeytan sayılırdı. Cadı avlarına temel oluşturan *Malleus Maleficarum* "el kitabında", cadıların tarifleri arasında cinsel haz alma görüntüleri de var.

19. yüzyılda ise kadınlar artık cadı sayılmaktan kurtulmuş olmalarına rağmen, bu defa da histerik olarak damgalanmaktan kurtulmak için cinsel ilişkide kayıtsızmış numarası yapmak zorunda kaldılar. Yani kadın cinselliğini bastırmayı dinin bıraktığı yerden tıp ilmi devralmıştı. Kuşkusuz bütün bu durumlarda bastırılan cinsellik, dönüp dolaşıp başka koşullarda ortaya çıkıyor, gerçekten "histerik" olarak tanımlanabilecek davranış farklılıklarına yol açıyordu. Freud uzunca bir süre histerinin "baba tacizi/tecavüzü"nün bir sonucu olduğuna inandıktan sonra en nihayet bu bastırılmış cinselliği keşfetti. Ama çok geç. Kadınlar ikisi de erkek egemenliğinin kurumları olan din ve tıbbın elinden kurtulmak için cinsel ilişkide kayıtsızmış numarası yapmayı sanat haline getirmişlerdi bile.

1950'lerden sonra bir bir yayınlanan "kadın cinselliği" çalışmaları (Kinsey, Masters & Johnson, Hite) "Aaa, meğerse kadınların çoğu orgazm olamıyormuş!" sonucuna vardılar. Ancak aslında gördükleri şey, kadınların "orgazm yeteneklerindeki" bir kusurdan ziyade, yüzyıllardır kendini koruma dürtüsüyle oluşmuş bir savunma mekanizmasından, kendini haz almaktan (ve bu yüzden de cadı, ya da en azından "kötü, yollu kadın" diye yaftalanmaktan) koruma gayretinden ibaretti.

“İyi” erkekler, eşlerinin orgazmını önemser

Aslında gölge etmeseler daha iyi olabilir. Zaten yüzyıllar boyunca cinsel haz konusunda büyük sorunlar yaşatılan, “orgazm” denilen şeyin tanımı konusunda bile pek net olamayan kadınları, bir de orgazm olduklarını kanıtlamak zorunda bırakmak iyi bir yöntem değil. Kinsey, Masters & Johnson ve Shere Hite araştırmaları kadın orgazmı konusunu popüler hale getirdiğinde, kendilerini erkek cinsinin geri kalanından farklı sayan, eğitilmiş, müşfik ve “iyi” erkekleri de bir düşüncedir aldı. “Başka” erkeklerin partnerleri orgazm olamıyorduyorsa, bu mutlaka o erkeklerin bir salaklığı yüzündendi. Kendileri farklıydı. Onlar partnerlerinin orgazmını önemsiyorlardı. Hem de çok. Dolayısıyla işler tersine döndü. Şimdi de kadınlar müşfik ve düşünceli partnerlerine orgazm olduklarını göstermek, kanıtlamak ya da bu konuda uzun konuşmalar yapmak zorunda kalacaklardı. O zaman da yüzyıllardır süren orgazm olmuyormuş taklidi, tersine döndü. Orgazmın ne olduğu, neden olduğu, neden gerekli olduğu hiç düşünülmeden, sadece partneri memnun etmek (ya da en azından susturmak), kalbini kırmamak için orgazm oluyormuş taklitleri başladı.

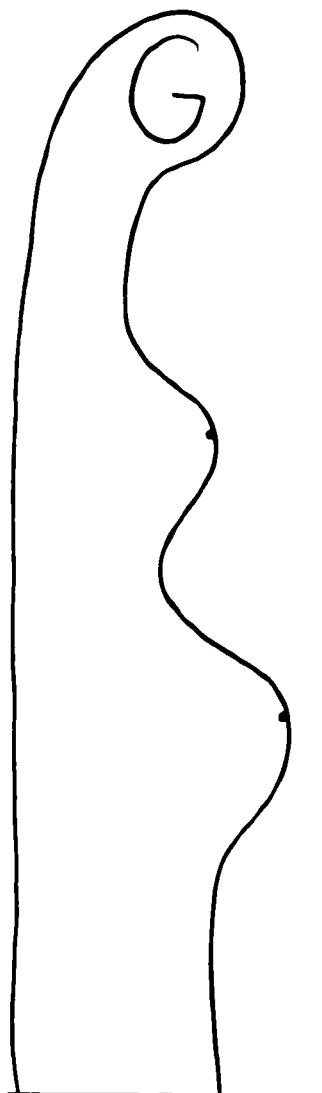
Oysa buradaki temel sorunun ne olduğunu kolayca görebiliriz: Kadın orgazm olsa da olmasa da bundan erkekler sorumluymuş gibi bir inanış var. Eğer olamıyorsa, erkekler suçlu (bunlar kötü, düşüncesiz erkekler). Eğer oluyorsa da bu erkeğin bir başarısı (bunlar da “iyi”, anlayışlı, düşünceli erkekler). Oysa erkekler her şeyin kabahatini ve başarısını üstlerine alınmasalar, meseleyi başarı/yenilgi bağlamından çıkarıp başka terimlerle (sevgi, haz, paylaşma) düşünseler, her şey yoluna girecek.

Erkeğin en büyük dehşeti erken boşalmaktır

Öyle gibi görünüyor. Ama buradaki soru “Ne kadar erken?” olmalı. Erkeğin “boşalması” için doğa ya da seksoloji uzmanları tarafından tespit edilmiş standart bir süre yok. Önemli olan partnerinizle ne kadar uyum içinde olduğunuz. Eğer böyle bir uyum yoksa, yani herkes kendi başının çaresine bakmaya çalışıyorsa, taraflardan birinin diğerine göre “erken” işini bitirmesi zaten kaçınılmazdır. Bu tarafın da “boşalma” konusunda (hem fiziksel hem de psikolojik açıdan) daha az sorunu olan erkek olması ihtimali gayet yüksektir.

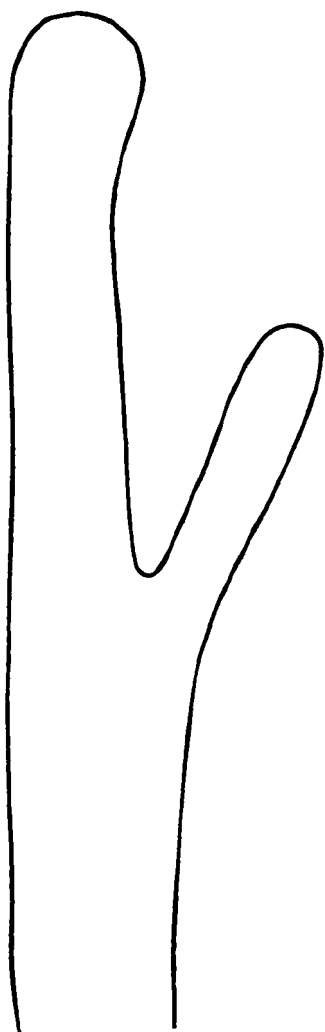
“Erken boşalma” genellikle psikolojik bir sorun olarak görülür. Ama aslında, yukarıda da birkaç kez değindiğimiz gibi, psikolojik olmaktan ziyade kültürel bir sorundur. Cinsellikle ilişkisi fetih/baştan çıkarma üzerine kurulmuş, o baştan çıkarma bir kere gerçekleşince de pek bir motivasyonu kalmayan erkeğin, “bitse de gitsek” sıkıntısının bir sonucudur. Fiziksel ya da psikolojik tedavi yöntemleriyle giderilmesi çok zordur. Esas olan erkeğin cinsel ilişkiyi bir angarya olarak görmekten vazgeçmesi, kendi bedeniyle ve cinsellikten alacağı hazla (ki “boşalma” sırasında alındığı sanılan haz bunun çok küçük bir kısmıdır) barışmayı becermesidir. O zaman “boşalmanın” süresi de bir sorun olmaktan çıkar.

“G” noktası diye bir şey vardır, ama yeri bir muammadır

Muhtemelen öyle bir şey vardır, hattâ A’dan Z’ye kadar sayılabilecek birçok nokta vardır. Yerleri ise hiç de öyle muamma filan değildir. Aşağı yukarı on beş-yirmi santimetre karelik bir alandan bahsediyoruz. Bulması ne kadar zor olabilir?

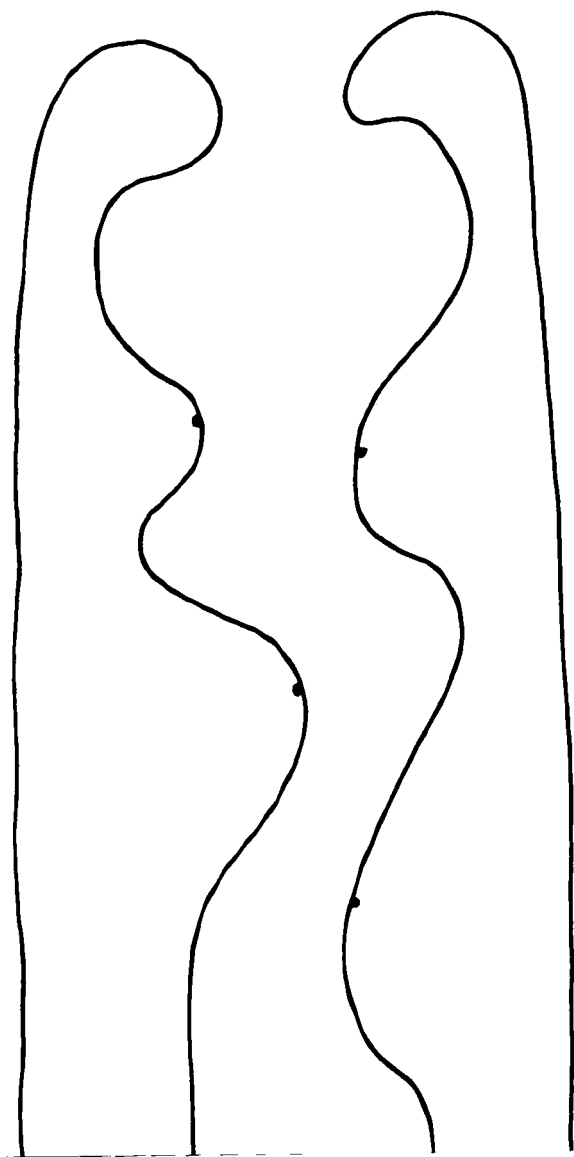
Buradaki sorun maalesef Freud’dan kaynaklanıyor. Kadın cinselliği hakkında pek az şey bilen üstad, eğer “Klitoris orgazmı ergen kızlara, vajina orgazmı yetişkin kadınlara özgüdür,” benzeri bir cevher yumurtlamasa, bu “G” noktası muamması ile hiç uğraşmayacaktık. Nitekim 1960’lardan başlayarak feministler Freud’dan bu saçmanın hesabını (biraz da belden aşağıya vurarak) tekrar tekrar sordular. Haksız da değillerdi: Orgazmın şusu busu olur mu? Her kadın için farklılıklar gösterse de, cinsel uyarılmaya duyarlı bölgenin yeri, boyutları, sınırları belli. Belirli noktalarda sinir uçları daha yoğun olabilir (nitekim klitoris böyle bir bölgedir). Vajinanın içinde de mutlaka böyle noktalar vardır; kadından kadına da yerleri, duyarlılıkları farklılık gösterebilir. Ama her şeyi “bir”e indirgemeye meraklı erkek düşüncesi de hemen bu noktaların sayısını bire düşürüp vajinanın içinde esrarlı bir yere yerleştirdi. Ondan sonra gelsin “G” noktası safarileri... Eğer ille de “bir” nokta arıyorsak klitorisin günahı neydi diye sorabilirsiniz. Onun çok ağır bir günahı var: Bir erkeğe ve bir penise gerek bırakmıyor. O yüzden de klitorisi unutup onu esrarengiz bir “G” noktası ile ikame etmek modern erkek düşüncesinin temeli oldu yıllar boyunca (hâlâ da sürüyor olabilir). Oysa Fransız feminist/psikanalist Luce Irigaray’ı dinleyecek olursak, kadın cinselliği erkek cinselliğinden farklıdır; erkek cinselliği daima “bir” (yani penis) çevresinde kurulur, ama kadın cinselliği “çok”tur. Nokta da yalnızca “G” değil, bir sürüdür, bulmak için ise aramaya bile gerek yoktur.

Erkekler daima sekse hazırdır

Evet, özellikle son yıllarda patlayan Viagra satışları tam da bunu gösteriyor bize. Oysa erkekler sadece *psikolojik olarak* sürekli “sekse hazır olmak” zorunda hissederler kendilerini. Ne de olsa kadınlar üzerindeki egemenliklerini uygulamanın iki yolundan biridir seks (diğeri kaba kuvvet). Ursula Le Guin iki tür kadının erkek egemenlik alanının dışına düştüğünü söyler (“Uzaylı Kocakarı”; *Kadınlar, Rüyalar, Ejderhalar* içinde): Birincisi “kocakarılarıdır”, yani menopoz sonrası kadınlar. Artık doğurgan olmayan kadınlar, doğurganlık üzerine kurulu erkek/baba-egemen düzenin dışına düşerler. Onları ne döverek, ne de “düzerrek” (yani “sopa/sıpa diyalektiğiyle”) bu alana geri çekebilirsiniz. Bunu fark eden erkek dünyası, Avrupa’da (ve Amerika’da) 15. yüzyıl ile 18. yüzyıl arasında bu tür “özgürleşmiş” kadınları cadı diye yakarak tepki göstermişti. İkinci tür ise bakirelerdir. Onlar da (“bakirelik kutsaldır” inancı yüzünden) erkek cinselliğine karşı bir tür dokunulmazlığa sahiptirler. Ancak (“kocakarıların” tersine) zaman bakirelerin aleyhine çalışır. Er geç “düzülerek” erkek/baba-egemen düzenin içine çekileceklerdir.

İşte bu yüzden, erkekler her zaman sekse “hazır ve nazır” olmak zorundalar. Haz almak için filan değil, kadın özgürlüğü tehlikesine karşı polis, asker ve gardiyan rollerini oynayabilmek için (“silahları” da belli). Ama maalesef bedenleri bu kültürel/psikolojik gelişimden habersiz. O yüzden sık sık çelişkiye düşüyorlar. “Hazır olmak zorundayım!” saplantısı her zaman bedende bir karşılık bulamıyor. O zaman gelsin Viagra ve muadilleri. Bir taşla iki kuş: Hem kadınlar üzerindeki egemenlik baki kılınıyor, hem de çokuluslu ilaç şirketleri zengin ediliyor.

Kadınlar için cinsel hazdan çok bağlanmak önemlidir

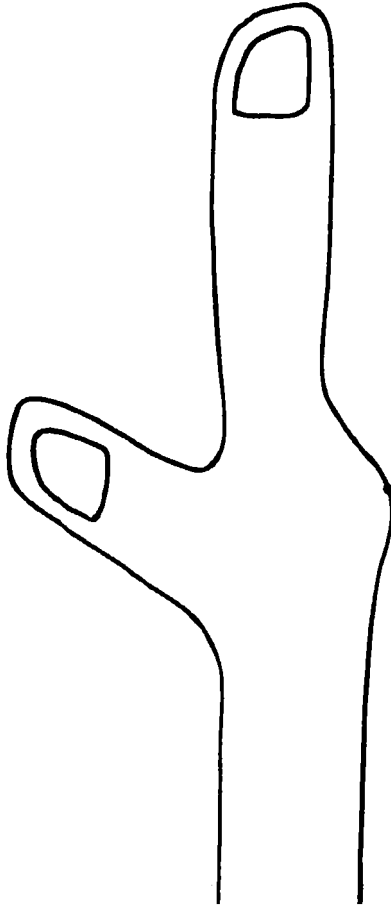
Kadınları binlerce, on binlerce yıl boyunca köleleştirdiğimiz yetmedi, bir de bunu kendilerinin istediğini, kadınların esas derdinin “bağlanmak” olduğunu iddia ederek, verdiğimiz zarara bir de aşağılama ekliyoruz. Kadınlar da erkekler gibi cinsel ilişkiden haz almak ister. Ama maalesef bu haz binyıllardır “tehlikeli” bir şey haline getirildiği için, çoğunlukla öyle değilmiş gibi davranmak zorunda kalırlar. “İstemezler”; “vermezler”; en iyi ihtimalle “yan cebime koy,” diye davranırlar. Çünkü aksi takdirde başlarına gelecekleri bilirler.

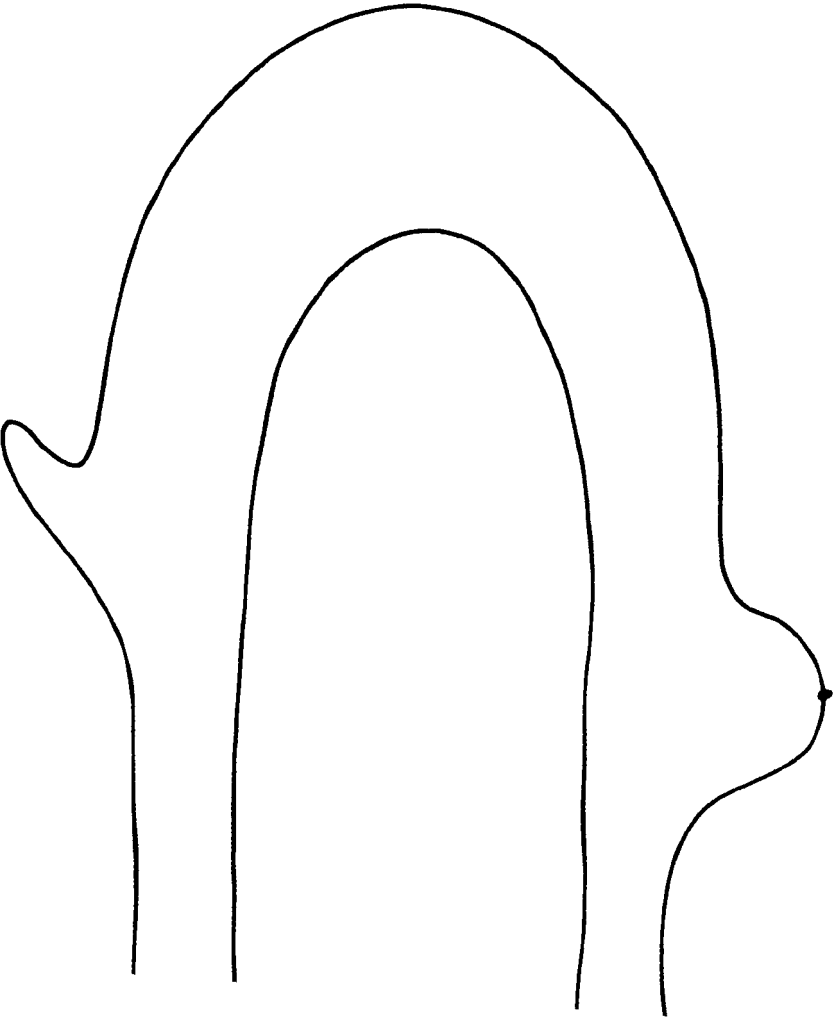
Cinsel ilişkiden haz alan ve bunu gösteren bir kadın mısınız? Yandınız. Çünkü kocanızın/partnerinizin hayal gücünü tetiklediniz bir kere. Adamcağız sizi başka erkeklerle de aynı hazzı (hattâ daha fazlasını) alırken hayal etmeye başlayacak, bunu engellemek için elinden geleni ardına koymayacak. Bu engellemenin varacağı yeri de biliyoruz: Tüm diğer erkekleri devreden çıkarmak mümkün olmayacağına göre, en iyisi sizi öldürüp rahat etmek. Başka kültürlerde “kadın sünneti” diye bir şey icat edilmiş; kadının haz almaya yarayan bölgelerini kesip çıkarmak yani. Ama “medeni” toplumlarda buna iyi gözle bakmıyoruz artık. Öldürüp kurtuluyoruz.

O yüzden iyisi mi siz cinsel ilişkiden haz almıyormuş gibi yapın; tek arzunuzun evlenip yuva kurmak, bağlanmak olduğuna, vatana millete faydalı çocuklar yetiştirmekten başka hevesiniz olmadığına erkekleri inandırın. Bakarsınız bu yolla canınızı kurtarmışsınız.

VI

Eşcinsellik, düzcinsellik,
dümdüzcinsellik

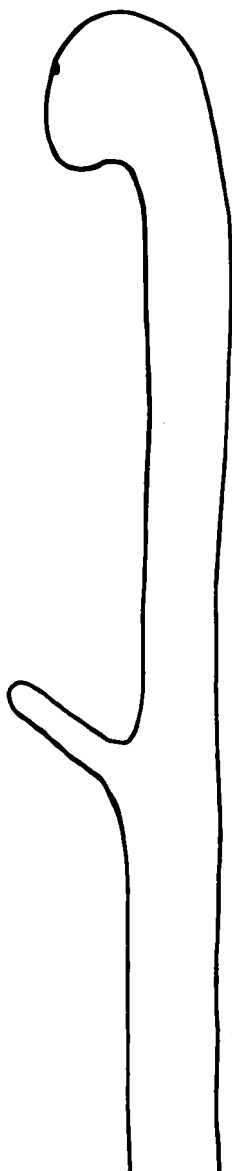

Eşcinsellik hastalıktır

Resmen yalan: 1974 yılında, DSM II'nin (*Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*: Zihinsel Bozukluklarda Teşhis ve İstatistik El Kitabı) yedinci basımında, eşcinsellik “resmen” bir “zihinsel bozukluk” olmaktan çıkarıldı. Ama çok sevinmeyelim, onun yerine hemen “Cinsel Yönelim Rahatsızlığı” (*Sexual Orientation Disturbance*) diye yeni bir kategori icat edildi. Daha sonraları aklievvel Amerikan “bilim insanları” SSAD (*Same-Sex Attraction Disorder*: Aynı Cins Cazibe Bozukluğu) gibi bir inciye de atacaktı.

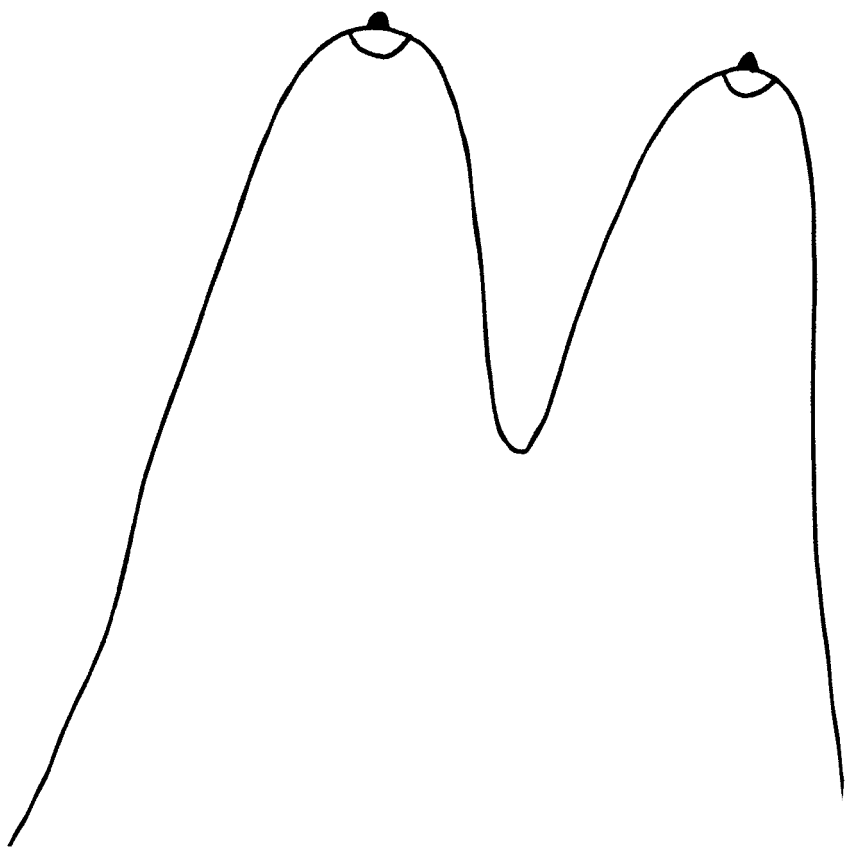
Esas olarak çoğunluğunu beyaz Avrupalı erkeklerin oluşturduğu “bilim dünyası” bir yandan eşcinselliği bir hastalık olarak görmekten bir türlü vazgeçemez, öte yandan da bunun gerçek olmadığını bilir. Bu yüzden kafası bir hayli karışıktır. Çünkü o dünyadaki bir sürü homofobik kafa, eşcinselliği bir tehdit olarak algılamaktan vazgeçemez bir türlü. Artık siz deyin kendi ruhlarının derinliklerinde yatan eşcinselliğin başını kaldırmasından korktukları için, ben diyeyim bunu “mutlu” ve kutsal geleneksel aile yapısının dibine dinamit koymak olarak algıladıkları için. Ama en azından 1974’ten beri, “eşcinsellik” resmi tıp metinlerinde bir hastalık olarak geçmiyor. Kıymetini bilelim, ama meselenin çözülmüş olmaktan çok uzak olduğunu da kabul ederek yola devam edelim.

Eşcinsellik doğal değil bir kere...

Hâlbuki insanların yaptığı her şey ne kadar doğal! Koka Kola pınarlardan fışkırıyor, şarap şelalelerden dökülüyor. Uçak dediğiniz, karlı dağların tepelerindeki vahşi uçakların ehlileştirilmiş hali. Otomobiller ise bostanda yetişiyor. Bina dediğiniz doğal bir kaya formasyonu, gökdelen ise kalkerli bir jeolojik oluşum. Daha devam ederdim ama vaktimize yazık. Bir şey doğal mıdır, değil midir diye sormadan önce, insanlığın doğal olanın dışında ve ona karşı bir gelişimi olduğunu, kültürün doğayla zıtlık içinde (*nature/culture*) geliştiğini kabul etmemiz gerekir. Uygarlık dediğimiz şeyin ortaya çıkabilmesi için doğayı değiştirdik, dönüştürdük, onu kendisinden başka bir şey haline getirdik. Yalnızca nesneler, aletler ve binalar bağlamında değil, davranışlar, yaşantılar ve alışkanlıklar açısından da. O yüzden hiç hayale kapılmayalım: İnsana dair olan hiçbir şey doğal değildir. Aslına bakarsanız, mesela aşk da doğal değildir: Siz hiç “âşık” kirpi gördünüz mü? Zürafalar çiftleşmeden önce âşık olmayı mı bekliyorlar? Aşk ne kadar doğalsa, eşcinsellik de o kadar doğaldır.

Yani özetle, eşcinsellik “doğal” değildir, amenna, insanların ortaya çıkardığı her şey gibi. Ya bunu kabul edip susmamız, ya da artık “doğa”yı ve doğal olanı farklı bir biçimde tanımlamaya başlamamız gerekiyor. Üreme amaçlı olmayan cinselliğin kendisi de klasik anlamıyla doğal değildir zaten. Doğum kontrolü uyguladığınız zaman, prezervatif, doğum kontrol hapi, rahim içi cihazı kullandığınız, takvim yöntemi uyguladığınız, dışarıda boşaldığınız zaman da “doğal olmayan” bir şey yapıyorsunuz demektir. Doğa yalnızca üremeden anlar, cinsellik ise insana özgüdür.

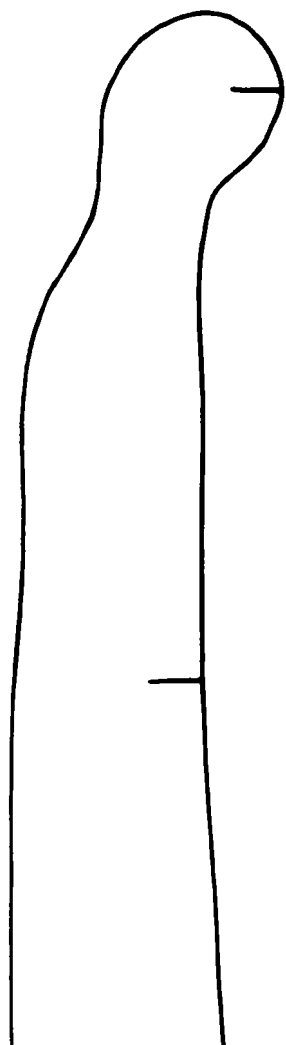

(Hemen taraf değiştiriyoruz)
Evet, evet, eşcinsellik doğada da var

Bir ařırđdan öteki ařırđya... 1990'lerde yapılan bir çalışmada koçların yaklaşık %12'sinin çiftleşmek için koyun yerine diğer koçları tercih ettiği ortaya çıkınca "bilim dünyası" sarsılmıştı. Araştırmanın sonuçları hemen popüler dergilerde yayınlandı: İşte "eşcinsellik" hayvanlar âleminde de "keşfedilmişti". Çalışma "İbne Koçlar" adıyla iyice meşhur oldu. Sonra bu (ibne) koçların beyinleri de incelendi ve diğer (normal) kolardan belirli farklılıklar taşıdığı ortaya ıktı. Kısaca, bu koçların hipotalamusları diğerlerinden farklıydı, hormonal yapıları da. İşte en nihayet eşcinselliğin sırrı özölmüştü: Eşcinsellerin beyinleri (herhalde genetik bir nedenle) "normallerden" farklıydı.

Tabii bu çalışmanın cevap veremediği iki büyük soru vardı: 1. Aynı şey niye koyunlar (yani dişiler) için de geçerli değildi? Hayvanlar âleminde lezbiyenlik yok muydu? 2. Bu nörolojik farkın mekanizması neydi? Cevaplar aslında basit: O %12 "ibne" ko var ya, o zavallı hayvancağızlar eşcinsel filan değillermiş, yalnızca koku alma duyularındaki genetik bir fark yüzünden östrojen (dişilik hormonu) kokusu yerine testosteron (erkeklik hormonu) kokusu tarafından "uyarılıyorlarmış" meğer. Nitekim hipotalamus da koku algısının üreme davranışına dönuştüğü yerdir beyinde.

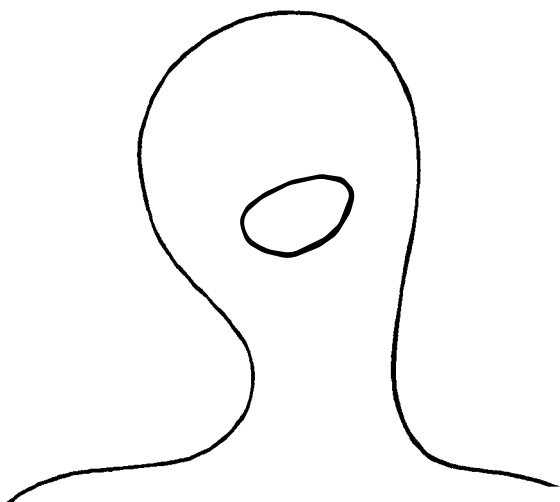
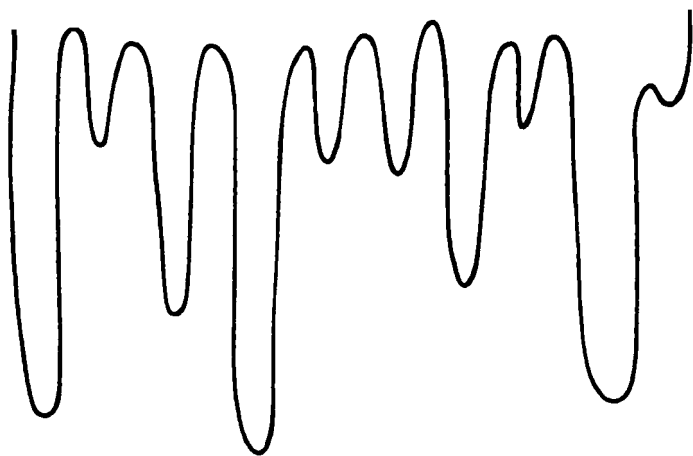
Sonuç olarak: 1. Hayvanlar âleminde eşcinsellik yok; ol- saydı lezbiyen koyunlar da olurdu. 2. Koku duyusu tarafından tetiklenen şey "cinsellik" değil, üreme içęüdüřü. Hayvanlar "eşcinsel" olamaz, çünkü eşcinselliğin olması için önce cinselliğin olması lazım.

Eşcinsellik hastalık değilse de günahtır

Eh, bu iddianın doğru olduğu bir yer yok değil. Mesela Katolik Kilisesi hâlâ bu inancı savunuyor. Kitaba göre haksız da değiller: Eski Ahit'in Tekvin Suresi'nde, kendi kızlarıyla hemhal olup ikisini de hamile bırakan Lut'a anlayış gösteren Tanrı, eşcinselliğin alıp yürüdüğü Sodom şehrini dümdüz eder. Hattâ anal seks anlamına gelen "sodomi" kelimesinin kökü bu şehrin adıdır.

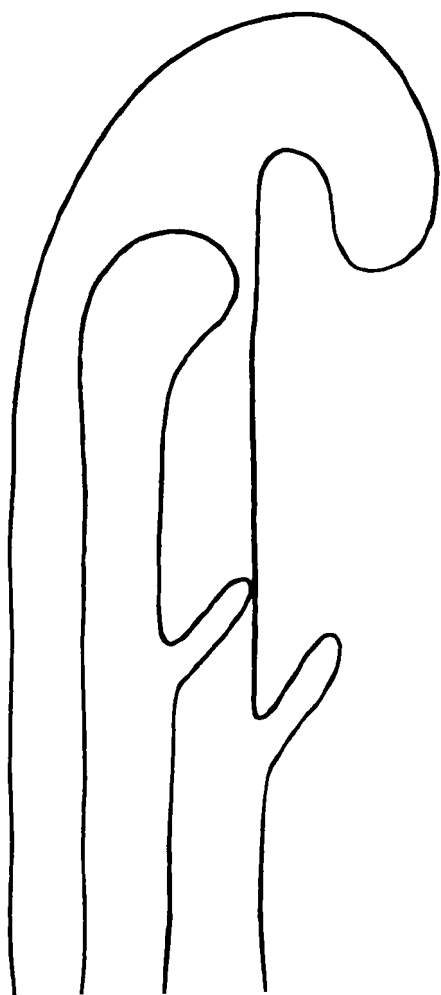
Ancak aynı şeyi bütün dinler için söylemek mümkün değil. Mesela Antik Yunanlıların dinsel anlayışları arasında eşcinsellik ile ilgili bir yasa, hattâ bir kınama bile yok. Mitolojiye bakılırsa, Antik Yunan tanrılarının bazıları bizzat eşcinsel ilişkiler kuruyorlar. Daha eskilerde, Uruk kralı, yarı-tanrı Gılgamış'ın Enkidu ile eşcinsel ilişkisi bildiğimiz ilk destanın konusuydu. Antik Mısır dininde de böyle kısıtlama yok. Budistlerin zaten böyle şeylere aldındıkları söylenemez. Yani kısacası, eşcinsellik neredeyse yalnızca İbrahimi dinlerde (Musevilik-Hristiyanlık-İslam) günah. Onun da kaynağı Musevilik'in temel kitabı Tevrat'ta (Hristiyanlar için Eski Ahit) bulunabilir. Kuran ile Tevrat'ın da büyük ölçüde (en azından mitolojiler bakımından) örtüştüğü düşünülürse, bu ortaklık anlaşılabilir oluyor. O zaman temel soru, Antik çağdaki Yahudilerin eşcinselliğe neden bu kadar düşman olduklarıdır. Bir açıklama, dinlerine ve kabilelerine dışarıdan "üye" kabul etmeyen ve Ortadoğu'da çok sınırlı bir nüfusa sahip olan Yahudilerin, üremeyi hedeflemeyen cinsel ilişki biçimlerini devre dışı bırakmak istemeleri olabilir mi? Düşünmeye değer.

Eşcinsellik kapitalizmin bize musallat ettiği bir beladır

Bir zamanlar memleketimizdeki her devasa saçmalığın bir köşesinde imzası bulunan büyük Türk düşünürü Doğu Perinçek böyle bir iddiada bulunmuştu. Sonra da Antik Yunan'daki eşcinselliği açıklamak için o devirde de bir nevi kapitalizm icat etmeye çalışmıştı.

Oysa eşcinselliğin herhangi bir toplumsal-ekonomik oluşumla herhangi bir nedensel ilişkisi yok. Hem “aşk” hem de “cinsel ilişki” anlamına gelen “eros” kavramının mucidi olan Antik Yunan'da “aşk” genellikle iki erkek arasındaki bir ilişki olarak görülürdü, Nitekim “âşık” anlamına gelen *erastes* ile “maşuk” anlamına gelen *eromenos*, ikisi de eril kelimelerdir. O zamanlar kadınlara “âşık” olmak pek makbul bir davranış sayılmazdı; neden sayılsın ki, o dönemde kadınlar okuma-yazma bilmeyen, eve göbekten bağlı, toplumsal yaşamla ilişkisi son derece sınırlandırılmış varlıklardı. Aşk, genç oğlanlarla, onlara hamilik eden, eğiten, yönlendiren orta yaşlı (ki o dönem için bu yirmilerin sonları filan demek) erkekler arasındaki bir ilişkiydi. O oğlanlar büyüyüp birer “aile babası” olunca da sona ermesi beklenirdi. O yüzden de mesela Platon'un *Şölen*'inde Sokrates bu ilişkiyi öve öve bitiremez. Yani kısacası eşcinselliğin belli bir kültür ve belli bir tarihsel dönemle nedensel bir ilişkisi yok.

Demek ki eşcinsellik erkeklere özgü...

Bildiğimiz tarihin başından bu yana her şeye sahip çıkmayı beceren erkekler, burada da marifetlerini konuşturmaya çalışıyorlar besbelli. Hayvanlar âleminde gözü dönünce hedefi şaşırp delik gördüğü her yere saldıranlar erkek, burası doğru. Ama cinsel haz açısından bakıldığında işler öyle değil. Antik Yunan'dan devam edersek, üreme faaliyeti ile (ev, aile) aşk (eros) arasındaki sınır daha o zamandan çizilmiş. Bu bölünmenin kaybedeni tabii ki öncelikle kadınlar; insan yerine bile konulmuyorlar. O yüzden de cinsel aşk bile erkeklerin tekeline giriyor, kadınlarsa bir nevi kuluçka makinesi muamelesi görüp eve, çocuk taşıma, doğurma, yetiştirme işlerine hapsoluyorlar.

Kuşkusuz zaman içinde kadının konumu değişip insandan sayılmaya başlayınca, onlar da “aşık” ve “maşuk” olacaklar. Üstelik sadece “karınlarından sıpayı, sırtlarından sopayı” eksik etmeyen erkeklere de değil yalnızca; diğer kadınlara da. Ama bu geleceğin haberini Antik Yunan'ın en büyük şairlerinden biri olan Sappho (ki kendisi kadın) vermişti zaten. Ne var ki Sappho da lezbiyendi ve lezbiyenlik (Lesbian: Lesbos'lu) adını onun doğum yeri olan Lesbos (Midilli) adasından alacaktı.

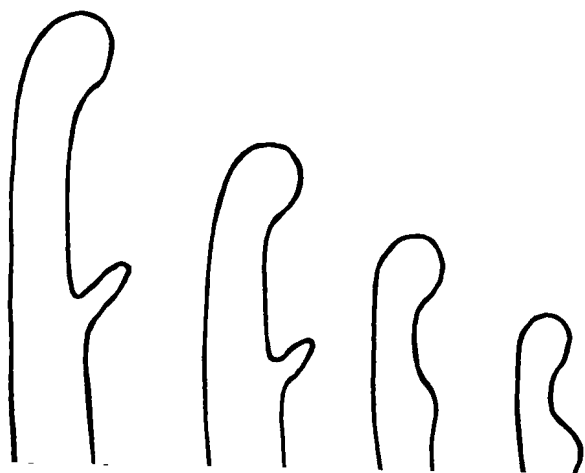

Eşcinsellik doğuştandır (Genlerimizde var)

İşte öncekilerin aksine, hem homofobik eşcinsel düşmanları, hem de bazı eşcinsel aktivistler tarafından, ortaklaşa kabul edilen bir efsane. Yukarıda anlattığımız “İbne koçlar” hikâyesi de bir yere kadar bunu gösteriyordu zaten. Eşcinsellik bir tercih, bir seçim değil, bir “yönelim”; doğuştan gelen, kimilerinin “fıtratında” olan, genlerine işlenmiş bir şey bazılarına göre.

Her yaygın efsanede olduğu gibi, bunda da bir hakikat payı var üstelik. “İbne koçlar” çalışması da gösteriyordu ki, bazı koçların koku alma duyularındaki genetik bir farklılık, onları dişilerine değil diğer koçlara yönlendiriyor. Ancak farkındaysanız bu “genetik” açıklamada lezbiyen koyunlara yer yok Zaten lezbiyen koyun diye de bir şey yok. Oysa gayet iyi biliyoruz ki, insanların dünyasında lezbiyenlik diye bir şey *var*.

Demek ki ya (erkek eşcinselliğinin değilse de) lezbiyenliğin “doğaya aykırı” olduğunu söyleyeceğiz, ya da insan cinsel davranışlarını hayvan deneyleriyle açıklamaya çalışmaktan vazgeçeceğiz. Bazı erkeklerde, genetik nedenlerle öbür cinse yönelik bir itme, eş cinse karşı da bir cazibe olabilir. Bu da büyük ihtimalle koku duyusundaki bir farklılıktan kaynaklanır. Ancak insanların cinsel davranışlarının yalnızca koku duyusuna bağlı olduğunu da kim söyledi? Koku bu davranıştaki unsurlardan sadece biri, belki de en ilkeli olabilir. İnsanlar on binlerce yıl boyunca hayvanlardan farklılaştılar ve cinsel davranışlarında içgüdü dışında birçok saik oluştu: Estetik, yetişme tarzı, kültürel ve toplumsal dürtüler ve en nihayet bilinçli ve iradi tercihler. Bunları unutup her şeyi hayvan deneyleriyle açıklamaya kalkarsak, insanlara “hayvan” diye küfretmiş oluruz sadece.

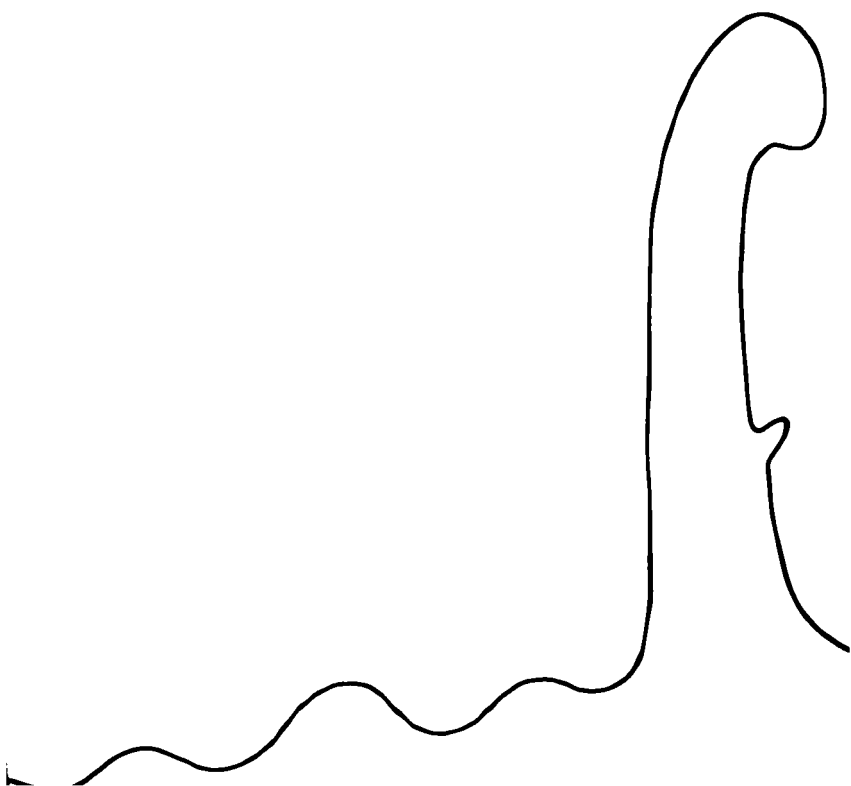

Eşcinsellik doğuştandır (Allah böyle yaratmış)

Bir savunma biçimi olarak anlamlı sayılabilir. Bu savunmayla eşcinselliğin bir suç, bir hastalık, bir günah ya da bir sapıklık biçimi olmadığını söylemiş oluyorsunuz. Ancak insanlık “doğuştan olan” her şeyi tababet yoluyla değiştirmeye kalkışabildiği için, mesela anne-babaların “Aman, evladımız eşcinsel olmasın,” diye çocuklarını doktor doktor dolaştırmasını, kimi yarı-bilimsel, kimiye düpedüz şarlatanlık olan çeşitli “tedavilere” maruz bırakmasını nasıl engelleyeceksiniz?

Eşcinseller açısından, “Allah böyle yaratmış!” demek, sırtını sağlama almak, ulvi bir otoriteye yaslanmak gibi görünse de, çevre baskısı uzun vadede bu “sağlamcılığı” anlamsız hale getirir, “çare” arayışları başlar. Üstelik bu çare arayışları, olmayan bir sorun yaratmaktan, varolan bir sorunu daha da ağırlaştırmaya kadar çeşitli belalara kapı açar.

Eşcinsel olmayanlar açısından ise, “Allah böyle yaratmış!” demek, bağışlayıcı bir konumdan konuşmaktır ve daha baştan ortada bağışlanacak bir kusur olduğunu varsayar. Yukarıdan bakar, aşağılamayı affetme gibi “saygın” bir tavrın arkasına gizler. Oysa Freud’un neredeyse bir asır önce söylediği gibi, “Eşcinselliğin bir avantaj olmadığına şüphe yok, ancak utanılacak bir şey, bir kusur veya bir aşağılanma sebebi olduğu da söylenemez; hastalık kategorisine dâhil edilemez.”

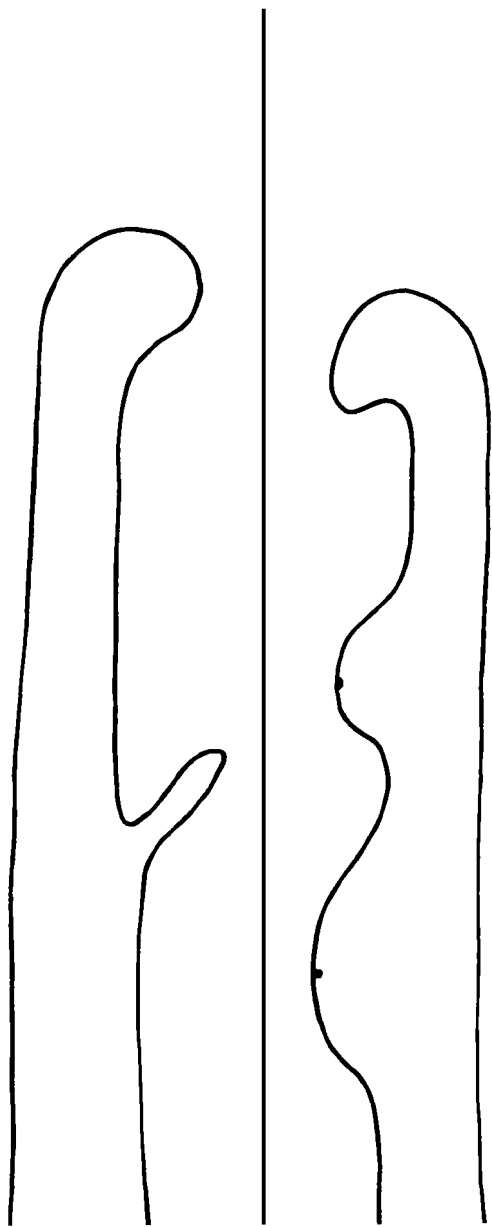

Eşcinsellik kalın bağırsak hastalıklarına yol açar

Bu tür “tıbbi” iddialar ne kadar korkutucu (ve ne kadar gülünç) oluyor, değil mi? Nereden başlamalı? Bir kere, kastedilen anal seks, ya da “sodomî” (hani şu Tevrat’taki Sodom şehrinin adından türeyen). Her anal seks yapan eşcinsel olmadığı gibi, her eşcinsel de anal seks yapmaz, bu bir. Birçok düzcinsel ilişki de de anal seks ziyadesiyle mevcuttur. Ayrıca lezbiyenler (dildo ya da ellerini kullanmadıkları sürece) anal seks yapmazlar (nendense bu tür iddialar lezbiyenleri hep yok sayar). Son olarak, her erkek eşcinsel anal seks yapacak diye bir şart da yok. Yani kısacası, hijyene dikkat etmezseniz, zaten seks her türlü hastalığa yol açabilir (ya da açmayabilir).

Oyuncu, televizyoncu, komedyen ve yapımcı Stephen Fry (ki kendisi Birleşik Krallık’taki önemli eşcinsel aktivistlerden de biridir), eşcinsellik üzerine hazırladığı bir belgeselde, eşcinselliğin hukuken “yasak” olduğu ülkeleri tek tek dolaşır, bu ülkelerdeki eşcinsel karşıtlarıyla söyleşiler yapar. Sanıyorum bir Afrika ülkesinde, ateşli eşcinsel düşmanı bir din adamıyla konuşması sırasında, rahip efendi eşcinselliğin sağlığa zararlı olduğunu, mesela kalın barsak enfeksiyonlarına yol açtığını iddia eder. İşte Fry’ın cevabı: “Yahu siz homofobiklerin aklı sadece belden aşağıya çalışıyor. Kendimi bildim bileli eşcinselim, daha bir kere anal seks yapmışlığım yok!”

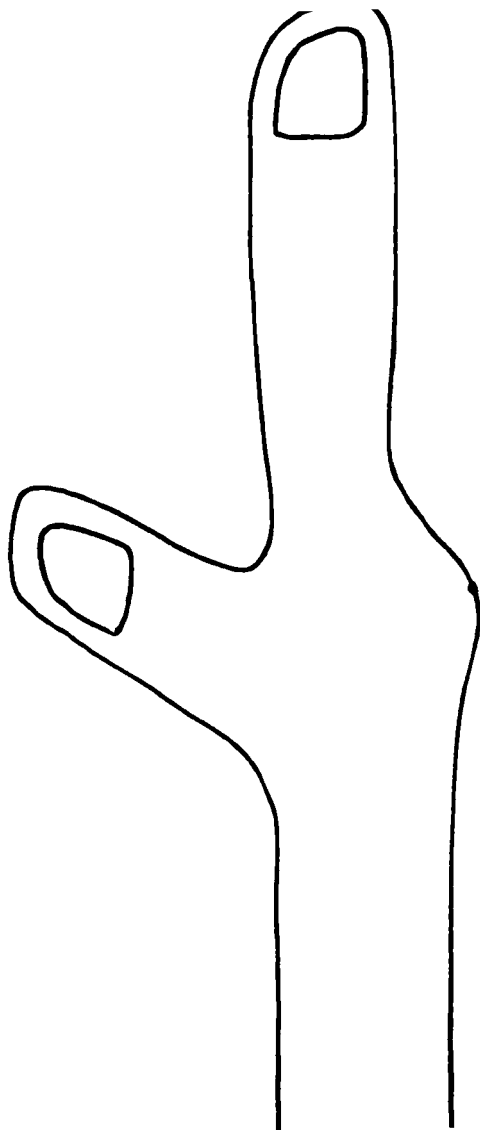
“Önyargı iyidir, zaman kazandırır!” diye bir özlü söz vardır. Evet, muhtemelen biraz zaman kazandırır, ama kaybettirdikleri saymakla bitmez. O zavallı rahibin yerinde olmak ister miydiniz?

“Heteroseksüellik”, düzcinselliktir

Değildir. Maalesef eşcinsellikle ilgili terimler ortaya çıkıp yerleşirken, “eşcinsel” (homoseksüel) terimini ilk kez kullanan Karl-Maria Kertbeny (1869), bunun zıddı olarak “heteroseksüellik”i önermişti. Sonra da bu kullanım yapıştı kaldı. “Heteroseksüel” giderek *straight* (“düz”) kelimesiyle eşanlamlı hale geldi. Oysa Eski Yunancada “hetero-” öntakısı “öbür, öteki” anlamına gelir. *Orthodox* (ortodoks) “düz yoldan giden”, egemen öğretiyi kabullenen demektir. *Heterodox* ise Bâtını anlamına gelir; yani düz yoldan, egemen öğretilen sapan.

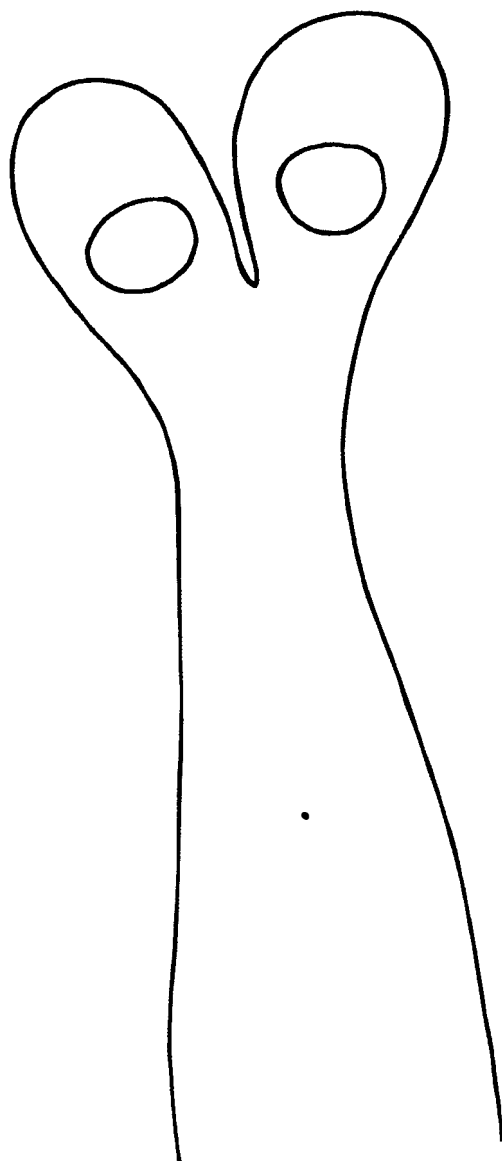
Demek ki “heteroseksüel” kelimesine haksızlık ediliyor bir buçuk asırdır. Heteroseksüel, düzcinsel demek değildir. Tam tersine, “öbürcinsel” anlamına gelir; “öteki cinsi arzulayan” anlamında değil, cinsellikte anayoldan, “düz” yoldan sapan anlamında. O yüzden de başta eşcinsellik olmak üzere, erkek/baba-egemen düzenin tek yol olarak sunduğu “düzcinselliğin” (yani kadının zorunlu tekeşliliğine dayalı, bir erkek ile bir kadının çocuk yapma amacıyla çiftleşmesinin) dışında kalan tüm cinsel ilişki biçimleri, aslında “heteroseksüel” (ya da “öbürcinsel”) başlığı altında anılmayı hak eder. Zaten “heteroseksüellik” de tanımı gereği “bir” tane değildir. Çoktur, çeşitlidir. O yüzden de kendini LGBTİ olarak tanımlayan herkes (eğer isterse) göğsünü gere gere kendisine heteroseksüel/öbürcinsel de diyebilir. Geriye kalanlar ise ortoseksüel/düzcinsel adını hak ederler.

Ya eşcinselsindir, ya da düzcinsel

“Ya o, ya bu”culuk ruhumuzun derinlerine kadar işlemiş. An-nemi ya da babamı daha çok sevmek, sağcı ya da solcu, Şarklı ya da Garplı olmak, sağ ya da sol elimi kullanmak zorundayım ille de. Oysa Freud bize her bebeğin biseksüel doğduğunu, daha doğrusu duygusal ve cinsel yönelim açısından cinsiyet ayrımı yapmadığını söylemişti zamanında. Neden yapsın ki? Düzcinsel-lik genetik bir durum değil, hiç kimse “öteki” cinsi arzula-ması gerektiği bilgisiyle doğmuyor. Öteki cinsle yönelik içgü-düsel çekim ise ancak ergenlikle birlikte, yani hormonal yapı olgunlaştığında ortaya çıkıyor. O da “cinsel yönelim” sayılmaz aslında: daha ziyade bir çiftleşme güdüsü. Onun da çoğunlukla (istisnaları var: “ibne koçları” unutmayın) öteki cinsle yönelik olması normal.

Normal, ama zaten cinsellik esas olarak “normal” bir şey değil. O yüzden doğduğu anda annesinden başka bir şeyi ar-zulamayan bebeğin, büyüdükçe hangi “cinsiyeti” arzulayacağı da bazıları genetik ama bazıları da düpedüz çevresel bir takım faktörler tarafından belirlenecek. Zaten arzu söz konusu oldu-ğunda, neden dev iki kategori yaratarak (hemcins/öteki cins) bunların birini tümüyle dışarıda bırakıp diğerini olduğu gibi arzu nesnesi yapmamız gerektiği de belli değil. Arzu toplumsal cinsiyetlere, yani insanlığın yarısına (kadınlara ya da erkeklere) değil, kişilere, bireylere yöneliktir. Bir erkek bir (ya da birçok) erkeği ve/veya kadını, bir kadın da bir (ya da birçok) erkeği ve/veya kadını arzulanabilir. Arzulanan kişilerin cinsiyetinin ne olacağı/olması gerektiği ancak ikincil bir öneme sahiptir.

Biseksüeller iki cinsi de aynı biçimde arzular

Şart değil. Yukarıdan devam edersek, kişiler başka kişilerle, onların kişiliklerine özgü biçimlerde arzular. Hiç kimse hiç kimseyi “aynı biçimde” arzulamaz zaten. Ama kadın ya da erkek bir kişi, belirli bir cinsiyeti arzulamaya daha yatkın olabilir. Bunun genetik, kültürel, hormonal ya da yetişmeye ilişkin bir sürü nedeni de olabilir. Gene de bu arzunun dışlayıcı, diğer cinsiyeti tamamen devre dışı bırakan bir arzu olması gerekmez.

Demek ki herkes işe biseksüel olarak başlar, zamanla (genlerinin, hormonlarının, yetişme biçiminin, koşullarının etkisiyle) bir cinsiyeti tercih eder hale gelebilir. Bu tercih mutlak olursa ona eşcinsel ya da düzcinsel deriz. Mutlak olmaz da bir yönelim olarak kalırsa, kişi hâlâ biseksüeldir, ama gene de “iki cinsi de aynı biçimde” arzulamaz, farklı biçimlerde arzular. Yani kısacası eşcinsellerle düzcinsellerin arasında, onların mutlak (ve o yüzden de eksik) arzularının ötesinde, tüm insanları potansiyel olarak arzulayabilen mucizevi bir “biseksüeller” kategorisi yok.

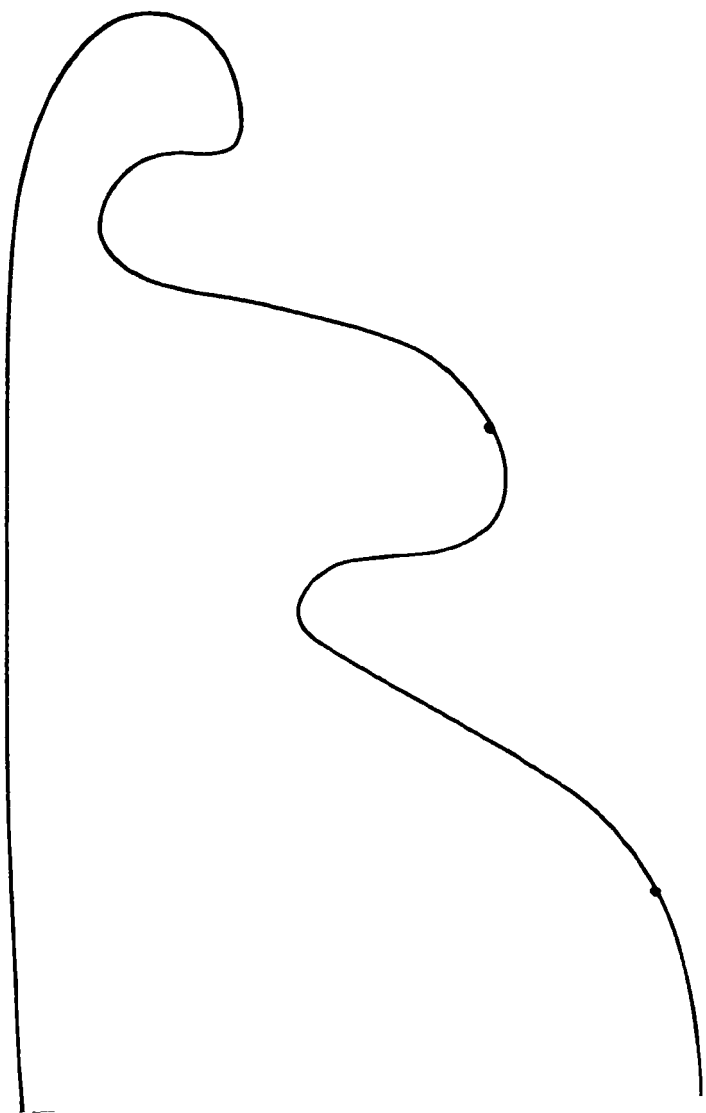
Bazı eşcinseller bu “biseksüelliğin” bir tür arsızlık olduğunu düşünürler; kısmen haklıdırlar da. Hele biseksüellik açıkça eşcinsel olmanın risklerini almayıp onu düzcinsel (bir) ilişki(-ler) arkasında kamufle etmenin bahanesi olarak kullanılıyorsa. Ama her biseksüel böyle değildir. Biseksüeller de hepimiz gibi eksik, kusurlu arzuları olan, ancak bu arzuları (şu ya da bu nedenle) mutlak kategorilere hapsedmemiş, bu nedenle de biraz çocuk kalmış bireylerdir sadece.

VII

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Karnından Sıpayı,
Sırtından Sopayı

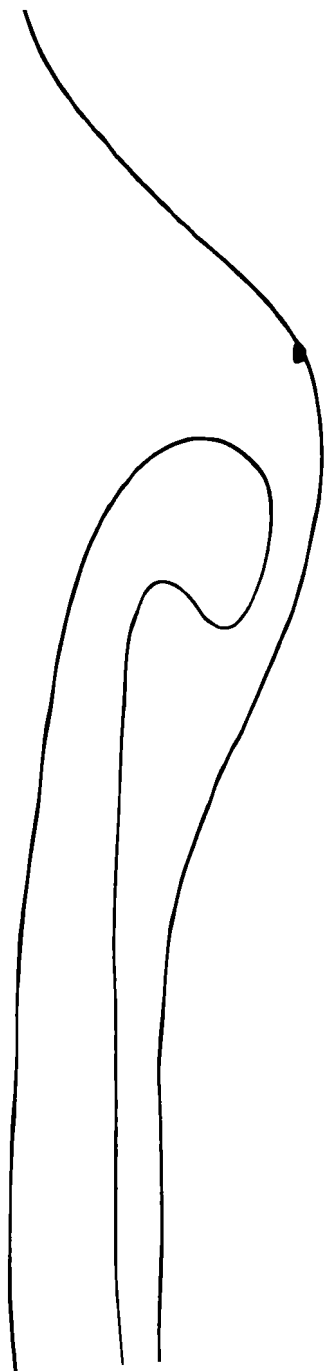

Kadının karnından sıpayı, sırtından sopayı eksik etmeyeceksin

Bu ifadenin çürütülmesine nereden başlamalı bilmiyorum. Birincisi, sığa/sopa kafiyesini yapabilmek için üreme işlevini şiddet ile iç içe yerleştiriyor ki, bu lafı kullananlarda biraz beyin olsa bu tür bir itirafta bulunmamayı tercih ederlerdi herhalde. Ama o kadarcık beynin varlığını bile beklemek beyhude. Çünkü zaten kadının karnına yerleştirilecek şeyin bir “sığa” olduğu söylendiğinde, o sıpayı yerleştirecek varlığın düpedüz bir eşek olduğu da ikrar edilmiş oluyor.

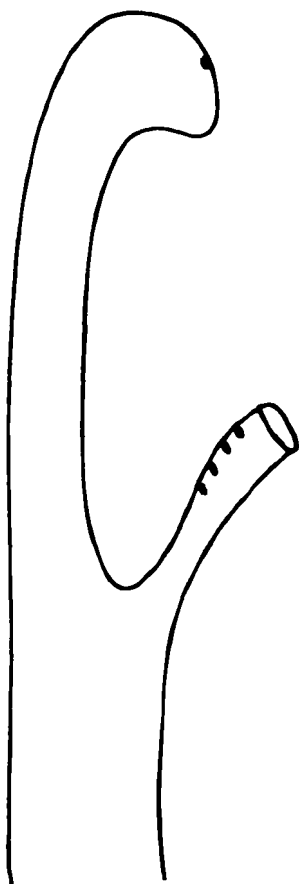
Kısacası, bir kadını hamile bırakmak ve onu dövmek arasında dolaysız bir ilişki var: Demek ki, istediğimiz kadar anneliğin ve babalığın erdemleri hakkında, ya da vatana-milllete ya da “insanlığa” faydalı kuşaklar yetiştirmenin önemi üstüne methiyeler düzelim, üreme işlevinin bir yanı, kadını erkek denetimi altında tutmaktan başka bir şey değil. Yoksa binlerce yıllık erkek “bilgeliği” neden dövme ile hamile bırakmayı aynı cümle içinde ve birbirinin tamamlayıcısı olarak zikretsin? Hamile kadın sadece yeni bir insan dünyaya getirmekle kalmaz, hamilelik ve çocuğun ilk yılları boyunca eve (mağaraya, sazdan yapılmış kulübe, apartman dairesine) bağlı kalır. Özgür olamaz. Dolayısıyla, “karnından sıpayı eksik etmediğiniz” sürece, bu bağımlılık da bir ömür boyu sürer. Ya menopozdan sonra? Eh, erkeğimiz o aşamada “karnından sığa, sırtından sopa” eksik edilmeyecek yeni (ve daha genç) kadınlara doğru yelken açmıştır çoktan.

Kızını dövmeden dizini döver

Kızını dövmeden dizini dövmez, olsa olsa karısını döver. “Diz dövmek” bir terim olarak pişmanlığa işaret eder. Ancak Akdeniz ve Orta Doğu kültürlerinde bir metafor olmanın ötesinde gerçek, törensel bir davranışı da gösterir. Yalnız şu var ki, o törensel davranışta “diz dövenler” erkeklerden ziyade kadınlardır genellikle. Dolayısıyla kızını dövmesi beklenen kişi baba, oysa “yeterince dövülmeyen” kız bir çam devirdiğinde dizini dövcek kişi ise annedir.

“Yeterince dövülmeyen” kızın ne yapmasından korkuyoruz peki? Arkadaşlar edinmesinden, kendine bir sevgili bulmasından, cinsel ilişki kurmasından, hovardalık etmesinden, emirlere uymaktansa başına buyruk davranmasından, yani kısacası, hayattan keyif almasından. Kızımız hayattan keyif alıyor, bağımsız bir birey olarak davranıyorsa, bundan pişmanlık duymamız bekleniyor. Oysa bizim (babalar olarak) onu baba evindeyken iyice dövüp yakın gelecekte kendisini teslim edeceğimiz koca evinde yiyeceği dayaklara hazırlamamız gerek. Eğer zamanında (artık siz deyin zaafan, ben diyeyim sevgiden) bunu becerememişseniz ve kızınız “kötü yola” düşmüşse, yapacağınız şey kabahati karınızın üstüne yıkıp eskiden kızınızdan esirgediğiniz dayağı ona atmaktır. O da konu komşunun önünde “dizini döverek” “atasözünün” gereklerini yerine getirecektir.

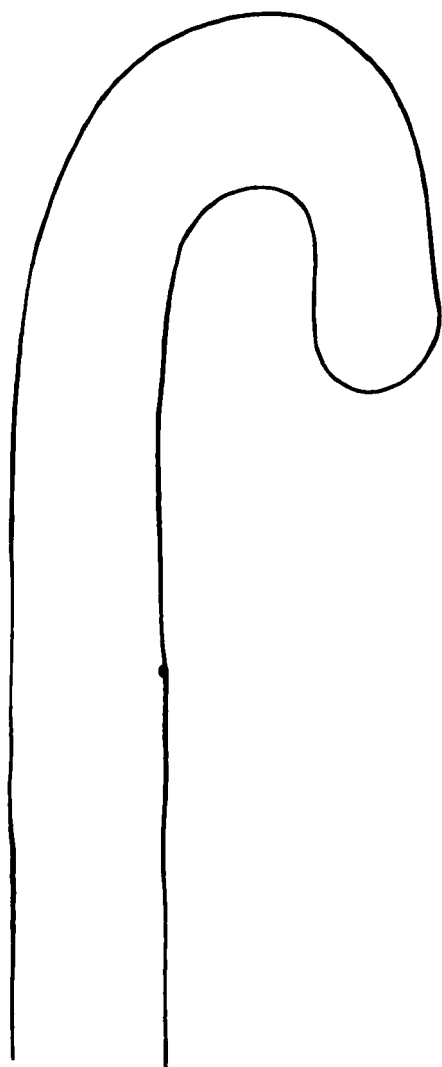

Kızını kendi haline bırakırsan ya davulcuya varır ya da zurnacıya

Bunu çürütmek bir yandan çok kolay, ama bir yandan da güç: Memlekette sınırlı sayıda davulcu ve zurnacı var, dolayısıyla “kendi haline bırakılan” kızların ancak çok küçük bir küsuratı “davulcuya ya da zurnacıya” varabilir. Öte yandan (çoğunlukla erkek olan) davulcu ve zurnacıların da evlenmesi gerek. Dolayısıyla “kendi haline bırakılınca” davulcuya ya da zurnacıya varacak bir miktar kız olacak her zaman.

Esas soru, neden “davulcu ya da zurnacı” da mesela “hırsız-uğursuz”, “çulsuz” ya da “tapu-kadastroda memur” değil? Buna bir cevap vermek mümkün tabii ki. “Davulcu ya da zurnacı” derken kastedilen bu enstrümanların icracıları değil aslında. Özgürce, hiç kimseye, hiçbir kuruma ya da otoriteye bağlı olmadan, köy köy dolaşıp düğün-derneklerde sanatlarını icra eden kişiler kastediliyor “davulcu-zurnacı” derken. Batı’daki “*minstrel*”ların (gezgin ozanların) bu topraklardaki muadillerinden yani.

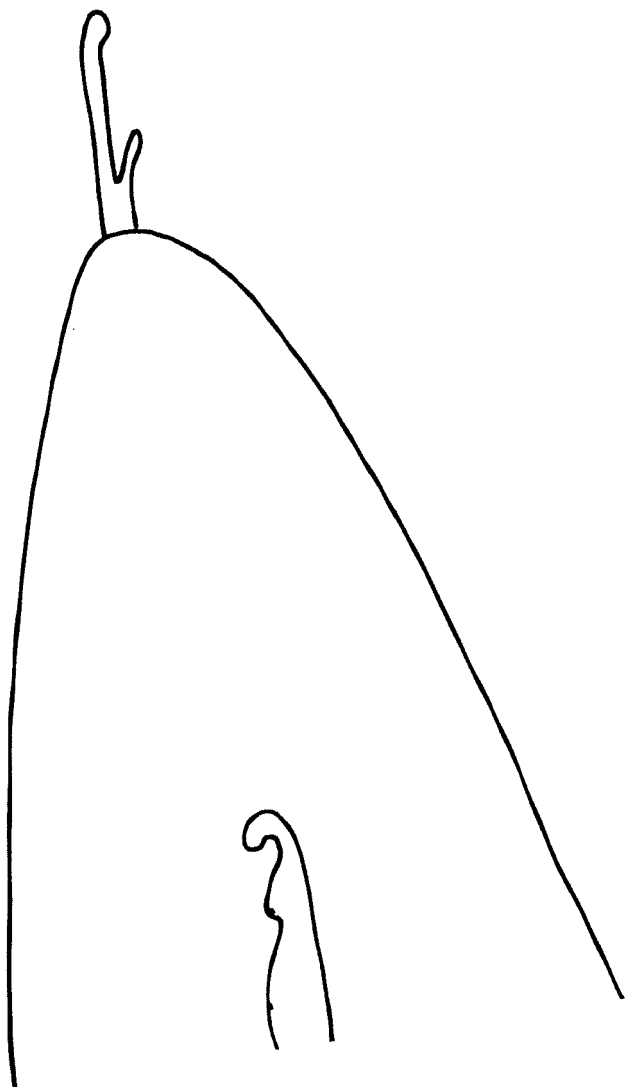
Böylece de “kızımız”dan bahsederken yaşadığımız en büyük dehşetin ne olduğunu bir kere daha görüyoruz. Önemli olan damat adayının mesleğinden ya da gelir düzeyinden ziyade, “özgürlük”. Davulcu ve zurnacı özgürlüğü, belirli bir cemaate, köye ya da topluluğa, devlete ya da kuruluşa bağlı olmamayı temsil ediyorlar. Kızımızın bir çulsuzla evlenmesine, bir dayakçıya varmasına, bir kuluçka makinesi olarak kullanılmasına razı olabiliriz. Ama iş özgürlüğe varırsa... Orada biraz durun bakalım.

Kadın, erkeğinin “sert” olmasını ister

Kadınlara sormadan verdiğimiz kararlardan biri daha. Ayrıca bazı kadınlar bu cümleye hak veriyor da olabilir. Ne de olsa sözel bir “sertliği” kabullenmek, “erkeğinin” bu özlü sözüne karşı çıkarak dayak yemekten daha iyi olabilir. Bu sözü doğrulamak için binlerce yıllık bilgelik metinlerinden ve kutsal kitaplardan az alıntı yapılmamıştır. Erkek biraz sert olmalı, kadını kısıkanmalı, sözünü dinletmeli, hayati kararları vermeli ve bir kere verdikten sonra da o kararlara (karısı ve çocukları tarafından) uyulmalı. Eğer o kararlar fos çıkar, felaketle sonuçlanırsa da, hiç merak etmeyin, kabahatin tamamen kadında olduğunu kanıtlayacak bir tartışma dizisi hazır beklemektedir. Ya da tartışmaya bile gerek yok, bir dayak her şeyi halleder, kararın ne olduğunu, neden fos çıktığını anında unutturur.

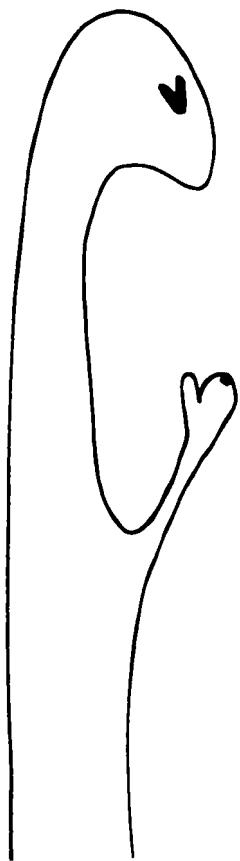
Kadın erkeğinin “sert” olmasını filan istemez aslında. Kuşkusuz sözünün eri olmasını, kararlı olmasını, kendine güvenmesini ister. Ama zaten bunlar erkeklerin de kadınlardan beklemesi gereken şeyler değil midir? Sorun şu: Sözünde durmayı bilmeyen, kendine güveni sıfıra yakın, karar veremeyen, verdiği de arkasında duramayan erkekler, bunları “sertlikle” ikame etmeye çalışır, kadınların kendilerinden beklediği şeyin bundan ibaret olduğunu zannederler. Zannetmeleri yetmez tabii, hepimizi de buna inandırmak için ellerinden geleni yaparlar. Dayaktan korkanlarımız inanmış gibi yapar, böylece hep beraber “gibi yaparak” geçinir gideriz.

Erkek şiddeti doğada da var

Doğanın neresine baktığınıza bağlı. Evet, insanlara genetik olarak en yakın türlerden biri olan şempanzelerde şiddet bol miktarda görülüyor. Şempanzeler bir konuda anlaşamadıklarında (özellikle erkekler) birbirlerine giriyorlar hemen. Goriller ve orangutanlar da öyle. Erkekler bütün dişiler üzerinde cinsel egemenlik kurmak için sürekli birbirleriyle dövüş halindedirler. Dişiler de sindirilmek ve “galip” erkeğin otoritesine tâbi kılınmak için bu şiddetten payını alıyor. Ama bu kalıba uymayan kuyruksuz maymunlar da var: Bonobolar. Genetik olarak insana şempanzeden daha da yakınlar. Aralarında anlaşmazlık çıktığında dövüşmüyorlar, sevişiyorlar. Diyelim bir Bonobo, diğerrinin elindeki muzı almak istedi. Aynı şey şempanze dünyasında olsa müthiş bir savaş çıkardı, ama muzı isteyen Bonobo hemen arkasını dönüp sevişme teklif ediyor ötekine. Üstelik dişi-erkek fark etmeden.

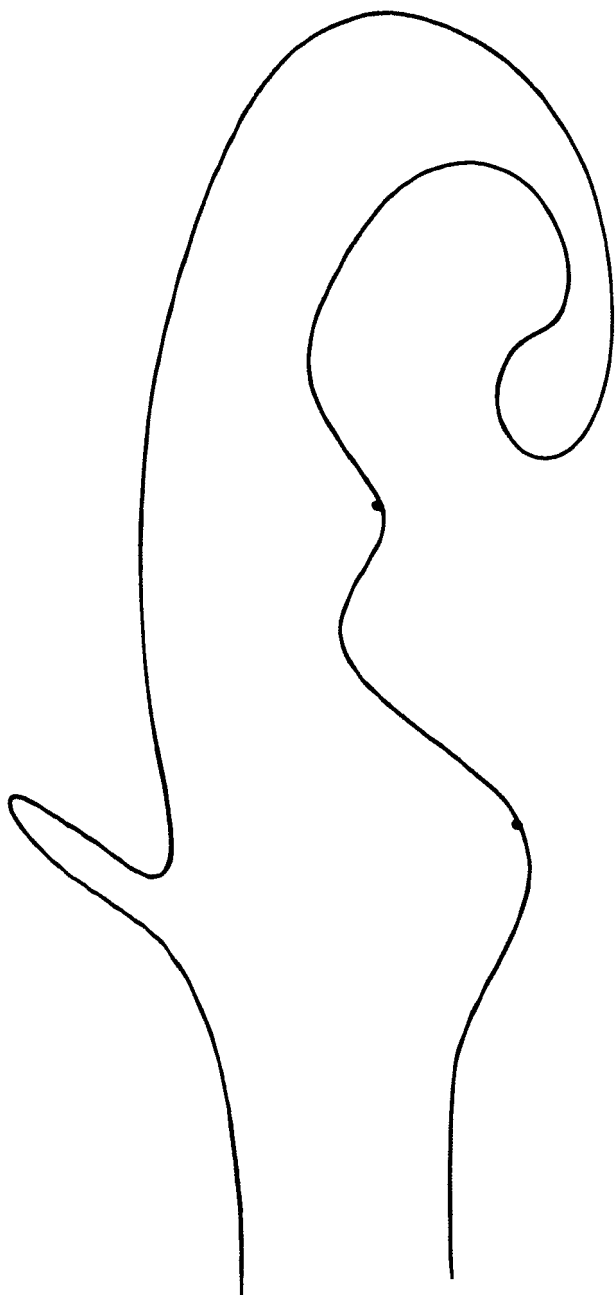
Ama sanmayın ki Bonobo dünyası şiddetten tamamen arınmış. Öyle bir örnek var ki, orada şiddet, hem de neredeyse linç düzeyine varan bir toplu şiddet görüyoruz. Bir Bonobo erkeği bir Bonobo dişiyle dişinin rızası olmadan cinsel ilişkiye girmeye kalkarsa (yani tecavüz ederse) kabilenin bütün dişileri birleşip o erkeğin canına okuyor, topluluğun dışına atıyorlar. Şiddetin böylesi, Şam’da kayısı diyesi geliyor insanın!

“Dövüyorsa, sevdiğindendir!”

İnsanoğlu gariptir. Duygularını tuhaf yollarla ifade eder. Bir ülkeye ebedi dostluğunuzu ilan etmek için o ülkeye savaş açabilirsiniz mesela. Aşkınızı bir kurşunla, arkadaşlığı tekmeyle anlatabilirsiniz. Çünkü erkekler için sevgi, dostluk, aşk, kardeşlik gibi duyguların ifadesi o kadar erkenden ve o kadar şiddetle bastırılmıştır ki, geriye şiddetten başka bir şey kalmamıştır. O yüzden sevgimizi ancak dayakla anlatabiliyoruz. Sevince kıskanıyoruz, kıskanınca dövüyoruz, yetmedi öldürüyoruz. Bu akıl yürütmede tek bir sorun var: Kıskanınca neden öteki erkeğe değil de karımıza, sevgilimize, partnerimize dalıyoruz hemen? Ötekini yapan da var kuşkusuz, ama küçücük bir azınlık. Şiddetin nesnesi esas olarak kadın.

Oidipus karısı İokasta'nın aslında annesi olduğunu öğrendiğinde ne yapar? Kendi elleriyle gözlerini kör eder, diyeceksiniz. Hayır, önce kılıcını çekip İokasta'yı öldürmeye koşar. Ama maalesef İokasta zaten kendini asmış, onu bu zevkten mahrum bırakmıştır. Oidipus ancak bunu gördükten sonra kendini kör etmeyi akıl eder. Sebep ister sevgi olsun, ister öfke; ister tanrıların yolladığı bir kehanet olsun, isterse insanca bir hata. Her trajik, üzücü, ters giden olayda mutlaka önce bir kadın ölmeli, en azından dövülmeli ya da yaralanmalıdır. Kadına karşı şiddet esas olandır; sevgi, öfke, kehanet ya da insanca hatalar ise onun bahanesidir, başka bir şey değil.

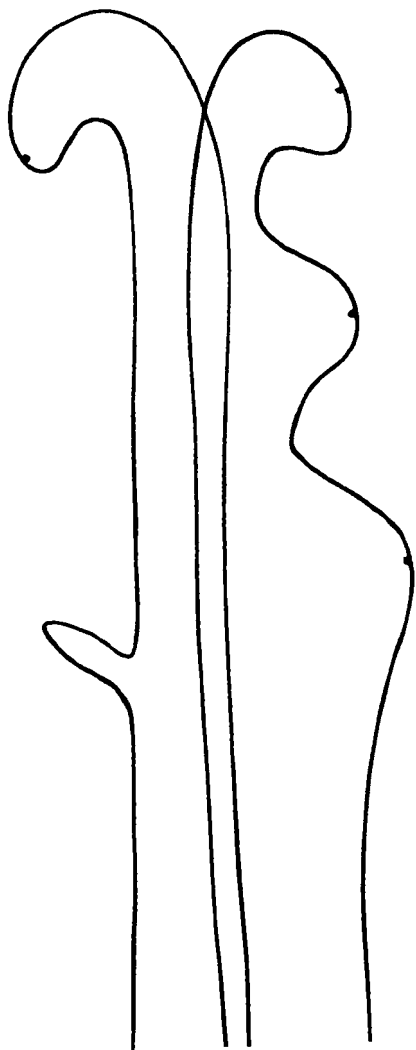

“Kadına karşı şiddet abartılıyor!”

Tabii abartılıyor, ama gazeteler ve televizyonlar, araştırma şirketleri ve akademisyenler tarafından değil, erkekler tarafından.

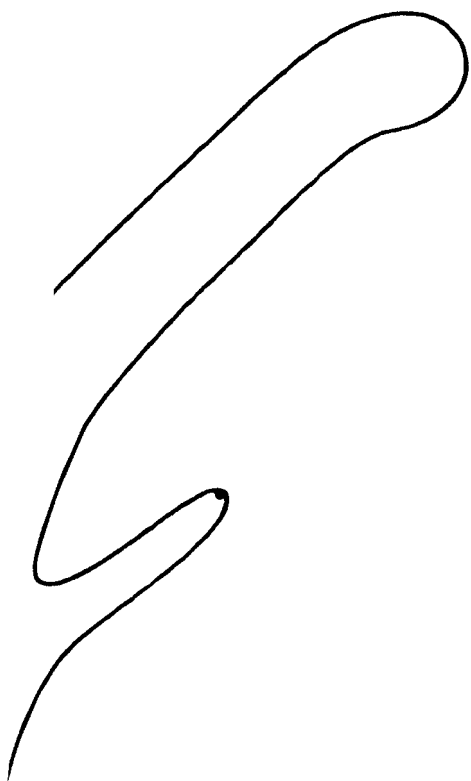
Üstelik bu şiddetin giderek arttığını, yaygınlaştığını inkâr etmenin de bir faydası yok artık. Peki ne oldu da böyle oldu? Durup dururken bütün erkekler birden çıldırdı ve karılarını, sevgililerini dövmeye, öldürmeye mi başladılar? Öyle olmadı kuşkusuz. Kadınlar “çıldırdı” aslında: Kaderlerine ve sırtlarındaki sopaya, karınlarındaki sıpaya sessizce boyun eğmek yerine, hayatlarını değiştirebileceklerini düşünmeye başladılar. Üstelik bunu öyle “feminist” bir isyan bayrağı açarak değil, kendiliklerinden yaptılar. Çünkü hayat değişiyor, iletişim yaygınlaşıyor, evrenselleşiyor. Kadınlar paylarına düşenle, kuradan kendilerine çıkanla yetinmek zorunda olmadıklarını görüyorlar. Muhafazakâr bir saikle başlayan “başörtüsü” mücadelesi bile, kadınları evlerinden daha fazla çıkmak, dünyayla yüz yüze gelmek durumunda bıraktı. Artık o kadınlar da kaderlerine kolay kolay razı olmuyorlar. Boşanıyorlar, ayrılmak istiyorlar, başka bir hayatı hayal ediyorlar.

Bu da erkekleri çaresiz bir şiddete sürüklüyor. Büyürken öğrendikleri en önemli şey, her ne yaparlarsa yapsınlar, karısıyla çocuklarının onlara mecbur ve mahkûm olduklarıydı. İşler değişince onlar da çaresiz bir öfkeye kapılıyorlar. Kadına karşı şiddeti “abartıyorlar”.

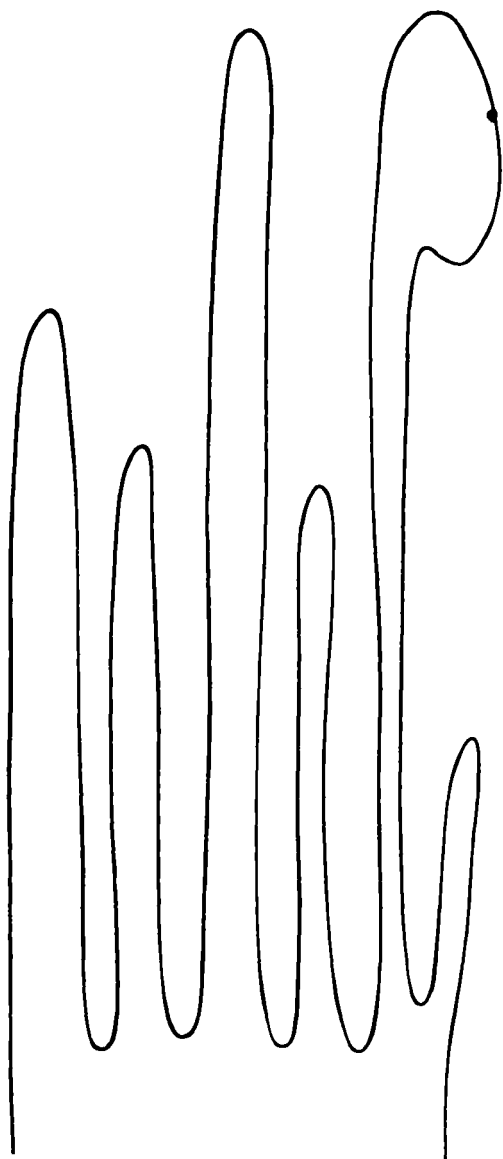
**“Nush ile uslanmayı etmeli tekdir,
tekdir ile uslanmayanın hakkı kötüktür”**

Ziya Paşa bu lafı ettiğinde aklında kadınların olduğunu hiç sanmıyorum. Ama her türden, her sınıf ve kültürden karıö-vücülerin temel savunma cümlesi haline geldi bu söz. Önce “güzellikle” anlatıyorlar, ancak kadın güzellikten anlamayınca dayağa başvuruyorlar. Ne kadar haklı bir tartışma, değil mi? Her “erkek” tartışmasında olduğu gibi burada da çaktırmadan yazılmış bir “gizli” öncül var: Erkek her zaman haklıdır. Erkek kadına bu haklılığını önce “güzellikle” anlatır. Ama inatçı ve cahil kadın, o gizli öncülü (yani erkeğin daima haklı olduğunu) anlamadığı için, direnir, itiraz eder. Sabırlı erkeğimiz o zaman “tekdir” eder, yani azarlar. Ama beyhude, kadın bir türlü yola gelmez. Eh, o zaman da ne yapsın zavallı erkek, iki tokat mı dersiniz, kızılık sopası mı dersiniz, bıçak, tabanca mı dersiniz, elinde ne imkân varsa o yolla kadına haklılığını kabul ettirmeye çalışır. Bazen çok ileri gider, kadını öldürür. Bu da çok iyi bir yol değil, çünkü ölümler öğrenmez.

Ama kadınlar da erkekleri tahrik ediyorlar

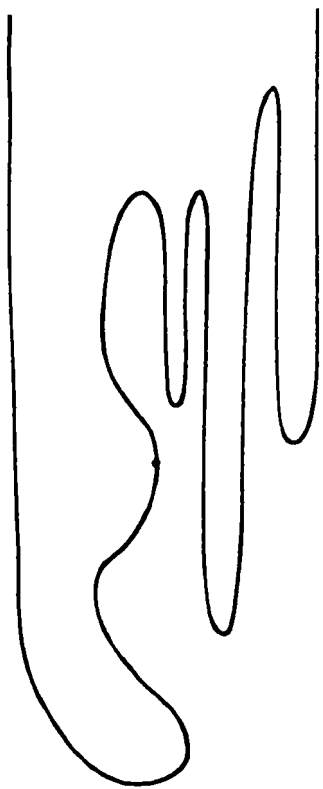
İsterseniz meseleye bir de kadının açısından bakalım: Olmadık bir saçmalığı inatla kabul ettirmeye çalışan, olmayınca küfür ve hakaret eden, o da olmazsa tekme yumruk girişen bir erkek vardır çoğunlukla karşılarında. Yapacakları tek şey ya boyun eğmek, ya da inceden bir alay ve sarkazmla itiraz etmektir. Evet, bir bakıma haklısınız: Bu ikincisi de pasif saldırganlığa girer. Erkeği şiddete çağırır, dayığa davetiye çıkarır. Kadın “dır-dırı”, kendi kendine söylenmesi, durmadan şikâyet etmesi hep bu kategoride ele alınan “tahrik” unsurlarıdır. Erkeğin düpedüz saldırganlığını hoş görmeye çok hevesli olan, bu konuda kanun maddeleri, “usul” ve “teamül” üretip duran, “iyi hal” ve “saygın davranış” kategorilerine sığan hukuk sistemi ve tabii ki onun en büyük destekçisi olan popüler kültür, bu pasif saldırganlığı “şiddetli tahrik” olarak yorumlayınca da yapacak bir şey kalmaz. Erkeğin “daima” haklı olduğu böylece belgelenir; dayakçı ya da düpedüz katil erkekler “iyi hal” ve “şiddetli tahrik” gerekçeleriyle ya paçayı kurtarır ya da küçük cezalarla atlatırlar. Buradan da “eğitilecek” ve “yola getirilecek” yeni kadınlara yelken açabilirler artık.

“Cinnet getirmiştim”

Her şeyden öce bu “Cinnet”in *getirilen* bir şey mi yoksa *geçirilen* bir şey mi olduğuna karar vermemiz gerek. Ciddiye alınabilecek sözlükler “Cinnet getirmek,” diyor, o yüzden bunu kabul edelim. Cinnet kelimesi, tahmin edebileceğiniz gibi, “Cin” kavramından türüyor. Eski Yunancadaki *daimon* kavramı gibi: Tragedya kahramanları tanrılara başkaldırdıklarında bir *daimon* tarafından ele geçirilirler ve davranışlarını o kontrol etmeye başlar. *Daimon*, Cin, onlara olmadık işler yaptırır ve kahramanların düşüşlerini hazırlarlar. İngilizce ve Fransızcada *possession* denilen şeydir bu: Ruh, dışsal bir güç, bir “Cin” tarafından esir alınır; içimize bir şeytan girer. Bunun edebiyattaki en iyi örneği de Dostoyevski’nin *Ecinniler* romanıdır.

Kadınlara karşı uygulanan şiddette belli ki milyonlarca Cin kol geziyor ortalıkta. Her biri bir erkeği denetimine alıyor, kadına saldırtıyor, dövdürüyor, öldürtüyor. Sonra da adamlar mahkemede “Cinnet getirmiştim (ya da “geçirmiştim”) Hâkim Bey!” diyorlar. “Bıçağı elime aldığımı hatırlıyorum, gerisini hatırlamıyorum.” Erkek dünyası da (ister dindar olsun, ister laik ya da seküler) tam bu noktada cinlere ve perilere inanmaya başlıyor, “cinnet getiren” adamı mazur görmek için bin dere-den su getiriyor. Oysa ortada bizlerden başka “Cin” filan yok. Hepimiz kendi şeytanımızız, kadınlarımızın lanetiyyiz. Zavallı Cinler ise bizim işlediğimiz suçları üstüne attığımız birer günah keçisinden başka bir şey değil.

“Kadın cinayetleri” giderek artıyor

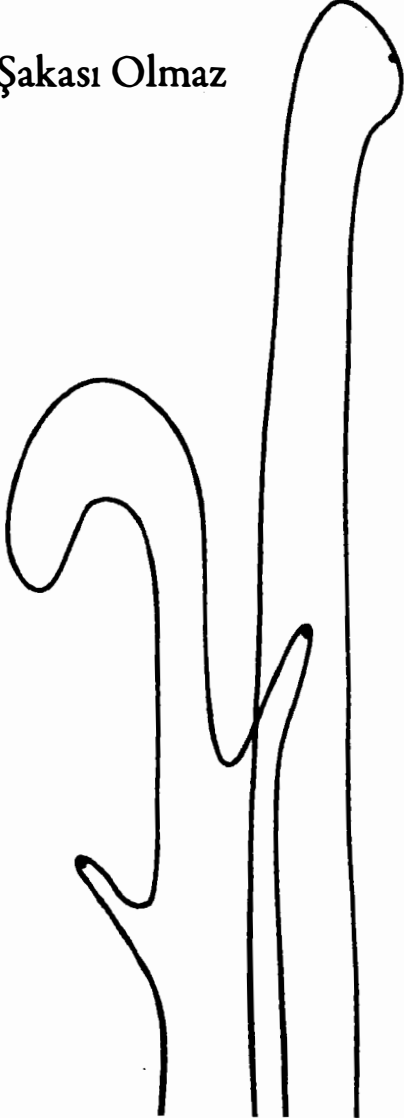
Popüler kültürde, medyada, daha da önemlisi feminist aktivistler arasında bu kadar sağlam bir yer edinmiş olan bir terimi reddetmek benden uzak olsun. Ama gene de, aklımızda bulunsun kabilinden, bir eleştiri yöneltmek isterim: “Kadın cinayeti” dediğimizde sürekli tekrarlanan ve gerçekten de giderek artan bir suç biçimini maktulün/mağdurun adıyla tanımlamış oluyoruz. Oysa bu tarif edilen cinayetlerin tek mağduru yalnızca kadınlar değil. Kadın ve erkek eşcinseller, kadın ve erkek transvestitler, kadın ve erkek trans bireyler. İsterseniz bunlara kız ve erkek çocukları da ekleyelim. Yani kısacası, bu suç, saldırganlık ve cinayet serisinin tek mağdurları, genetik olarak tanımlanan kadınlar değil. O yüzden de “kadın cinayetleri” dediğimizde, iyi niyetle de olsa, hakikatin bir kısmını gözden gizlemiş oluyoruz.

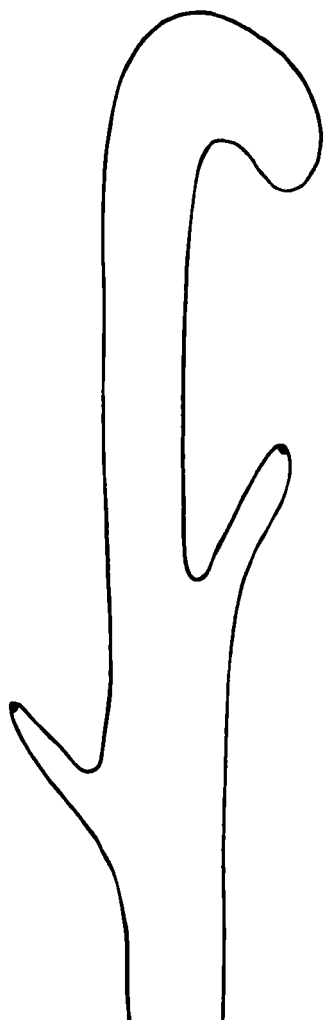
Oysa bütün bu suç ve cinayet serisinin başka bir ortak yanı var: Çok küçük istisnalar bir yana bırakılırsa, hepsinin failleri erkek. Transfobikler, homofobikler, en azından bunların eyleme geçip dehşet saçanları neredeyse istisnasız bir biçimde erkek. Çocuklarını döven kadınlar da var mutlaka, ama çocuklarını istismar edenlerin çok büyük bir kısmı gene erkek. “Kadın cinayeti” dediğimiz cinayetleri işleyenler zaten hepten erkek. Dolayısıyla bu suç/cinayet serisini mağdurun tarafından değil failin, mücrimin tarafından bakarak adlandırmak daha anlamlı olabilirdi: “Erkek cinayetleri” olarak yani. Ama ne yapalım ki biraz geç oldu bu değişikliği önermek için. Gene de aklımızın bir köşesinde bulunsun.

VIII

.....

Tecavüzün Şakası Olmaz

Tecavüzcü hastadır

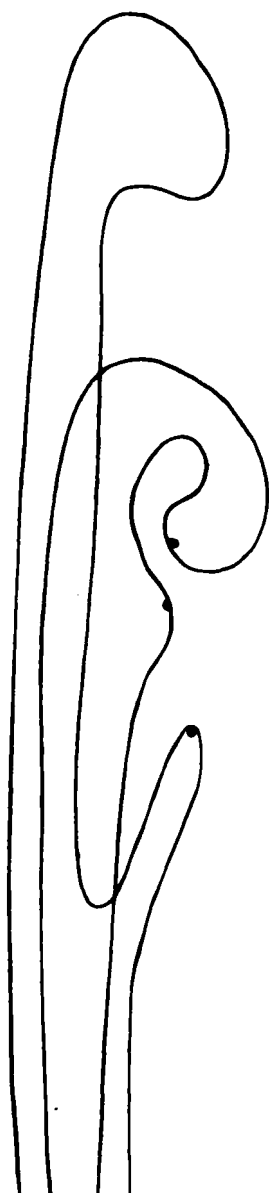
Değildir. Hepimiz gibi, her erkek gibi normaldir. Tam da bu nedenle her erkek potansiyel bir tecavüzcüdür. Buna ben de dâhilim. Bahanelerimiz farklı olabilir: “Abazandım”; “Kendi kaşındı”; “Naz yapıyor sandım”; “Sarhoştum”; “Başta o da istiyordu”, “Zaten Ermeni/Kürt/Boşnak/Japon/Gâvur/Alevi/Ezidi/Gayrimüslim” (kendi deneyimlerinizden ekler yapabilirsiniz). Nedenlerimiz de farklı olabilir. Arkadaş/mahalle baskısı, kendini kanıtlama ihtiyacı, erkekliğinden emin olamama, “Ya şu anda vazgeçersem de sonradan arkamdan dalga geçilirse,” kuşkusu, yanına kalacağına dair salakça bir özgüven, kadının zaten tecavüz edilmeyi istediğine inanma, öfke, intikam, etnik temizlik, “Kâfirin kadını bana helaldir,” imanı... Nedenlerden bahanelere giden yol ise kişiye göre değişebilir. Ancak bu yolların hiçbiri “patolojik” değildir. Tecavüzcü normaldir. Tecavüzün yanına kâr kalmasını sağlayan ya da tecavüz yoluyla kanıtlandığını sandığı “erkekliğin” dünyanın en kıymetli şeyi olduğunu söyleyen toplumsal yapı hastadır, ama bu hastalığın (kimyasal ya da fiziksel) bir ilacı yoktur. Tek ilaç, kendisinin de potansiyel bir tecavüzcü olduğunu bile bile bunu yapmayan, başkasının yapmasına gücü yettiğince engel olmaya çalışan erkekler, tecavüze uğrasa bile yenilmediğini, boyun eğmediğini gösterebilen kadınlardır.

Her erkek aslında tecavüzcüdür

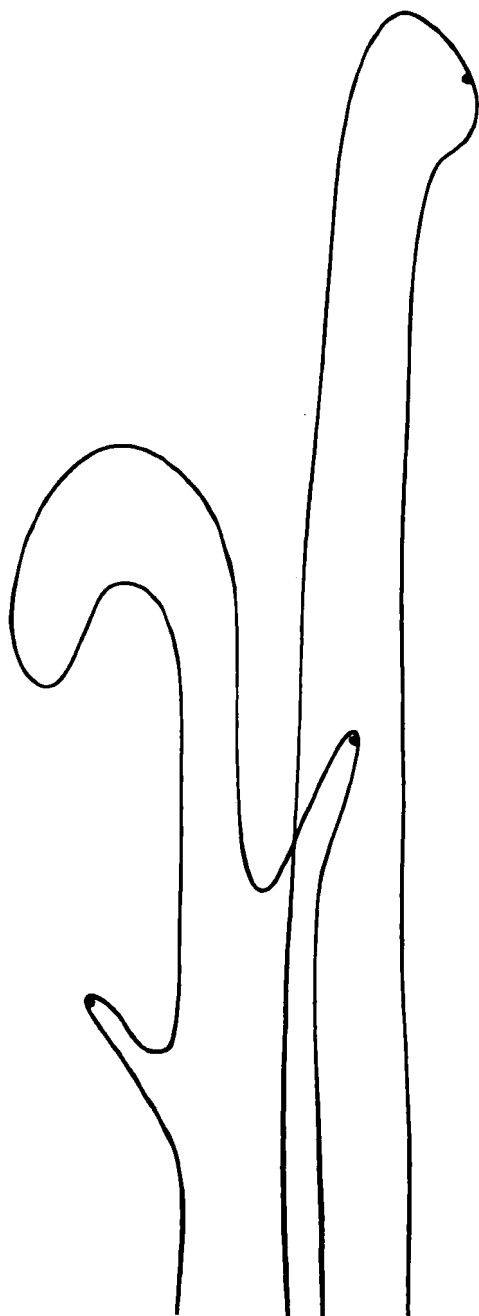
Tam olarak öyle değil tabii. Freud’a göre, içinde yaşadığımız uygarlığın ta kendisi nevrotiktir, çünkü dürtülerin, arzuların bastırılması üzerine kuruludur. Bastırılan kılık değiştirerek geri döndüğünde (ki er ya da geç döner) “hastalıklı” denilen davranışlar ya da kişilik özellikleri ortaya çıkar. Yani “normal” görünenin her zaman “potansiyel” bir “hasta” olduğunu unutmamalıyız. Kuşkusuz “potansiyel” ille de bir gün gerçekleşecek anlamına gelmiyor. Vicdan, ahlak, toplumsal karşılıklı denetim, hattâ cezalandırılma/yalnızlaşma korkusu bile o potansiyeli (bazen kişi ölene dek) baskı altında tutabilir. İyi de olur. Ancak kendi varoluşunu gerektirilmeye, kendisini “ezeli ve ebedi” ilan etmeye hevesli olan “uygarlık”, “hasta”yı bir yana ayırıp kendi günahlarının tümünü onun sırtına yükler. Hastaneye tıkar, ilaçla uyuşturur, ilaçla “mutlu eder”, lobotomiyle insanlıktan çıkarır, elektroşokla terbiye eder. Böylece de “normal”i tehditlerden korumuş olur. Ama maalesef “normal”e yönelen tehdit, gene “normal”in içindedir.

Kuşkusuz “her erkek potansiyel bir tecavüzcüdür,” derken, tecavüzün erkeğin “fıtratında”, doğasında, yaradılışında, genlerinde (o meşhur “Y” kromozomunda) ya da hormonlarında olduğunu söylüyor değiliz. Tabii ki eril genetik ve endokrin yapı, şiddete daha fazla bir eğilim gösterir, ancak “uygarlık” zaten bu eğilimin de baskı altına alınmasını içerir. Burada konu ettiğimiz şey, “uygarlığın” engellediği şiddet değil, *yol açtığı* şiddet. Tecavüzcülük insan (ya da erkek) doğasında değil, erkek egemen/ataerkil toplumun yapısında vardır. O yüzden de değişebilir, dönüştürülebilir.

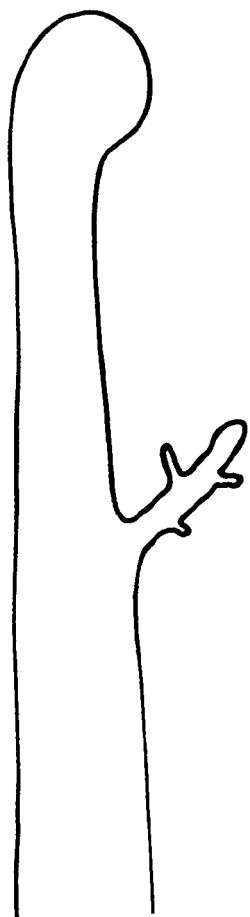
Tecavüz sadece kadınlara karşı işlenen bir suçtur

Değildir. Tecavüz mağdurları çoğunlukla kadındır, ama kız ya da erkek çocuk, erkek ya da kadın eşcinsel, transseksüel ya da transvestit de olabilir (bu arada, “travesti” değil, “transvestit”: “Travesti”, sakil, olmamış taklit demektir, aşağılar; “transvestit” ise “öteki gibi giyinen” demektir sadece). Tecavüz suçunun birleştirici yanı mağdurlarının aynı cinsiyetten (kadın) olması değil, faillerinin aynı cinsiyetten (erkek) olmasıdır. O yüzden tıpkı tecavüzde olduğu gibi şiddet ve cinayette de, “kadına karşı şiddet” ya da “kadın cinayeti” demektense, “erkek şiddeti”, “erkek cinayeti” demek daha doğrudur. O yüzden de tecavüz (ve şiddet ve cinayet) bir “kadın sorunu” değildir. Herkesin sorunudur. Hepimiz tecavüze ve şiddete uğrayabilir, hepimiz gözü dönmüş erkek cinayetine kurban gidebiliriz. Bazılarımız (yani erkek olanlarımız) tahterevallinin iki ucunda da oturuyoruz. O yüzden güvenilmeziz; her an konum değiştirebiliriz. O yüzden mağdur konumundan kurtulmanın karşı tarafa atlayıp gaddar konumuna geçmek olmadığının, herkesin mağduriyetine karşı mücadele etmek olduğunun bize tekrar tekrar anlatılması gerek. Ta ki ezberleyene kadar.

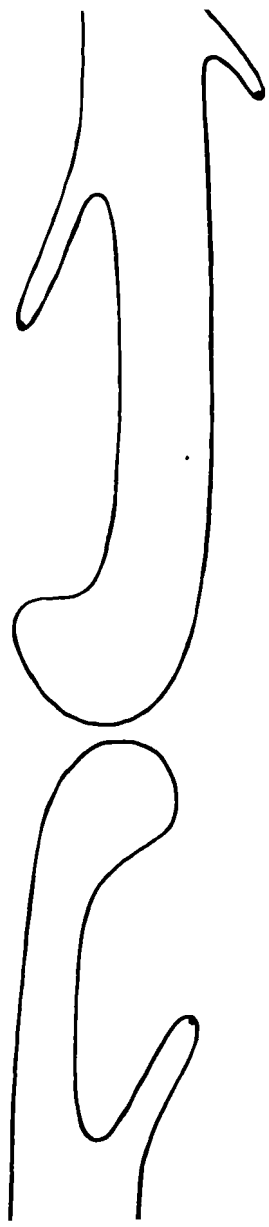
Tecavüzden kurtulmak için, güçlülerin tarafına geçmek gerekir

Sonuçları 2001’de yayımlanan “Abel & Harlow Çocuk İstismarı Çalışması”na göre, 2001 itibarı ile ABD’de yaklaşık 40 milyon istismar kurbanı (çocukluğunda istismara uğramış kişi) var. Bunların 27.160.752’si kadın, 12.222.388’i ise erkek. Bunun yanı sıra *halen istismara uğramakta olan* 3,5 milyona yakın çocuk var. Bunların ise 2.231.372’si kız ve 1.004.117’si erkek. Ancak yaklaşık 16.000 kişiyle yüz yüze görüşme yoluyla yürütülen çalışmada, istismarcı olduğunu kabul eden 4007 kişinin yalnızca yüzde biri kadın. Bu 4007 kişi içinde erkek çocukları istismar ettiğini kabul eden yaklaşık bin erkeğin yalnızca yüzde sekizi kendisini “eşcinsel” olarak tanımlıyor. Geri kalanı cinsel eğilim açısından kendisini “normal” kabul ediyor. Demek ki tacizci ve tecavüzcülerin çok büyük çoğunluğu “normal” erkekler. Oysa tacize ve tecavüze uğrayanlar mutlaka kadın (ya da kız çocuğu) olmak zorunda değil. “Fıtrat gereği” tecavüzcü olmadıklarına inanan erkekler bir bakıma haklı; onlar tecavüzcü olmadıkları önce tecavüzün nesnesi idiler. Ama ne yazık ki, Aydınlanmadan bu yana kafamıza kakıla kakıla inandırıldığımız iki-kutuplu, “ya şu/ya bu”cu düşünce tarzı, bize madunluktan, mağduriyetten, ezilmişlikten kurtulmanın tek yolunun karşı kutba, efendinin, gadarın, ezenin tarafına geçmek olduğunu öğretiyor. O yüzden kurban olmaktan kurtulmak için mücrim olmayı seçiyor bazılarımız. Oysa mücrim olmak bizi kurban olmaktan kurtarmaz: Hapishane sisteminin özellikle çöktüğü, denetimden çıktığı ABD’de, tecavüzden ceza alıp içeri girdiğinizde, size topluca tecavüz ederek “Hoş geldin,” diyor hapishane arkadaşlarınız. Mücrim olarak kurban olmaktan kurtulamıyoruz: Mücrim sayısını bir arttırıyoruz yalnızca.

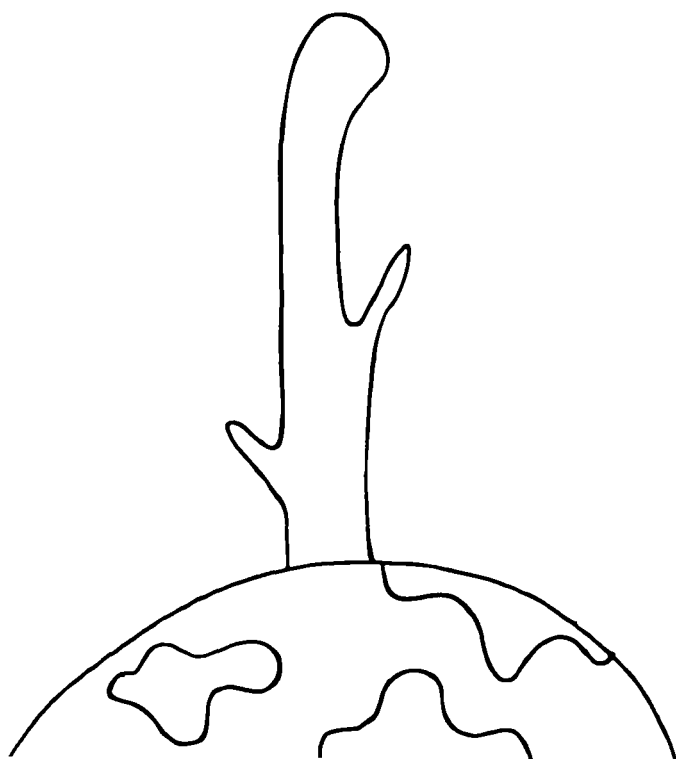
Tecavüz cinsel bir suçtur

Değildir. Tecavüzün cinsellikle hiçbir ilişkisi yoktur. Tecavüz, kendisine erkek olduğunu anladığı andan itibaren iktidar vadedilen, ancak bu vaat hiçbir zaman yerine getirilmediği (getirilemeyeceği) için “kendi göbeğini kendi kesmeye” karar veren çaresiz erkeğin hezeyanıdır. O yüzden tecavüzün içinde “duhul” olmasa da olur. Cinsel organlar hiç devreye girmese de olur. Koca dayağı, baba dayağı, polis dayağı, öğretmen dayağı, askerde “üst” dayağı, okulda ya da mahallede zorba dayağı, bunların hepsi tecavüzün kamufle edilmiş biçimleridir. Amaç ise cinsel haz almak değildir (hazzın o kadarı mastürbasyonla da alınır). Amaç diğerini, farklı olanı, kadını, çocuğu, eri, göstericiyi, “benim gibi olmayanı” sindirmek, dize getirmek, tercihan irademizi ona kabul ettirmektir. O yüzden tecavüzcünün en içten fantazisi, tecavüz nesnesinin bir aşamada rıza göstermesi, “hayır”ının “evet”e dönüşmesidir. Ama maalesef, o fantazisi gerçekleşirse de işin “tadı kaçır”, tecavüzcü de yeni bir tecavüze yelken açar. Çünkü amacı tatmin filan değildir, iktidarsızlığının yeniden ve yeniden ortaya çıkmasıdır. Tecavüz imkânsız bir iktidar gayretidir, o yüzden her yerdedir.

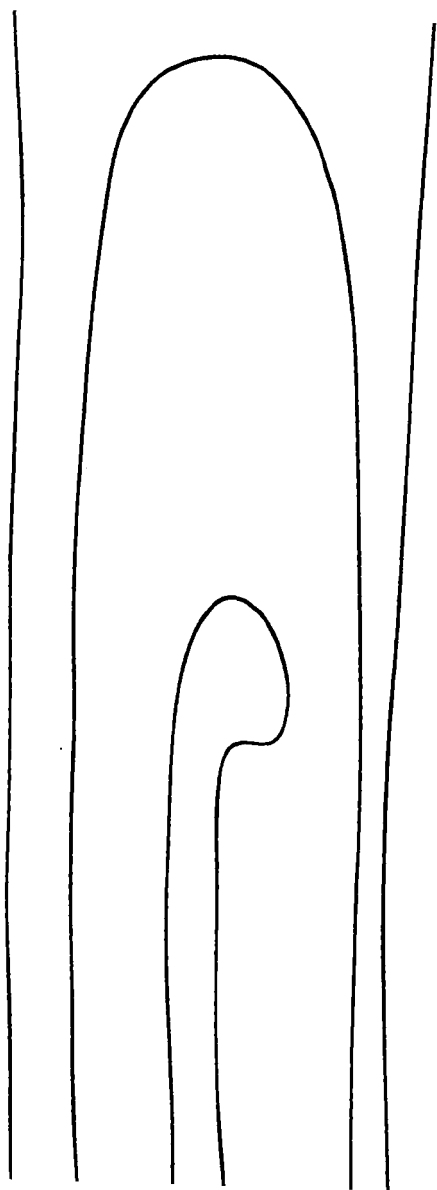
Peki, öyleyse tecavüz “adi” bir suçtur

Başka bir açıdan bakılırsa, tecavüz tabii ki “cinsel” bir suçtur. Bedene yönelik diğer saldırganlık biçimlerinden farklı olarak, doğruca cinsel organları hedef aldığı için. Ancak tecavüz bir cinsel ilişki biçimi değildir. Hedefinde de cinsel haz almak yoktur. Cinsellik insanlık tarihi boyunca bir yandan adım adım üreme işlevinden ayrılırken, bir yandan da hiç hak etmediği çok büyük bir kültürel/toplumsal/psikolojik önem kazandı. Aslında hiç ilgisi olmasa daha iyi olacak kültürel, toplumsal ve hattâ ekonomik yapılarla iç içe geçti, kaynaştı. Törelerin, yasakların, günahların, ahlak kurallarının “namus” anlayışının hemen hepsi bir yerden cinsellikle bağlantılı, onun üstüne kurulu. Hal böyle olunca da tecavüz, bedene yönelik diğer ihlal biçimlerine göre çok daha büyük bir vahamete kavuşuyor. Aynı durumun başka (ve biraz da ters) bir sonucu, zamanla cinselliğin cinsellikle ilişkisi kalmamaya başlaması. Ama iktidar, egemenlik, hiyerarşi ilişkileri, bu “artık cinsel olmayan cinsellikle” çok yakından bağlantılı. O yüzden de bir iktidar deklarasyonu olan tecavüz, çoğu kez aynı zamanda bir iktidarsızlık ikrarı. Çoğu tecavüzünün ereksiyon sorunu var: Tecavüzün, üstelik toplu tecavüzün en yaygın görüldüğü Kongo “Demokratik” Cumhuriyeti’nde, toplu tecavüzlerin çoğunda silah namlusu, cop, ağaç dalı, bıçak gibi “yardımcılar” kullanılıyor; muhtemelen tecavüzün asıl faili olması gereken fallusun, vadettiği performansı gösterememesinden ötürü. Erkek ya da kadın tecavüz kurbanının cinsel organına odaklanan eylem, büyük çoğunlukla erkek olan tecavüzünün cinsel organından ayrılıyor gitgide.

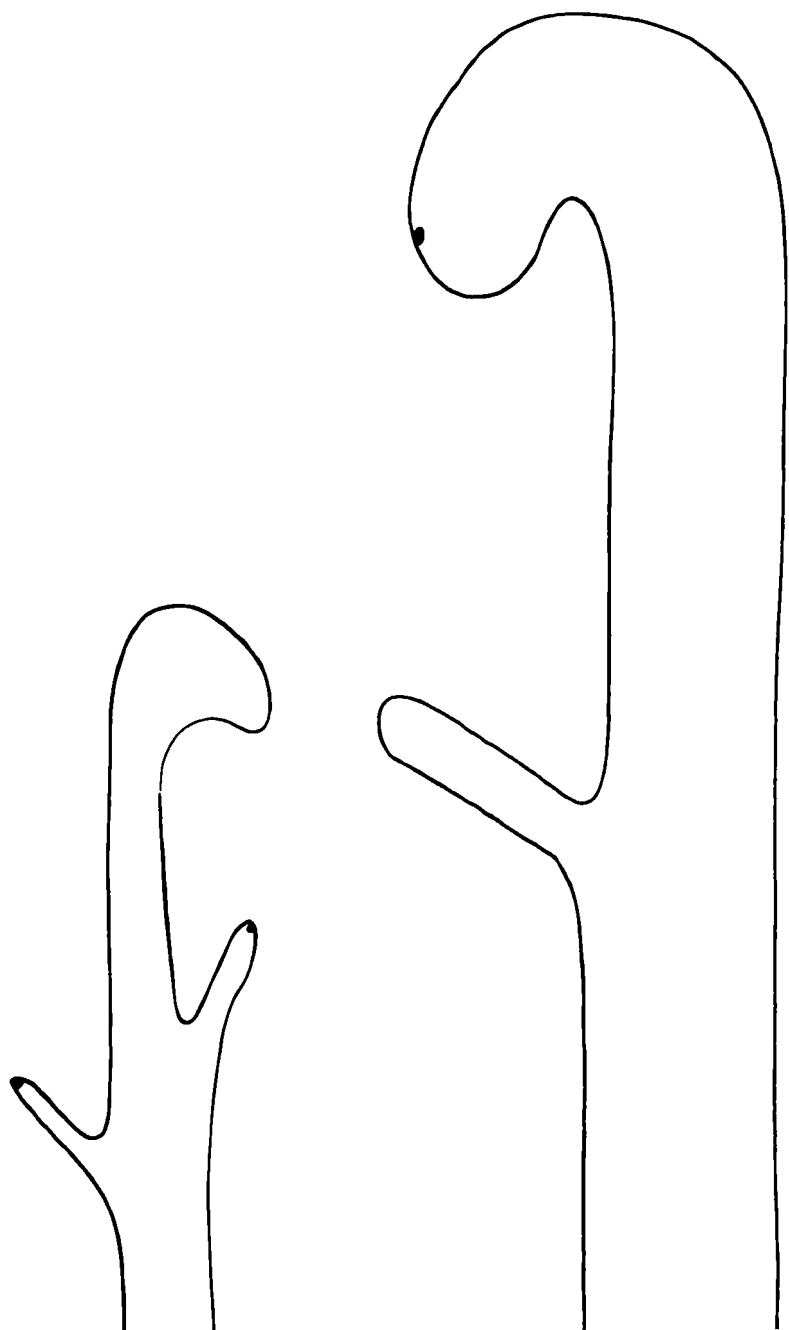
Tecavüz sokakta olan bir şeydir

Değildir. Tecavüz çoğunlukla evde olur. Evdeki tecavüzlerin çoğu kendi evinizde olur. Kendi evinizdeki tecavüzlerin çoğu da aile evinde olur. Tam da bu yüzden aile evindeki tecavüzlerin çoğu bildirilmez, saklanır. Sokaktaki tecavüzü ise gizlemek daha zordur. Basında bunlar vurgulanır, polis raporlarına bunlar geçer, bunlar tartışılır. O yüzden de tecavüzün sokak serserileri, sarhoş minibüs ya da taksi şoförleri, evsiz-barksızlar, uyuşturucu bağımlıları tarafından yapılan bir şey olduğu efsanesi yaygınlaşır. Tecavüz “ötekinin” üstüne atılır, vicdanlar rahatlar, her şey eskisi gibi devam eder. Böylece evdeki tecavüzcünün (kocanın, akrabanın, üvey ya da öz babanın) işi biraz daha kolaylaşmış olur. Oysa yapılan bütün araştırmalar tecavüzün ve cinsel tacizin tam da burada, baba evinde başladığını söylüyor. Üstelik bu öyle dehşetengiz bir tecavüzdür ki, kardeşleri, anneyi de suç ortağı yapar. İlkide bir “Ya sizin kızınız tecavüze uğrasaydı!” lafını ederler, aile evindeki bu sorunu görmezden gelmektedirler. Freud bize “tekinsiz” olanın (*Unheimlich*-”ev dışı”) tam da evin içinde, evin göbeğinde olduğunu söyler. Tecavüz dışarıda değil içeridedir. Sokakta değil evde, başkasında değil kendimizde. Bunu kabul etmeden bıraktım sorunu çözmeyi, ne olduğunu bile anlayamayız.

Ev bizi tecavüzden korur

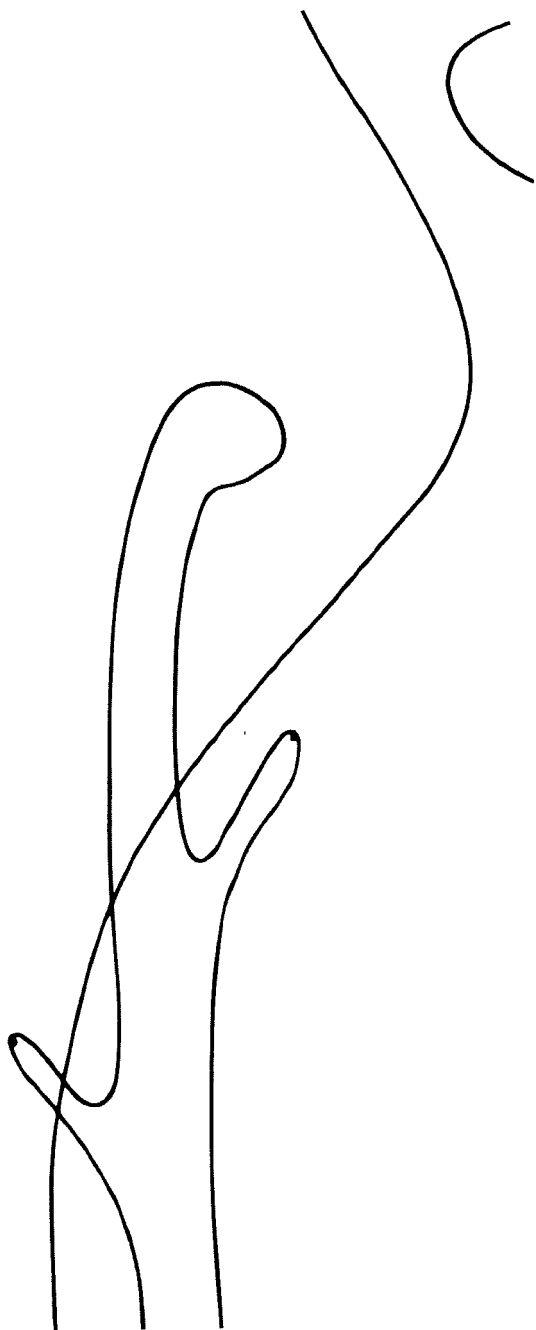
2008’de Josef Fritzl’in kızına otuz bir yıl boyunca düzenli olarak tecavüz ettiğini, bu otuz bir yılın yirmi dördünde ise kızını evinin bodrumunda hapis tuttuğunu öğrendik. Kızı Elizabeth’in bu yıllar boyunca yedi çocuğu olmuş, bunlardan biri evin bahçesine gömülmüş, üçü Elizabeth ile bodrumda hapis kalmış, diğer üçü ise yukarıda, Fritzl’in karısı (ve Elizabeth’in annesi) Rosemarie ile birlikte yaşamışlardı. Fritzl’in karısı Rosemarie ve ondan olma iki oğlu, bu otuz yılı aşan aralıksız tecavüzün suç ortaklarıydı. Ve işin en dikkate değer yanı, bu felaketin, mükemmel bir aile evinin çatısı altında, o ailenin tüm fertlerinin işbirliğiyle gerçekleşmiş olmasıydı. Destan kahramanı Türk polisinin yüz yıla yakındır kullandığı mantığı kullanalım isterseniz: “Efendim, bu münferit bir olaydır!” Evet, gerçekten de öyledir. Münferit bir olaydır; aile evlerinin çoğunluğu tabii ki Fritzl’in evine benzemez. Peki, öyleyse neden bu olayda hepimize tanıdık gelen bir şeyler var? Gözaltına alınan birinin karakolda işkenceyle öldürülmesi (bazı özel zamanlar dışında) gerçekten de “münferit” bir olaydır. Ama bu “münferitliği” içinde, bize evrensel bir hakikati, toplumdan ayrılıp eline şiddet araçları verilmiş ve büyük ölçüde “ceza ehliyeti” kaldırılmış bir kurumun elindeki şiddet araçlarını *mutlaka kullanacağını* gösterir. Aynı şey Fritzl vakası için de geçerlidir.

Babalarımız bizi tecavüzden korur

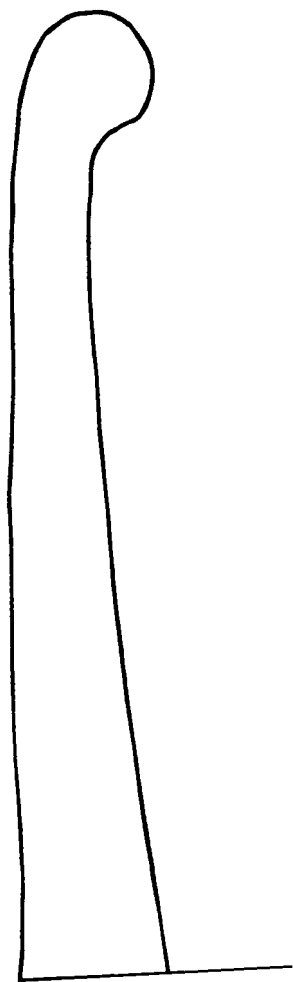
Terentius'un ünlü hicvindeki, hicvin kendisinden de ünlü olan cümle şu: *Sed quis custodiet ipsos custodes?* Yani, “Peki ama gözcüleri kim gözleyecek?” Koruma işini babaya verdik de, bizi babadan kim korusun?

Büyük bir çoğunlukla ekonomik ve kültürel açıdan bir erkeğe bağlanan kadınları ve ebeveynlerine her açıdan mutlak olarak bağlı çocukları “aile” kurumunun içine hapseder, bu kurumun anahtarını da erkeklerin ellerine teslim ederseniz, yukarıda sözünü ettiğimiz Fritzl gibiler küçük bir azınlık da olsalar, “aile”nin evrensel hakikatini temsil ederler. Uygarlık gelişip ev ve dünya/toplum, *oikos* ve *polis* (Eski Yunanca), *ghar* ve *bahir* (Hintçe), birbirlerinden giderek ayrıldıkça, dış dünyanın tehdit ve tehlikeleri de, bireyi bu tehdit ve tehlikelerden koruma iddiasındaki evin içine sızar. İkili karşıtlıklar halinde sunulan her ikiliğin uçları, zamanla birbirine dönüşür. Tecavüz esas olarak evdedir. Sokaktaki tecavüzle başa çıkmak genellikle daha kolaydır. Evdeki taciz ve tecavüzle başa çıkmanın yolu ise çok daha dolambaçlı: Her şeyden önce bunların varlığını kabullenmekle işe başlayabiliriz.

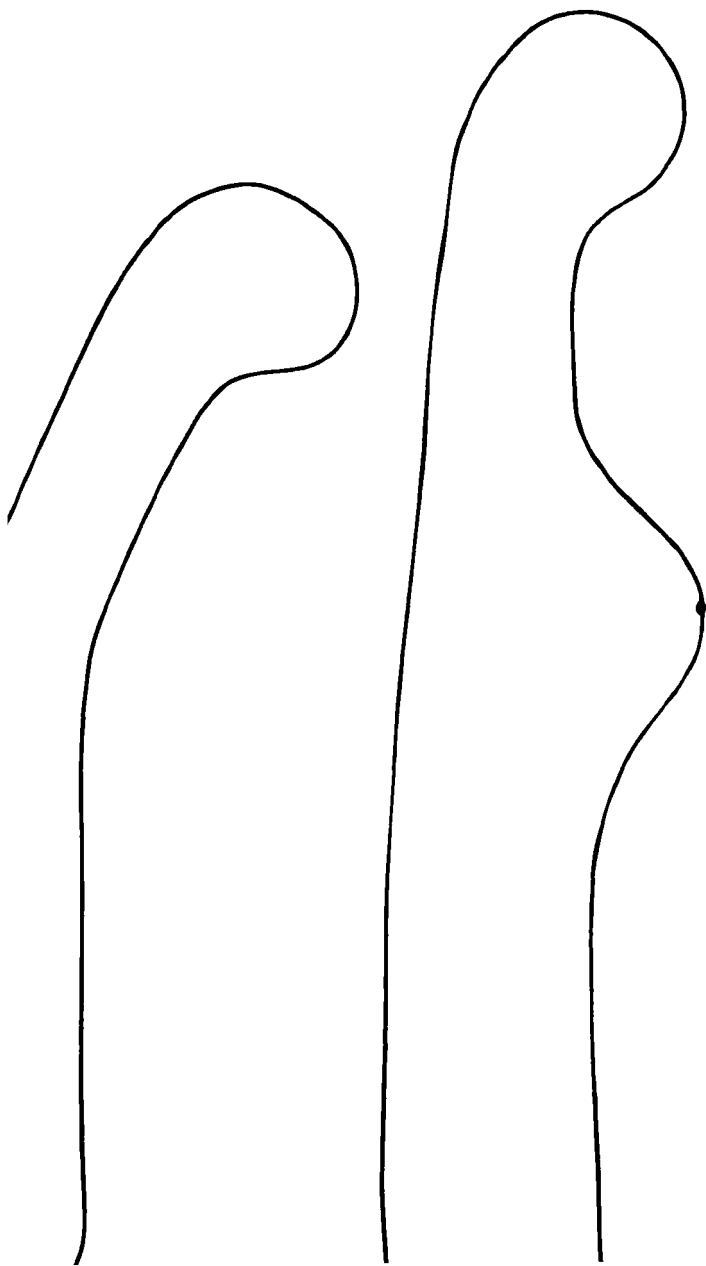
Tecavüzden sonra en yüksek sesle bağırان, tecavüze en şiddetle karşı olandır

Değildir. Tecavüzden en derinden etkilenenler genellikle yaşadıkları ya da (kişisel olarak ya da kamusal alan üzerinden) tanık oldukları bir tecavüz olayından sonra sessiz bir yas sürecinden geçerler. Ancak bundan sonra şikâyetlerini, itirazlarını, protestolarını ya da isyanlarını dile getirirler. Bir tecavüz olayının hemen ardından, sadece faili hedef alarak, faili toplumdan (ve tabii ki kendilerinden) ayırıp şeytanlaştırarak “Şerefsizler, ahlaksızlar, alçaklar, katiller, ruh hastaları!” diye haykırmaya başlayanlar, faile (çoğu kez tecavüz kadar kötü olan cinsiyetçi aşağılamalarla) hakaret yağdıranlar, aslında tecavüz fiiline en yakın olanlardır. Zaten o ölçüsüz öfkenin esas nedeni de farkında olmadan (ya da olmamaya çalışarak) o tecavüzcüyü içlerinde, yanı başlarında hissediyor olmaları, kendilerini bu yakınlıktan korumaya çalışmalarıdır. O yüzden bir tecavüzün ardından ilk yapılması gereken şey (olaya yakınlığımızla orantılı) bir yas sürecinden geçmemize zaman tanımaktır. Hakkıyla yaşanmış yası izleyen isyan, hedefine ulaşır. Sesi en çok çıkan, en çok gürültü eden, tecavüzcüye yönelik en çok öfke çığılığı atan ise tecavüze en uzak duran kişi değildir. Tam tersine, tekinsiz bir biçimde yakın olandır.

Tecavüzcüler kısırlaştırılırsa sorun çözülür

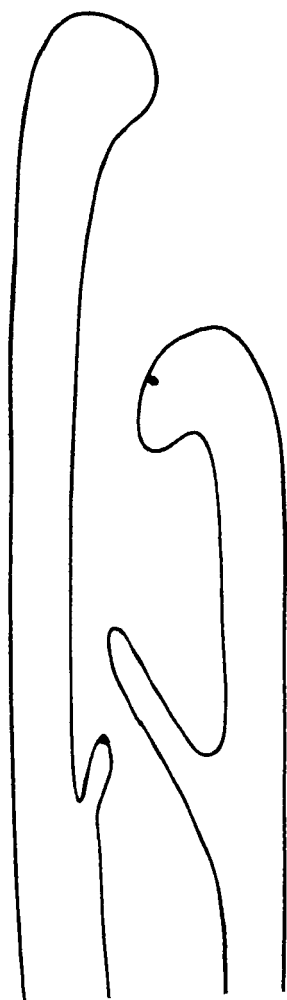
Kamusal alanda infial yaratan her tecavüz vakası, tam da yukarıda saymaya çalıştığım efsaneleri onayladığı için infial yaratır: Hele bir tecavüzün hasta, yabancı erkeklerin doyurulamaz cinsel iştahlarını sokakta (evin dışında) buldukları kadınlara yönelmelerinden ibaret olduğunu kabul edelim, o zaman onları kendimizden ayırıp ayrı bir mevkie yerleştirir, rahat rahat “öfkeleniriz”. Ne kadar öfkelenir, ne kadar yüksek sesle bağırır-sak, kendimizi sosyopat tecavüzcüden o kadar kalın bir çizgiyle ayırmış oluruz. Kuşkusuz bu söylediğim büyük ölçüde erkekler için geçerli. Bu yüzden hapis haneye düşen tecavüzcülerin en sık başına gelen şeylerden biri, tecavüze uğramaktır. Bu da kastettiğim şeyi apaçık bir şekilde ortaya koyuyor zaten: Tecavüzcüye o kadar kızıyor, tecavüz fikrinden ve fiilinden o kadar tiksiniyoruz ki, tecavüzcüyü tecavüzle cezalandırıyoruz. Ya da tecavüzcüyü “kısırlaştırmak” istiyoruz. Katili idamla cezalandırmak istediğimiz gibi. Oysa katili idam etmek ne onu “cezalandırıyor” (cezadan sonra cezalandırılmış olduğunu anlayamayacak kişi cezalandırılmış olmaz), ne de “rehabilite ediyor” (ortada rehabilite edilecek biri kalmıyor çünkü). Belki tehlikeli bir caninin aynı suçu yeniden işlemesini engelliyor, ama aynı sonucu ömür boyu hapse atarak da elde edebilirdik. Kendimizi kandırmayalım, idam sadece kendi canice arzularımızı devlet koruması ve denetimiyle, devletin onayıyla tatmin etmemiz demek. Üstelik sıradan bir caniden daha korkakça, ödleğe bir yolla. O canı hiç olmazsa cinayetinin olumsuz sonuçlarını göze almıştı. İdamseverler ise o cesarettten bile yoksunlar.

...Çünkü tecavüz doyurulamayan cinsel iştahıtan kaynaklanır

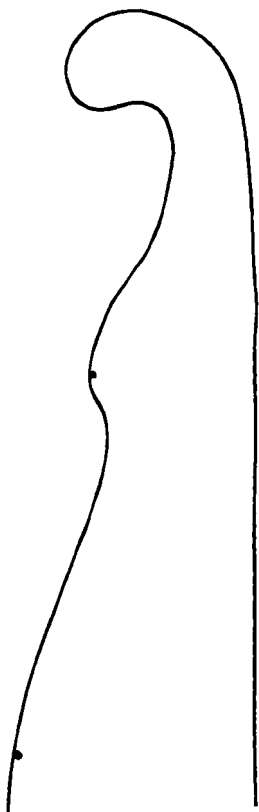
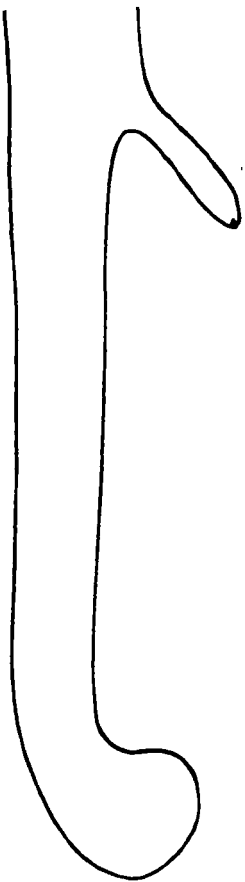
İdam için söylediklerimiz, “Tecavüzcüler kısırlaştırılsın,” ya da “Tecavüzcülere tecavüz edilsin,” diyenler için de geçerli: Onların kızdıkları tecavüzcülerden tek farkları, daha korkak olmaları, devlet babalarının arkasına saklanmaları. Zaten günümüzde tecavüzcülerin kendileri de devlet babalarının ve onun temsil ettiği baba-egemen düzenin arkasına saklanıyor; demek ki neredeyse hiç fark yok. Tecavüzden gerçekten canı yananlar ise (ki bunlar çoğunlukla kadınlar) tecavüzcüyü değil tecavüzü ortadan kaldırmanın yolunu ararlar. Bunun için ise soğukkanlılığa, çözümleyici düşünceye ihtiyaç vardır. O yüzden tepki göstermeden önce kısa da olsa bir yas süresi kadar beklemek son derece yararlı olabilir.

Bu sürede de tecavüzün “bağzı” erkeklerin doyurulamaz cinsel iştahından, şehvetinden ya da abazanlığından değil, doyurulması zaten imkânsız olan iktidar hırslarından, gündelik hayatlarındaki ezikliklerini telafi gayretinden kaynaklandığını görebiliriz. Böylece sorunun o “bağzı” erkekleri “kısırlaştırarak” çözülemeyeceği (ki mutlaka cezalandırılmalıdırlar, orası ayrı), bir bebekten bir tecavüzcü yaratan karanlığın, yani erkek egemen cinsel ahlak ve törelerin ilga edilmesinin şart olduğu da aşîkâr hale gelecektir.

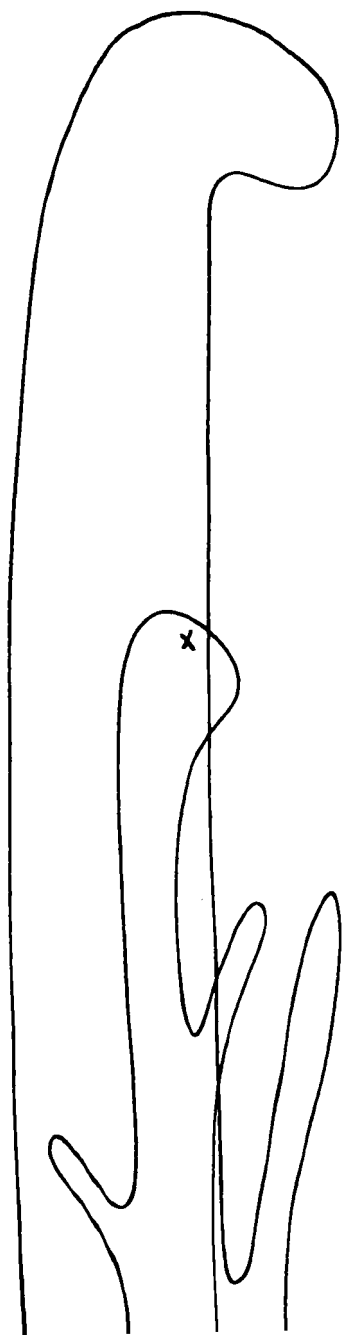
Tecavüz Türkiye'ye, Şark'a, az gelişmişliğe özgü bir sorundur

Değildir. Tecavüz erkek egemenliği, ataerkillik nerede varsa oraya özgü bir sorundur. Dolayısıyla bildiğimiz dünyaya özgü bir sorundur. “Gelişmiş ülkelerde böyle şeyler olmuyor,” hayali, asırlık Kemalist yanlısamanın, “Ah bir modernleşsek, muasır medeniyet seviyesine gelsek, tüm sorunlar kendiliğinden çözülecek,” kör inancının bir ürünüdür. “Gelişmiş” (siz onu “kapitalistleşmiş” diye okuyun) ülkelerde de aynı şeyler oluyor. Öz kızını bodruma kapatıp karısının ve oğullarının da işbirliğiyle onyıllar boyu tecavüz eden Frizl, Avusturyalıydı. ABD’de sırf taciz, tecavüz ve çocuk istismarı işlerine bakan özel bir polis birimi var (SVU); onların maceralarından yapılan TV dizisi (*Law & Order SVU*) on altı sezondur (350’den fazla bölüm) gösteriliyor. Vakaların çoğu gerçek olaylardan esinlenme. İsveç, Avustralya ve ABD’de tecavüz oranları Türkiye’den çok yüksek. Hadi diyelim, Türkiye’de şikâyetçi olmak daha zor. Demek ki üç aşağı beş yukarı aynı. Tecavüzün “ilkellikle”, “barbarlıkla”, “az gelişmişlikle” bir ilgisi yok. Erkek egemenliği ve ataerkillik (baba egemenliği) en gelişmiş kapitalist ülkede de, en geleneksel Şark toplumunda da hüküm sürüyor. Kadınların “gelişmiş” ülkelerde kazandığı haklar gözümüzü boyamamalı. Kuşkusuz bu hakları savunmak, dört elle sarılmak şart, ama sorunları “çözdükleri” hayaline de kapılmayalım. Nitekim son on küsur yılda Türkiye’de kadınlara bir sürü hak tanındı, cinsel şiddete ve tecavüze karşı yasalar çıkarıldı. Sorun çözüldü mü? Cumhuriyet’in ilk yıllarında “verilen” haklar hangi sorunu çözmüştü? Ataerkillik neredeyse tecavüz de oradadır.

Ne demek! Cinsellik, aile gibi meselelerde Doğu başkadır, Batı başka

Dünyayı bir bütün olarak kavramaya çalışan iki ayrı “büyük” hipotez var. Bunlardan birincisi, kapitalizmi bir tür kader olarak gören, bu yüzden de Avrupa’yı (ve ona bağlı olarak Kuzey Amerika’yı) bir tür “hedef”, ulaşılması gereken bir hedef olarak ele alıp dünyanın geriye kalanının sorununu bir “gelişme” meselesine indirgeyen hipotez. Diğeri ise farklı karakterlere sahip farklı uygarlıklar arasında Avrupa kapitalizminin inanılmaz hızlı ve yayılcı gelişiminin diğer uygarlıkların gelişimini yarıda kesip kendisine benzetmeye çalıştığını, bu yüzden de ortaya melez ve kaotik bir dünya kapitalizminin çıktığını öne süren hipotez. Ben kabaca ikincisinden yanayım. Ancak kapitalizm öncesi (ya da kapitalizm-dışı) uygarlıkların hepsinin belirli ve son kertede merkezi önemde ortak özellikleri var. Bunlardan birincisi, sınıf sömürsünün varlığı, diğeri ise (ki en az birincisi kadar, hattâ ondan daha önemli), kadının zorunlu tekeşliliğine dayanan bir erkek (ya da baba) egemen düzenin varlığı. Kapitalizm bu ikisini de ortadan kaldıran mucizevi bir kurtarıcı filan değil. Yaptığı tek şey, bir yandan sınıfların varlığını ailevi, yerel, inanca ya da etnisiteye bağlı parametrelerden kurtarıp sadece sermayeye bağlamaya çalışması; diğeri yandan da kadınları ekonomik yapı içinde istihdam etme çabası içinde, baba egemenliğinin en görünür ifadelerini hukuki bir çerçeveye oturtması. Yani kısacası, kadının aşağılanması, erkek egemenliği, çocukların ailelerine köle olması, kadına yönelik şiddet ve tecavüz; bunların hepsi birer evrensel. Değişen dozlar yalızca.

Tecavüzden “gelişerek” kurtulabiliriz

Kapitalizm esas olarak erkek, baba egemenliğine karşı değil; kadınları “kurtarmak” gibi bir işlevi de yok. Dolayısıyla “gelişmiş kapitalizm” kadınların (ve çocuk ve yaşlıların) bazı sorunlarını hukuki çerçeve içine çekerek bir yandan bunlara tahammül edilmesini, diğer yandan da bunlara karşı mücadele edilmesini kolaylaştırabilir, ancak sorunları *çözemez*. Erkek egemenliği olduğu gibi kalır, yalnızca en görünür biçimleri belli ölçüde denetim altına alınır “gelişmiş” (Batılı, kapitalist diye okuyalım) toplumlarda. O yüzden tecavüz gibi çok temel bir felaketten bahsederken bunun “azgelişmişliğe” ya da “kapitalizm-öncesi toplumlara” ait bir mesele olduğu yanılışmasını bir yana bırakmalıyız. Avrupa ve Kuzey Amerika’daki hukuk düzeni, tecavüzü kısmen de olsa cezalandırarak potansiyel tecavüzcüleri ürkütmeyi, tecavüz mağdurlarına sınırlı da olsa bir adalet hissi sağlayarak rahatlatmayı başarabilir. O yüzden de bu hukuk ilkerini savunabiliriz elbette; hattâ mutlaka savunmalıyız. Ancak bu yolla ne tecavüz esastan engellenebilir, kökü kurutulabilir, ne de ona sıkı sıkıya bağlı olan erkek ve baba egemen düzende kayda değer bir gedik açılabilir. Tecavüzün “kökü” erkek/baba-egemen düzendir; o yüzden de tecavüzden “gelişerek” değil, erkek egemenliğine son vererek kurtulabiliriz.

Kadının kadın, erkeğin erkek olduğunu
zannedenler vardır etrafınızda
—söz değil yahu, belki böyle düşünen arkadaşlarınız vardır...

Sevişmenin ve çiftleşmenin aynı şey olduğunu,
Seks için iki cinsin gerektiğini,
Erkeklerin kadınlardan daha çok seks düşkünü olduğunu,
Ama ön sevişmenin kadın icadı olduğunu,
Eşcinselliğin kalın barsak hastalıklarına yol açtığını,
Oysa kadının erkeğinin sert olmasını istediğini,
Tecavüzcüler kısırlaştırılırsa sorunun çözüleceğini...
zannedip duran işte o arkadaşlarınıza
hediye edebileceğiniz bir kılavuz kitap.

Onlara bizden selam söyleyin,
bu kitabı okuduktan sonra tekrar konuşalım bu konuları...
Psiko-kültürel analiz alanındaki çalışmalarıyla tanıdığımız,
Bülent Somay'ın kaleminden,
Cinselliğe Dair Vazgeçmemiz Gereken

100 Efsane
100'ü de birbirinden efsane!

9 786056 582479